

Concept wetsvoorstel Wmz

Wet van houdende een minimumarbeidsbeloning voor zelfstandigen (Wet minimumbeloning zelfstandigen)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is etc....;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder Onze Minister: Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 2 Definitie zelfstandige

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder zelfstandige: de partij die anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst of publiekrechtelijke aanstelling tegen beloning arbeid verricht of doet verrichten voor de wederpartij, de opdrachtgever, ongeacht of de eerstgenoemde partij een natuurlijke persoon is en ongeacht de rechtsvorm van de eerstgenoemde partij met wie de overeenkomst ter uitvoering waarvan die arbeid wordt verricht, is gesloten.
2. In afwijking van het eerste lid wordt niet als zelfstandige beschouwd de partij wiens arbeid ondergeschikt is aan een tussen partijen gesloten koopovereenkomst.
3. In afwijking van het eerste lid wordt niet als zelfstandige beschouwd de partij die een of meerdere werknemers in dienst heeft, die in de drie maanden voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst met de opdrachtgever gemiddeld meer dan 8 uren per week arbeid heeft verricht, onderscheidenlijk tezamen hebben verricht.
4. Tot de werknemers, bedoel in het derde lid, worden niet gerekend de bestuurders van een rechtspersoon die een arbeidsovereenkomst hebben met die rechtspersoon.

Artikel 3 Territoriale reikwijdte

1. Deze wet is van toepassing op de zelfstandige die arbeid in Nederland verricht of indien de zelfstandige een rechtspersoon is, die arbeid in Nederland doet verrichten.
2. Indien de zelfstandige de arbeid buiten Nederland verricht, wordt hij slechts als zelfstandige beschouwd indien hij in Nederland woont, en zijn opdrachtgever eveneens in Nederland woont of gevestigd is. Voor zover een opdrachtgever binnen Nederland een vaste inrichting voor de uitoefening van zijn bedrijf of beroep of een binnen Nederland wonende of gevestigde vaste vertegenwoordiger heeft, wordt hij, voor de toepassing van de vorige zin gelijkgesteld met een binnen Nederland gevestigde opdrachtgever.
3. Indien de zelfstandige een rechtspersoon is die de arbeid buiten Nederland doet verrichten, wordt hij slechts als zelfstandige beschouwd wanneer een bestuurder die arbeid verricht of mede verricht en die bestuurder in Nederland woont en de opdrachtgever van die rechtspersoon eveneens in Nederland woont of gevestigd is. Het tweede lid, tweede zin, is van overeenkomstige toepassing.
4. Voor de toepassing van het tweede en derde lid worden schepen en luchtvaartuigen, welke binnen Nederland hun thuishaven hebben beschouwd als deel van Nederland.

Artikel 4 Uitzondering en uitbreiding reikwijdte

1. Deze wet is niet van toepassing op een arbeidsverhouding op grond van een overeenkomst waarop artikel 25c van de Auteurswet van toepassing is, voor zover op grond van het tweede lid van dat artikel een billijke vergoeding is vastgesteld.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat deze wet niet van toepassing is op de arbeidsverhouding van tot een daarbij aangewezen categorie behorende zelfstandigen indien hiertoe in verband met de bijzondere aard van de arbeidsverhouding met hun opdrachtgever dan wel in verband met bijzondere omstandigheden aanleiding bestaat. Aan deze uitsluiting kunnen voorwaarden worden verbonden.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ingevolge welke de persoon, die tegen beloning arbeid verricht en die niet reeds ingevolge artikel 2 als zelfstandige wordt beschouwd, doch hiermede maatschappelijk gelijk kan worden gesteld, eveneens als zelfstandige wordt beschouwd.

Hoofdstuk II Kwalificatie zelfstandige

Artikel 5 Bijzondere verplichtingen opdrachtgever en opdrachtnemer

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
 - a. de partij, bedoeld in artikel 2, derde lid, aangeduid als opdrachtnemer;
 - b. onder de opdrachtgever niet verstaan een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van bedrijf of de zelfstandige uitoefening van een beroep.
2. Indien de opdrachtnemer die een of meerdere werknemers in dienst heeft, voor aanvang van de arbeid een schriftelijk verzoek heeft ontvangen van de opdrachtgever te verklaren dat wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 2, derde lid, is de opdrachtnemer verplicht:
 - a. te toetsen of ten aanzien van de werknemers wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 2, derde lid;
 - b. de resultaten van de toetsing, bedoeld in onderdeel a, in zijn administratie op te nemen;
 - c. indien wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 2, derde lid, voor het sluiten van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid, de opdrachtgever een schriftelijke verklaring te verstrekken; en
 - d. de schriftelijke verklaring, bedoeld in onderdeel c, op te nemen in zijn administratie.
3. De opdrachtgever is verplicht, de schriftelijke verklaring, bedoeld in tweede lid, onderdeel c, op te nemen in zijn administratie.

Hoofdstuk III Minimumarbeidsbeloning

Artikel 6 Minimumarbeidsbeloning zelfstandige

De zelfstandige heeft voor de arbeid, bedoeld in artikel 3, die hij heeft verricht jegens de opdrachtgever, ongeacht het recht dat van toepassing is op de overeenkomst tussen de zelfstandige en de opdrachtgever, recht op een arbeidsbeloning van ten minste € 16,- per uur.

Artikel 7 Arbeidsbeloning

1. Bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning per uur, bedoeld in artikel 6, wordt uitgegaan van:
 - a. de vergoeding voor de opdracht zonder omzetbelasting na vermindering met door de zelfstandige gemaakte kosten die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht; en
 - b. de door de zelfstandige bestede tijd die direct is toe te rekenen aan de opdracht.
2. De volgende kosten worden in ieder geval beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten:
 - a. de kosten voor de voorbereiding en de feitelijke uitvoering van de opdracht; en
 - b. kosten voor vervoer in het kader van de opdracht, met uitzondering van de kosten, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel a.

3. Indien niet een bepaald bedrag is betaald voor het vervoer, bedoeld in het tweede lid onderdeel b, wordt het in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel b, van de Wet inkomstenbelasting 2001 vermelde bedrag per afgelegde kilometer in aanmerking genomen.
4. Als materiaalkosten die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht wordt het hoogste bedrag in aanmerking genomen van:
 - a. de inkoopprijs, exclusief niet op de zelfstandige drukkende omzetbelasting, van de voor de opdracht verbruikte materialen;
 - b. de aan de opdrachtgever gefactureerde prijs, exclusief omzetbelasting, van voor de opdracht verbruikte materialen.
5. De volgende kosten worden in ieder geval niet beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten:
 - a. kosten voor vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats en voor vervoer tussen bestemmingen van verschillende opdrachten;
 - b. acquisitie- en representatiekosten;
 - c. administratiekosten;
 - d. scholings- en studiekosten en kosten voor vakliteratuur;
 - e. verzekeringspremies, tenzij de verzekering enkel is afgesloten voor de opdracht;
 - f. kosten voor communicatie en communicatiemiddelen;
 - g. kosten gemaakt voor het opstellen en ondertekenen van de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de zelfstandige, de overeenkomst, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de zelfstandigenverklaring en van de zelfstandigenverklaring, bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet op de zelfstandigenverklaring;
 - h. kosten voor bedrijfsmiddelen die voor meerdere opdrachten worden of zullen worden gebruikt; en
 - i. kosten voor de ontwikkeling van een dienst indien deze dienst voor meerdere opdrachtgevers wordt of zal worden verricht.
6. De volgende tijdseenheden worden in ieder geval beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd:
 - a. arbeidstijd die wordt besteed aan de voorbereiding en feitelijke uitvoering van die opdracht; en
 - b. tijd besteed aan vervoer in het kader van de opdracht, met uitzondering van de tijd, bedoeld in het zevende lid, onderdeel a.
7. De volgende tijdseenheden worden in ieder geval niet beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd:
 - a. tijd besteed aan vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats en aan vervoer tussen bestemmingen van verschillende opdrachten;
 - b. tijd besteed aan acquisitie en representatie;
 - c. tijd besteed aan administratie;
 - d. tijd besteed aan scholing, studie en vakliteratuur; en
 - e. tijd besteed aan opstellen en ondertekenen van de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de zelfstandige, de overeenkomst, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de zelfstandigenverklaring en van de zelfstandigenverklaring, bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet op de zelfstandigenverklaring;
 - f. tijd besteed aan het ter beschikking krijgen van bedrijfsmiddelen die voor meerdere opdrachten worden of zullen worden gebruikt; en
 - g. tijd besteed aan de ontwikkeling van een dienst indien deze dienst voor meerdere opdrachtgevers wordt of zal worden verricht.
8. Indien tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt voor of direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed aan meerdere opdrachten, worden die kosten of wordt die tijd evenredig verdeeld over het aantal bestaande en te verwachten opdrachtgevers waarvoor die kosten worden gemaakt of waaraan die tijd wordt besteed, waarbij gekozen kan worden voor een andere verdeling dan een evenredige verdeling over het aantal opdrachtgevers indien dit voortvloeit uit het feitelijke beslag op kosten of tijd voor de verschillende opdrachtgevers.

9. Indien direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed voor het sluiten van de opdracht, wordt die tijd geacht besteed te zijn op het moment dat voor het eerst na het sluiten van die opdracht direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed.

10. Direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt op het moment dat deze betaald worden.

11. In afwijking in zoverre van het tiende lid, worden kosten voor vervoer geacht gemaakt te zijn op het moment dat het vervoer plaatsvindt.

12. In afwijking van het tiende en elfde lid worden direct aan de opdracht toe te rekenen kosten die betaald worden voor en kosten voor vervoer dat plaatsvindt voor het moment waarop voor het eerst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed, geacht gemaakt te zijn op het moment waarop voor het eerst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed.

13. In afwijking van het tiende en elfde lid worden direct aan de opdracht toe te rekenen kosten die betaald worden na en kosten voor vervoer dat plaatsvindt na het moment waarop voor het laatst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed, geacht gemaakt te zijn op het moment waarop voor het laatst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed.

14. Bij ministeriële regeling kunnen:

a. ten aanzien van de kostensoorten en tijdseenheden, bedoeld in het tweede en derde tot en met zevende lid, nadere regels worden gesteld, waaronder regels ten aanzien van de hoogte waarvoor die kosten in aanmerking genomen worden; en

b. in aanvulling op het tweede en derde tot en met zevende lid, kostensoorten en tijdseenheden worden bepaald die in ieder geval wel en in ieder geval niet worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd en kunnen hierbij nadere regels worden gesteld.

Artikel 8 Indexering

1. In dit artikel wordt onder netto minimumloon verstaan het minimumloon per maand, genoemd in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, verhoogd met de aanspraak op vakantiebijslag waarop een werknemer op grond van artikel 15 van die wet over dat minimumloon ten minste aanspraak kan maken, na aftrek van de daarvan in te houden loonbelasting en premies volksverzekeringen.

2. De in het eerste lid bedoelde loonbelasting en premies volksverzekeringen worden berekend voor een werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt rekening houdend met uitsluitend 161,875% van de algemene heffingskorting, bedoeld in artikel 22 van de Wet op de loonbelasting 1964, over het minimumloon en de aanspraak op vakantiebijslag daarover.

3. Het bedrag, genoemd in artikel 6, wordt telkens met ingang van 1 januari bij ministeriële regeling herzien met het percentage van de wijziging van het netto minimumloon ten opzichte van het netto minimumloon per 1 januari van het voorafgaande kalenderjaar en wordt het aldus herziene bedrag afgerond op het dichtstbijzijnde veelvoud van € 0,10. Indien het restbedrag € 0,05 bedraagt, geschiedt de afronding naar boven.

4. De overeenkomstig het derde lid herziene bedrag treedt in de plaats van het bedrag, genoemd in artikel 6.

5. Met ingang van 1 januari 2023 wordt het in het tweede lid genoemde percentage per kalenderjaar verlaagd met 5 procentpunt. Het gewijzigde percentage wordt door of namens Onze Minister medegedeeld in de Staatscourant. Dit lid vervalt op het moment dat het percentage van 100 is bereikt.

Hoofdstuk IV Verplichtingen zelfstandige en opdrachtgever

Artikel 9 Verplichtingen zelfstandige

1. De zelfstandige is verplicht:

a. voor het sluiten van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid, de opdrachtgever een schriftelijk en gespecificeerd overzicht te verstrekken waarin is vermeld:

- 1°. het totaal te verwachten bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting;
 - 2°. de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a;
 - 3°. de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen tijd, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel b; en
 - 4°. de te verwachten arbeidsbeloning per uur; en
- b. de opdrachtgever telkens uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid is verricht, een factuur te verstrekken met een overzicht over die maand van:
- 1°. het totaal betaalde of te betalen bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting, en
 - 2°. direct aan de opdracht toe te rekenen kosten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, waarin die kosten zijn uitsplitst per kostensoort;
 - 3°. direct aan de opdracht toe te rekenen tijd, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel b, waarin die tijd, per dag waarop de arbeid is verricht, per uur wordt gespecificeerd waarbij de locatie wordt vermeld waar de arbeid is verricht; en
 - 4°. de arbeidsbeloning per uur;
- c. de opdrachtgever uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid eindigt, een factuur te verstrekken met de gegevens, bedoeld in onderdeel b, en waarin de datum van aanvang en beëindiging van de arbeid is vermeld; en
- d. in zijn administratie op te nemen:
- 1°. het overzicht, bedoeld in onderdeel a, de facturen met de daarbij behorende overzichten, bedoeld in de onderdelen b en c, derde en vierde lid, en de aanvullingen op deze overzichten met de daarbij behorende gegevens, bedoeld in het tweede lid, op te nemen in zijn administratie;
 - 2°. bewijstukken waaruit de kosten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, blijken die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen; en
 - 3°. de onderbouwing van het aantal toekomstige opdrachtgevers, bedoeld in het tweede lid, onderdeel c.
2. Indien tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt of direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed voor meerdere opdrachten als bedoeld in artikel 7, achtste lid, is de zelfstandige, in aanvulling op het eerste lid, verplicht:
- a. in het overzicht, bedoeld, in het eerste lid, onderdeel a, een overzicht op te nemen van de werkzaamheden die voor die meerdere opdrachten worden gemaakt en ten aanzien van elke werkzaamheid op te nemen:
- 1°. het aantal bestaande of te verwachten opdrachtgevers waarvoor die werkzaamheid van belang is;
 - 2°. de totaal gemaakte of te verwachten kosten van die werkzaamheid;
 - 3°. de kosten die voor die werkzaamheid naar verwachting aan de opdracht toegerekend zullen worden;
 - 4°. het totaal aantal bestede of te verwachten uren van die werkzaamheid; en
 - 5°. het aantal uur dat voor die werkzaamheid naar verwachting aan de opdracht toegerekend zal worden;
- b. in het overzicht, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, een geactualiseerd overzicht op te nemen van de werkzaamheden die voor die meerdere opdrachten zijn verricht en ten aanzien van elke werkzaamheid een geactualiseerd overzicht op te nemen van de gegevens, bedoeld in onderdeel a; en
- c. ten aanzien van de bepaling van het aantal toekomstige opdrachtgevers, bedoeld in onderdeel a, onder 1°, een onderbouwde reële inschatting te maken aan de hand van objectieve gegevens.
3. Indien de arbeid plaatsvindt in meer dan een kalendermaand kunnen partijen in afwijking van het eerste lid, onderdeel b, aanhef, bij schriftelijke overeenkomst een termijn overeenkomen waarover gefactureerd moet worden van ten hoogste drie maanden, met ingang van de datum van aanvang van de arbeid met inachtneming van het eerste lid, onderdeel c.
4. Indien het derde lid van toepassing is, is de zelfstandige verplicht de opdrachtgever uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de overeengekomen termijn afloopt een factuur te verstrekken. Het eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid, onderdeel b, met betrekking tot

de in die onderdelen bedoelde overzichten met gegevens bij de factuur, zijn van overeenkomstige toepassing.

5. Indien de zelfstandige beschikt over een zelfstandigenverklaring als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de zelfstandigenverklaring, is de zelfstandige verplicht, in afwijking van het eerste lid, onderdeel b, aanhef, en het derde lid, de opdrachtgever telkens uiterlijk op de vijftiende dag van de maand na afloop van een periode van 3 maanden waarin de arbeid is verricht, een factuur te verstrekken. Het eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid, onderdeel b, met betrekking tot de in die onderdelen bedoelde overzichten met gegevens bij de factuur, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10 Verplichtingen opdrachtgever betaling minimumarbeidsbeloning en directe kosten

1. De opdrachtgever is verplicht ten minste de minimumarbeidsbeloning, bedoeld in artikel 6, en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, aan de zelfstandige te betalen.

2. De voldoening van de verschuldigde minimumarbeidsbeloning en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten aan de zelfstandige geschiedt door girale betaling met inachtneming van artikel 114 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

3. In afwijking van de artikelen 119a, tweede lid, vierde en vijfde lid en 119b, tweede lid, vierde en vijfde lid van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek geschiedt de betaling, voor wat betreft het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, uiterlijk 30 dagen na ontvangst van de factuur die overeenkomstig artikel 9 is verstrekt.

Artikel 11 Overige verplichtingen opdrachtgever

De opdrachtgever is verplicht:

a. bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning met het oog op de betaling, bedoeld in artikel 10, derde lid, te toetsen of de te maken kosten en tijd die hij hierbij in aanmerking neemt, voldoen aan de criteria, bedoeld in artikel 7, eerste lid, met inachtneming van artikel 7, tweede tot en met het dertiende lid;

b. teneinde zich te vergewissen dat in redelijkheid de minimumarbeidsbeloning wordt betaald, te toetsen of de omvang van de kosten en tijd die overeenkomstig artikel 7 in aanmerking worden genomen in verhouding staan tot de aard en omvang van de opdracht;

c. in zijn administratie op te nemen:

1°. het overzicht, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel a, en de facturen, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen b en c, derde en vierde lid;

2°. de resultaten van de toetsing, bedoeld in onderdeel a, met daarbij in aanmerking genomen kosten en tijd overeenkomstig artikel 7;

3°. de resultaten van de toetsing, bedoeld in onderdeel b; en

4°. voor zover deze zijn opgevraagd bij de zelfstandige, bewijstukken waaruit de kosten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, blijken die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen.

d. bescheiden of informatiedragers in zijn administratie op te nemen waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van:

1°. ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning, bedoeld in artikel 6; en

2°. het bedrag van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, aan de zelfstandige.

Artikel 12 Uitzonderingen en afwijkende verplichtingen zelfstandige en particuliere opdrachtgever

1. Dit artikel is van toepassing op de zelfstandige en zijn opdrachtgever indien arbeid wordt verricht ter uitvoering van een overeenkomst met een opdrachtgever die een natuurlijke persoon is en niet handelt in de uitoefening van bedrijf of de zelfstandige uitoefening van een beroep.

2. Op de zelfstandige, bedoeld in het eerste lid, zijn de verplichtingen, bedoeld in artikel 9, niet van toepassing.

3. De zelfstandige, bedoeld in het eerste lid, is verplicht:
- a. voor het sluiten van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid, de opdrachtgever een schriftelijk en gespecificeerd overzicht te verstrekken waarin is vermeld:
 - 1°. het totaal te verwachten bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting;
 - 2°. de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a;
 - 3°. de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen tijd, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel b; en
 - 4°. de te verwachten arbeidsbeloning per uur;
 - b. het overzicht, bedoeld in onderdeel a, op te nemen in zijn administratie;
 - c. bescheiden of informatiedragers waaruit de betaling door de opdrachtgever en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning, bedoeld in artikel 6, en het bedrag van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, zoals deze op het overzicht, bedoeld in onderdeel a, zijn opgenomen, op te nemen in zijn administratie; en
 - d. een specificatie op te nemen in zijn administratie van de direct aan de opdracht toe te rekenen tijd waarin die tijd, per dag waarop de arbeid is verricht, per uur wordt gespecificeerd waarbij de locatie wordt vermeld waar de arbeid is verricht.
4. Op de opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, zijn de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 10, tweede en derde lid, en 11, niet van toepassing.
5. De opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, is verplicht:
- a. bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning uit te gaan van het overzicht, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, die de zelfstandige aan hem heeft verstrekt, tenzij uit de gegevens van dit overzicht de arbeidsbeloning redelijkerwijs niet kan worden vastgesteld;
 - b. de betaling, bedoeld in artikel 10, eerste lid, voor wat betreft het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, te verrichten uiterlijk 30 dagen na ontvangst van de factuur die hem door de zelfstandige is verstrekt;
 - c. het overzicht, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, gedurende 7 jaren te bewaren;
 - d. te beschikken over bescheiden of informatiedragers waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten aan de zelfstandige; en
 - e. de bescheiden en informatiedragers, bedoeld in onderdeel d, gedurende 7 jaren te bewaren.
6. Dit artikel is niet van toepassing indien een zelfstandige ter uitvoering van zijn overeenkomst met zijn opdrachtgever, ten opzichte van een of meer andere zelfstandigen opdrachtgever is.
7. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het derde lid, onderdelen a en b, en het vijfde lid, onderdelen a, c, d en e, voor het geheel of een deel niet van toepassing zijn op de opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, en de zelfstandige, bedoeld in het eerste lid, indien het totaal te betalen bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting niet meer bedraagt dan bij die maatregel vastgesteld bedrag. Aan deze uitsluiting kunnen bij die maatregel voorwaarden worden verbonden.

Hoofdstuk V Toezicht op de naleving

§ 1. Aanwijzing toezichthouders

Artikel 13 Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen, onder hem ressorterende ambtenaren.
2. Met betrekking tot door Onze Minister aangewezen categorieën van arbeid zijn met het toezicht op de naleving van deze wet en de daarop berustende bepalingen belast of mede belast de door hem aangewezen andere ambtenaren dan de in het eerste lid bedoelde. Indien ambtenaren worden

aangewezen die ressorteren onder een andere minister, wordt het besluit tot aanwijzing van die ambtenaren genomen door Onze Minister en die andere minister gezamenlijk.

3. Van een besluit als bedoeld in het eerste en tweede lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

4. De op grond van het eerste of tweede lid aangewezen ambtenaar is te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen. Hij kan daartoe de uitlevering vorderen tegen een door hem afgegeven schriftelijk bewijs. Zodra het belang van onderzoek omtrent de overtreding zulks toelaat wordt het in beslag genomen voorwerp teruggegeven aan degene bij wie het in beslag is genomen.

§ 2. Bestuurlijke boete

Artikel 14 Overtredingen

1. Onze Minister kan een bestuurlijke boete opleggen voor de overtredingen, bedoeld in het tweede tot en met twaalfde lid.

2. Als overtreding wordt aangemerkt het door een opdrachtnemer als bedoeld in artikel 5, eerste lid, niet of onvoldoende nakomen van de op hem rustende verplichtingen, bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdelen a tot en met d.

3. Als overtreding wordt aangemerkt het door een opdrachtgever niet of onvoldoende nakomen van de op hem rustende verplichting:

a. bedoeld in artikel 5, derde lid;

b. tot girale voldoening van de minimumarbeidsbeloning en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten overeenkomstig de artikelen 6 en 10; en

c. bedoeld in artikel 11, onderdelen a tot en met d.

4. Als een overtreding wordt aangemerkt het door een opdrachtgever als bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet of onvoldoende nakomen van de op hem rustende verplichtingen, bedoeld in artikel 12, vijfde lid, onderdelen a tot en met e.

5. Als overtreding wordt aangemerkt het door de zelfstandige niet of onvoldoende nakomen van de op hem rustende verplichtingen, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen a tot en met d, tweede lid, onderdelen a tot en met c, derde, vierde en vijfde lid.

6. Als overtreding wordt aangemerkt het door de zelfstandige, bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet of onvoldoende nakomen van de op hem rustende verplichtingen, bedoeld in artikel 12, derde lid, onderdelen a tot en met d.

7. Als overtreding tevens aangemerkt het door een opdrachtnemer, zelfstandige of opdrachtgever de documenten en gegevens die op grond van deze wet in de administratie worden opgenomen niet overeenkomstig artikel 27 te bewaren.

8. Als overtreding wordt aangemerkt het door de opdrachtgever desgevraagd niet of niet tijdig aan de toezichthouder verstrekken van:

a. de schriftelijke verklaring, bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdeel c, waaruit blijkt dat de opdrachtnemer voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 2, derde lid;

b. de overzichten, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen a en b, de aanvullingen van deze overzichten, bedoeld in artikel 9, tweede lid, waaruit de in die leden voorgeschreven gegevens blijken, en de facturen, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen b en c, vierde en vijfde lid;

c. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte van de arbeidsbeloning blijkt dat aan de zelfstandige is voldaan en het tijdstip waarop de betaling is gedaan;

d. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte blijkt van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, die aan de zelfstandige zijn voldaan en het tijdstip waarop de betaling is gedaan;

e. de resultaten van de toetsing, bedoeld in artikel 11, onderdeel c, onder 2°, waaruit de samenstelling van de onderdelen van de arbeidsbeloning blijkt;

f. de resultaten van de toetsing, bedoeld in artikel 11, onderdeel c, onder 3°, waaruit blijkt dat de

omvang van de kosten en tijd die in aanmerking zijn genomen in verhouding staan tot de aard en omvang van de opdracht; en

g. de bewijsstukken, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel d, onder 2°, waaruit de kosten blijken die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen.

9. Als een overtreding wordt aangemerkt het door een opdrachtgever als bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet of niet tijdig aan de toezichthouder verstrekken van:

a. het overzicht, bedoeld in artikel 12, vijfde lid, onderdeel a, waaruit de in dat onderdeel voorgeschreven gegevens blijken;

b. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte van de arbeidsbeloning blijkt dat aan de zelfstandige is voldaan en het tijdstip waarop de betaling is gedaan; en

c. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte blijkt van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, die aan de zelfstandige zijn voldaan en het tijdstip waarop de betaling is gedaan.

10. Als overtreding wordt aangemerkt het door een opdrachtnemer als bedoeld in artikel 5, eerste lid, niet of niet tijdig aan de toezichthouder verstrekken van de resultaten van de toetsing, bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdeel a, waaruit blijkt dat is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 2, derde lid.

11. Als overtreding wordt aangemerkt het door de zelfstandige niet of niet tijdig aan de toezichthouder verstrekken van de overzichten, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen a en b, de aanvullingen van deze overzichten, bedoeld in artikel 9, tweede lid, waaruit de in die leden voorgeschreven gegevens blijken, en de facturen, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdelen b en c, vierde en vijfde lid.

12. Als overtreding wordt aangemerkt het door de zelfstandige, bedoeld in artikel 12, eerste lid, niet of niet tijdig aan de toezichthouder verstrekken van:

a. het overzicht, bedoeld in artikel 12, derde lid, onderdeel a, waaruit de in dat onderdeel voorgeschreven gegevens blijken;

b. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte van de arbeidsbeloning blijkt dat door de opdrachtgever aan de zelfstandige is voldaan en het tijdstip waarop de betaling is ontvangen;

c. bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte blijkt van de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, die aan de zelfstandige zijn voldaan en het tijdstip waarop de betaling is gedaan; en

d. de specificatie, bedoeld in artikel 12, derde lid, onderdeel d, waaruit de direct aan de opdracht toe te rekenen tijd blijkt.

13. Voor de toepassing van het achtste en negende lid wordt als opdrachtgever aangemerkt degene voor wie een persoon arbeid verricht of heeft verricht of voor wie op grond van feiten en omstandigheden naar redelijk vermoeden een persoon arbeid verricht of heeft verricht. De in de eerste zin bedoelde persoon wordt in dat geval voor de toepassing van het achtste en negende lid aangemerkt als zelfstandige of opdrachtnemer. Hetgeen in de eerste zin is bepaald geldt behoudens tegenbewijs.

Artikel 15 Bestuurlijke boete

1. Een daartoe door Onze Minister aangewezen, onder hem ressorterende, ambtenaar legt namens hem de bestuurlijke boete op aan degene op wie de verplichtingen rusten die voortvloeien uit deze wet, voor zover het niet naleven daarvan is aangeduid als een overtreding.

2. De ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, is niet reeds aangewezen als toezichthouder als bedoeld in artikel 13.

3. De ter zake van de bij of krachtens deze wet gestelde overtredingen gelden ten opzichte van elke persoon, met of ten aanzien van wie een overtreding is begaan.

Artikel 16 Boeterapport

1. Onverminderd artikel 5:48, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht vermeldt het rapport in

ieder geval de bij de overtreding betrokken persoon of personen;

2. Het rapport wordt toegezonden aan de ambtenaar, bedoeld in artikel 15, eerste lid.

Artikel 17 Hoogte bestuurlijke boete

1. De bestuurlijke boete die voor een overtreding begaan door een opdrachtgever, met uitzondering van de opdrachtgever, bedoeld in het tweede lid, kan worden opgelegd bedraagt ten hoogste het bedrag van de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

2. De bestuurlijke boete die voor een overtreding begaan door een opdrachtgever als bedoeld in artikel 12, eerste lid, kan worden opgelegd bedraagt ten hoogste het bedrag van de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

3. De bestuurlijke boete die voor een overtreding begaan door een zelfstandige of een opdrachtnemer als bedoeld in artikel 5, eerste lid, kan worden opgelegd bedraagt ten hoogste het bedrag van de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

4. Onverminderd het eerste tot en met derde lid verhoogt de op grond van artikel 15, eerste lid, aangewezen ambtenaar de op te leggen bestuurlijke boete met 100 procent van het boetebedrag, vastgesteld op grond van het achtste lid, indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de dag van constatering van de overtreding een eerdere overtreding, bestaande uit het niet naleven van eenzelfde wettelijke verplichting of het niet naleven van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen soortgelijke verplichtingen, is geconstateerd en de bestuurlijke boete wegens de eerdere overtreding onherroepelijk is geworden.

5. De verhoging van de bestuurlijke boete, bedoeld in het vierde lid, bedraagt 200 procent indien zowel de overtreding als de eerdere overtreding, bedoeld in dat lid, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen als ernstige overtredingen.

6. Onverminderd het eerste tot en met derde lid verhoogt de op grond van artikel 15, eerste lid, aangewezen ambtenaar de op te leggen bestuurlijke boete met 200 procent van het boetebedrag, vastgesteld op grond van het achtste lid, indien binnen een tijdvak van vijf jaar voorafgaand aan de dag van constatering van de overtreding twee maal een eerdere overtreding, bestaande uit het niet naleven van eenzelfde wettelijke verplichting of het niet naleven van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen soortgelijke verplichtingen, is geconstateerd en de bestuurlijke boetes wegens de eerdere overtredingen onherroepelijk zijn geworden.

7. In afwijking van het vierde en zesde lid is het tijdvak van vijf jaar in die leden tien jaar indien de onherroepelijke boetes, bedoeld in die leden, zijn opgelegd wegens bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen ernstige overtredingen.

8. Onze Minister stelt een beleidsregel vast waarin onder meer de boetebedragen voor iedere overtreding worden vastgesteld. Artikel 5:53 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing indien een artikel gesteld bij of krachtens deze wet op grond waarvan een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, niet is nageleefd.

9. In afwijking van artikel 8:69 van de Algemene wet bestuursrecht kan de rechter in beroep of hoger beroep de hoogte van de bestuurlijke boete ook ten nadele van de belanghebbende wijzigen.

Artikel 18 Terugbetaling bestuurlijke boete

Indien een bestuurlijke boete ten onrechte is opgelegd, wordt deze binnen zes weken nadat is vastgesteld dat de bestuurlijke boete ten onrechte is opgelegd, aan de rechthebbende terugbetaald.

§ 3. Last onder dwangsom

Artikel 19 Last onder dwangsom

1. Een daartoe door Onze Minister aangewezen onder hem ressorterende ambtenaar kan een opdrachtgever die de op hem op grond van de artikelen 6, 10 en 12 rustende verplichting aangaande het voldoen van de minimumarbeidsbeloning en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten niet of onvoldoende nakomt, een last onder dwangsom opleggen.

2. De last onder dwangsom kan voor ten hoogste een periode van 2 jaar gelden.

3. Onze Minister stelt een beleidsregel vast omtrent de last onder dwangsom.

Artikel 20 Terugbetaling dwangsom

Indien een dwangsom ten onrechte is ingevorderd, wordt de betaalde geldsom, vermeerderd met de wettelijke rente, binnen 6 weken nadat is vastgesteld dat de dwangsom ten onrechte is ingevorderd, aan de rechthebbende terugbetaald.

§ 4. Gegevensuitwisseling

Artikel 21 Verstrekken gegevens

1. Bestuursorganen zijn bevoegd uit eigen beweging en verplicht desgevraagd aan Onze Minister en de ambtenaren, bedoeld in artikel 13, eerste en tweede lid, kosteloos alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de uitvoering en het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet en dit noodzakelijk is ten behoeve van een samenwerkingsverband tussen twee of meer van de voornoemde instanties.
2. Onze Minister en de ambtenaren, bedoeld in artikel 13, eerste en tweede lid, verstrekken andere bestuursorganen kosteloos alle gegevens en inlichtingen, die zijn verkregen door de uitvoering of het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, welke noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun wettelijke taak en dit noodzakelijk is ten behoeve van een samenwerkingsverband tussen twee of meer van de voornoemde instanties.
3. Onze Minister, bestuursorganen en de ambtenaren, bedoeld in artikel 13, eerste en tweede lid, kunnen bij het verwerken van persoonsgegevens gebruik maken van het burgerservicenummer.
4. De gegevensverstrekking, bedoeld in het eerste en tweede lid, vindt niet plaats indien de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor onevenredig wordt geschaad.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld omtrent de gevallen waarin en de wijze waarop in ieder geval gegevens worden verstrekt.

Hoofdstuk VI Civielrechtelijke ketenaansprakelijkheid

Artikel 22 Hoofdelijke aansprakelijkheid opdrachtgever en wederpartij

1. Indien arbeid wordt verricht door een zelfstandige ter uitvoering van een overeenkomst van opdracht of een overeenkomst tot aanneming van werk, zijn de opdrachtgever van de zelfstandige en de wederpartij van die opdrachtgever met betrekking tot die opdracht of dat werk hoofdelijk aansprakelijk voor de voldoening van het aan de zelfstandige verschuldigde arbeidsbeloning van ten minste het bedrag, bedoeld in artikel 6.
2. Indien arbeid wordt verricht door een zelfstandige ter uitvoering van een overeenkomst van goederenvervoer over de weg of een overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen over de weg, zijn de opdrachtgever van de zelfstandige en de wederpartij van die opdrachtgever met betrekking tot dat vervoer hoofdelijk aansprakelijk voor de voldoening van het aan de zelfstandige verschuldigde arbeidsbeloning van ten minste het bedrag, bedoeld in artikel 6.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid is de wederpartij, bedoeld in het eerste en tweede lid, niet aansprakelijk indien hij in rechte aannemelijk maakt dat hem, gelet op de omstandigheden van het geval, niet kan worden verweten dat de arbeidsbeloning, bedoeld in het eerste en tweede lid, niet is voldaan.
4. Dit artikel is niet van toepassing op een opdrachtgever en wederpartij die een natuurlijke persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

Artikel 23 Aansprakelijkheid hogere opdrachtgever en wederpartij

1. Indien arbeid wordt verricht door een zelfstandige ter uitvoering van een of meer overeenkomsten tussen een opdrachtgever, opdrachtnemer of aannemer, is, met inachtneming van het derde tot en met zevende lid, iedere hogere opdrachtgever aansprakelijk voor de voldoening van de aan de zelfstandige verschuldigde arbeidsbeloning, bedoeld in artikel 22, eerste lid.

2. Indien arbeid wordt verricht door een zelfstandige ter uitvoering van een of meer overeenkomsten van goederenvervoer over de weg of een overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen over de weg zijn, met inachtneming van het derde tot en met zevende lid, de afzender, de opdrachtgever van de expediteur, de expediteur en de vervoerder die niet de vervoervereenkomst heeft gesloten met de afzender, maar aan wie de vervoerder de uitvoering van het goederenvervoer over de weg heeft toevertrouwd, aansprakelijk voor de voldoening van de aan de zelfstandige verschuldigde arbeidsbeloning, bedoeld in artikel 22, tweede lid. Voor de toepassing van dit artikel en de artikelen 24 tot en met 26 worden de in de vorige zin genoemde partijen aangemerkt als wederpartij.
3. Een vordering op grond van het eerste of tweede lid is telkens alleen mogelijk tegen de naast hogere opdrachtgever of de naast hogere wederpartij, indien een vordering op grond van artikel 22 dan wel een vordering tegen de naast lagere opdrachtgever of de naast lagere wederpartij niet is geslaagd doordat de opdrachtgever onderscheidenlijk de naast lagere opdrachtgever of de wederpartij onderscheidenlijk de naast lagere wederpartij:
- geen bekende woonplaats, of bekend werkelijk verblijf heeft;
 - niet in het handelsregister, bedoeld in artikel 2 van de Handelsregisterwet 2007, of een buitenlands register voor ondernemingen is ingeschreven;
 - in staat van faillissement is verklaard en de arbeidsbeloning niet door vereffening van de overige baten kan worden voldaan;
 - bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is veroordeeld tot de voldoening van de arbeidsbeloning en de uitspraak niet ten uitvoer kan worden gelegd; of
 - niet aansprakelijk is voor het niet voldoen van de arbeidsbeloning.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid is de opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, of de wederpartij, bedoeld in het tweede lid, niet aansprakelijk indien hij in rechte aannemelijk maakt dat hem, gelet op de omstandigheden van het geval, niet kan worden verweten dat de arbeidsbeloning beloning niet is voldaan.
5. In afwijking van de volgorde op grond van het derde lid kan de zelfstandige de opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, of de wederpartij, bedoeld in het tweede lid, die niet handelt in opdracht van een andere opdrachtgever of wederpartij aansprakelijk stellen voor de voldoening van de arbeidsbeloning indien:
- een vordering op grond van artikel 22 niet is geslaagd vanwege een omstandigheid als bedoeld in tweede lid;
 - de zelfstandige de opdrachtgever, of de wederpartij, bedoeld in de aanhef, op schriftelijke of elektronische wijze heeft meegedeeld dat hij een vordering op grond van artikel 22, eerste of tweede lid, heeft ingesteld of dat hij die niet heeft kunnen instellen vanwege een omstandigheid als bedoeld in derde lid, onderdeel a;
 - de vordering, overeenkomstig het derde lid, telkens is ingesteld tegen de naast hogere opdrachtgever of de naast hogere wederpartij; en
 - die vordering na een jaar niet is voldaan, te rekenen vanaf de dag na de dag waarop de mededeling, bedoeld in onderdeel b, is gedaan.
6. In afwijking van het vijfde lid, onderdeel d, kan de zelfstandige zes maanden na de dag waarop de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel b, is gedaan, de opdrachtgever, bedoeld in het eerste lid, of de wederpartij, bedoeld in het tweede lid, die niet handelt in opdracht van een andere opdrachtgever of wederpartij aansprakelijk stellen voor de voldoening van de arbeidsbeloning indien de vordering inhoudt dat gedurende ten minste drie opeenvolgende maanden, minder dan de helft van de verschuldigde beloning is voldaan.
7. Dit artikel is niet van toepassing op een opdrachtgever en wederpartij die een natuurlijke persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

Artikel 24 Dwingend recht

1. Indien de arbeid in Nederland wordt verricht, zijn de artikelen 22, 23, 25 en 26 van toepassing, ongeacht het recht dat van toepassing is op de overeenkomst van opdracht, de overeenkomst van aanneming van werk, de overeenkomst van goederenvervoer over de weg of de overeenkomst tot het

doen vervoeren van goederen over de weg.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het goederenvervoer over de weg waarbij de laad- en losplaats buiten Nederland zijn gelegen.

Artikel 25 Verhaal

De opdrachtgever of de wederpartij die een vordering op grond van artikel 23 heeft voldaan, heeft verhaal op alle goederen van de opdrachtgever of de wederpartij tegen wie een vordering op grond van artikel 22 of 23 niet is geslaagd vanwege een omstandigheid als bedoeld in artikel 23, derde lid, onderdeel a, b of d.

Artikel 26 Informatieverplichtingen

1. Met het oog op het instellen van een vordering als bedoeld in artikel 22 of artikel 23 verstrekt iedere opdrachtgever, opdrachtnemer, aannemer of iedere wederpartij, aan de zelfstandige desgevraagd schriftelijk of elektronisch de gegevens die betrekking hebben op de naam, woonplaats of het werkelijk verblijf van:

a. de opdrachtgever, opdrachtnemer of aannemer met wie de opdrachtgever, opdrachtnemer of aannemer een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk heeft gesloten of iedere wederpartij; en

b. de opdrachtgever of de wederpartij, die niet handelt in opdracht van een andere opdrachtgever of wederpartij.

2. Indien de opdrachtgever, opdrachtnemer, aannemer of wederpartij de gegevens, bedoeld in het eerste lid, niet binnen twee weken na het verzoek van de zelfstandige verstrekt, kan de zelfstandige die opdrachtgever, opdrachtnemer, aannemer of wederpartij, in afwijking van de volgorde op grond van artikel 23, derde lid, aansprakelijk stellen op grond van artikel 23.

Hoofdstuk VII Overige bepalingen

Artikel 27 Bewaarplicht documenten en gegevens in de administratie

1. De documenten en gegevens die op grond van deze wet in de administratie worden opgenomen, worden gedurende zeven jaren bewaard en kunnen worden vastgelegd op een gegevensdrager.

2. De op een gegevensdrager, bedoeld in het eerste lid, opgenomen documenten en gegevens kunnen op een andere gegevensdrager worden overgebracht en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met de juiste en volledige weergave van de documenten en gegevens en deze documenten en gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.

Artikel 28 Mandaat

Een beschikking op grond van deze wet van de ambtenaar, aangewezen op grond van de artikelen 13, eerste lid, 15, eerste lid, en 19, eerste lid, wordt genomen namens Onze Minister.

Artikel 29 Nietige bedingen

Elk beding in strijd met het bepaalde bij of krachtens deze wet is nietig.

Hoofdstuk VIII Wijziging van andere wetten

Artikel 30 (Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag)

Artikel 2, tweede lid, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag komt te luiden:

2. Onder dienstbetrekking wordt mede verstaan de arbeidsverhouding van degene, die krachtens overeenkomst van opdracht met een ander tegen beloning geregeld bemiddeling verleent bij het tot stand komen van overeenkomsten van die ander, of een opdrachtgever van deze, met derden, mits hij die bemiddeling uitsluitend voor die ander verleent, het verlenen van die bemiddeling niet een voor

hem bijkomstige werkzaamheid is en hij zich daarbij doorgaans niet door meer dan twee andere personen laat bijstaan.

Artikel 31 (Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering)

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 6 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering wordt onder verlettering van de onderdelen d tot en met i tot f tot en met k twee onderdelen ingevoegd, luidende:

- d. een overeenkomst op grond waarvan arbeid wordt verricht, niet zijnde een individuele arbeidsovereenkomst, indien die arbeid gewoonlijk in Nederland wordt verricht of laatstelijk gewoonlijk werd verricht, voor zover het betreft een rechtsvordering met betrekking tot de minimumarbeidsbeloning welke is gegrond op artikel 6 of 10 van de Wet minimumbeloning zelfstandigen;
- e. een overeenkomst op grond waarvan arbeid wordt verricht, niet zijnde een individuele arbeidsovereenkomst, indien die arbeid tijdelijk in Nederland wordt verricht, voor zover het betreft een rechtsvordering met betrekking tot de minimumarbeidsbeloning welke is gegrond op artikel 6 of 10 van de Wet minimumbeloning zelfstandigen;.

B

Aan artikel 100 worden twee zinnen toegevoegd, luidende: In zaken betreffende een overeenkomst op grond waarvan arbeid wordt verricht, niet zijnde een individuele arbeidsovereenkomst is, indien die arbeid gewoonlijk in Nederland wordt verricht of laatstelijk gewoonlijk werd verricht, mede bevoegd de rechter van de plaats waar de arbeid gewoonlijk wordt verricht of laatstelijk gewoonlijk werd verricht, voor zover het betreft een rechtsvordering met betrekking tot de minimumarbeidsbeloning welke is gegrond op artikel 6 of 10 van de Wet minimumbeloning zelfstandigen. In zaken betreffende een overeenkomst op grond waarvan arbeid wordt verricht, niet zijnde een individuele arbeidsovereenkomst, is, indien de arbeid tijdelijk in Nederland wordt verricht, mede bevoegd de rechter van de plaats waar de arbeid tijdelijk wordt verricht of laatstelijk werd verricht, voor zover het betreft een rechtsvordering met betrekking tot de minimumarbeidsbeloning welke is gegrond op artikel 6 of 10 van de Wet minimumbeloning zelfstandigen.

Hoofdstuk IX Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 32 Overgangsrecht Wmz

Deze wet is niet van toepassing ten aanzien van de beloning die is verschuldigd over een tijdvak dat ligt voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 6.

Artikel 33 Overgangsrecht indexering

Indien artikel 6 in enig jaar in werking treedt na 1 januari van dat jaar, wordt in afwijking van artikel 8, derde lid, het bedrag, genoemd in artikel 6, met ingang van 1 januari van het jaar na het jaar waarin artikel 6 in werking is getreden bij ministeriële regeling herzien met het percentage van de wijziging van het netto minimumloon, bedoeld in artikel 8, eerste lid, ten opzichte van het netto minimumloon per 1 juli van het jaar waarin artikel 6 in werking is getreden en wordt het aldus herziene bedrag afgerond op het dichtstbijzijnde veelvoud van € 0,10. Indien het restbedrag € 0,05 bedraagt, geschiedt de afronding naar boven. Artikel 8, tweede, vierde en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 34 Evaluatie

Onze Minister zendt binnen **PM** jaar na inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een

verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 35 Inwerkingtreding

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 36 Citeertitel

1. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet minimumbeloning zelfstandigen.
2. De citeertitel kan worden afgekort tot: Wmz.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

CONCEPT

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk I (algemene bepalingen)

Artikel 2 (definitie zelfstandige)

Eerste lid

Overeenkomst op basis waarvan wordt gewerkt

Een werknemer verricht arbeid op grond van een arbeidsovereenkomst (art. 7:610 BW). Een zelfstandige voert de werkzaamheden uit op basis van een andere overeenkomst dan een arbeidsovereenkomst. Hierbij kan het gaan om werkzaamheden die worden uitgevoerd op basis van een overeenkomst van opdracht (ovo), genoemd in artikel 7:400 BW. Er kan ook sprake zijn van werkzaamheden die uitdrukkelijk zijn uitgezonderd van de ovo, en andere werkzaamheden die niet op basis van een ovo worden verricht. De ovo is een overeenkomst waarbij de ene partij de opdrachtnemer, zich jegens de andere partij, de opdrachtgever, verbindt om anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaamheden te verrichten die in iets anders bestaan dan het tot stand brengen van een werk van stoffelijke aard, het bewaren van zaken, het uitvoeren van werken of het vervoeren of doen vervoeren van personen of zaken.

In het geval arbeid tegen beloning wordt verricht uit hoofde van een andere overeenkomst dan een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht, dan kan het bijvoorbeeld gaan om werkzaamheden die worden verricht uit hoofde van een overeenkomst tot aanneming van werk (artikel 7:750 BW). Ook overeenkomsten op grond waarvan arbeid wordt verricht die bestaat uit het vervoeren van goederen, zoals pakketbezorging, vallen onder de reikwijdte van de definitie van zelfstandige. Bij een overeenkomst van vervoer gaat het om de diverse benoemde overeenkomsten van vervoer als bedoeld in Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek. Hierbij kan het gaan om het vervoer van goederen of personen. De overeenkomst van goederenvervoer is de overeenkomst, waarbij de ene partij (de vervoerder) zich tegenover de andere partij (de afzender) verbindt zaken te vervoeren (artikel 8:20 BW). De overeenkomst van personenvervoer is de overeenkomst, waarbij de ene partij (de vervoerder) zich tegenover de andere partij verbindt een of meer personen (reizigers) te vervoeren (artikel 8:80 BW). Dit zijn de algemene definities van vervoer in Boek 8 van het BW. In Boek 8 zijn ook nog verdere specifieke definities opgenomen over diverse soorten van vervoer. Ook indien vervoer plaatsvindt op basis van deze specifieke vervoersovereenkomsten, is sprake van een overeenkomst op grond waarvan arbeid wordt verricht tegen beloning waarop dit artikel betrekking heeft. Ook kan het gaan om uitgeefovereenkomsten of auteursovereenkomsten als grondslag op basis waarvan arbeid tegen beloning wordt verricht.

Aangezien de overeenkomst op basis waarvan de arbeid wordt verricht diverse soorten overeenkomsten kunnen betreffen wordt het begrip 'opdrachtgever' ruim opgevat en betreft dus niet alleen de wederpartij in het kader van een ovo maar de wederpartij bij elke andere overeenkomst op grond waarvan de arbeid wordt verricht.

Positie zelfstandige

Het uitgangspunt is dat het bij een zelfstandige gaat om een persoon zonder personeel. In de definitie is er rekening mee gehouden dat de zelfstandige de arbeid kan verrichten zowel in de hoedanigheid van natuurlijke persoon als in de hoedanigheid van een rechtspersoon. Ook wanneer een opdrachtgever contracteert met een rechtspersoon kan die rechtspersoon als een zelfstandige worden aangemerkt. Deze wet is van toepassing op zelfstandigen die werken op basis van een andere overeenkomst dan een arbeidsovereenkomst of een publiekrechtelijke aanstelling. Op partijen rust de verplichting om te beoordelen of de minimumarbeidsbeloning op de overeenkomst van toepassing is. Voor de toepassing van de wet is de fiscale kwalificatie van de inkomsten van de zelfstandige niet van belang. Bij de fiscale kwalificatie van de inkomsten speelt het al dan niet toepassen van de minimumarbeidsbeloning geen rol.

Niet van belang is of de werkzaamheden die een persoon verricht plaatsvinden in de zelfstandige uitoefening van een beroep of in de uitoefening van een bedrijf. Ook indien de werkzaamheden niet

plaatsvinden in de zelfstandige uitoefening van een beroep of in de uitoefening van een bedrijf is sprake van een zelfstandige in de zin van deze wet.

De groep werkenden die voorheen vielen onder het toepassingsbereik van artikel, 2, tweede lid, van de Wet op het minimumloon en minimumvakantiebijslag en artikel 1a van het Besluit minimumloon en minimumvakantiebijslag vallen nu onder de reikwijdte van deze wet, aangezien deze groep voldoet aan de voorwaarden van zelfstandige. Hierbij gaat het om de groep werkenden die arbeid verrichten buiten arbeidsovereenkomst en de overeenkomst op basis waarvan de arbeid wordt verricht niet is aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep.

Verder dient de arbeid te worden verricht tegen beloning. Dit betekent dat er sprake dient te zijn van een verplichting om een beloning te betalen voor de arbeid die wordt verricht. Hierdoor valt arbeid verricht door vrijwilligers en stagiairs niet onder de reikwijdte van het begrip zelfstandige. Het als vrijwilliger deelnemen aan arbeid die gebruikelijk onbetaald wordt verricht, geen winstoogmerk heeft en een algemeen maatschappelijk doel dient valt buiten de werkings sfeer van de wet. Vrijwilligers kunnen in aanmerking komen voor een kostenvergoeding, dit is echter geen beloning voor de geleverde arbeid. Bij stagiairs staat het leerelement voorop. Een stagiair levert geen arbeid tegen beloning, maar verricht de arbeid primair om daarvan te leren in het kader van zijn opleiding, daaraan doet niet af dat de stagiair een onkostenvergoeding ontvangt of een kleine beloning voor de geleverde inzet.

Zelfstandige in de hoedanigheid van natuurlijke persoon en samenwerkingsverbanden

Een zelfstandige kan zijn werkzaamheden uitvoeren als natuurlijke persoon al dan niet in de vorm van een eenmanszaak. Een zelfstandige kan zijn werkzaamheden ook in samenwerking met andere zelfstandigen uitvoeren. Wanneer ten aanzien van dergelijke samenwerkingsverbanden geen sprake is van rechtspersoonlijkheid dan handelt de zelfstandige als natuurlijke persoon.

Het meest eenvoudige voorbeeld van een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid is het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met een of meer andere zelfstandigen voor de uitvoering van een of meer opdrachten. Maar de zelfstandige kan de samenwerking ook aangaan door met andere zelfstandigen een maatschap, een vennootschap onder firma (vof) of een commanditaire vennootschap (cv) aan te gaan. Omdat de vof geen rechtspersoonlijkheid heeft kan de vof niet zelfstandig draagster zijn van subjectieve rechten en verplichtingen. Wanneer een vennoot handelt in naam van de vof, handelt hij namens de gezamenlijke vennoten en bindt hij de gezamenlijke vennoten. Een overeenkomst met een vof, moet dan ook worden aangemerkt als een overeenkomst met de gezamenlijke vennoten in hun hoedanigheid van vennoten.¹

De cv is een bijzondere vorm van een vof waaraan een vennoot deelneemt die niet verbonden zal zijn voor de verbintenissen van de vennootschap jegens derden. Dit is een commanditaire vennoot die aan een vennootschap deelneemt door geld te investeren of advies te geven, zonder aansprakelijk te worden voor de schulden van de vennootschap.

Bijzonder kenmerk van deze personenvennootschappen is dat deze op eenvoudige wijze kunnen worden aangegaan, door het sluiten van een overeenkomst tussen de vennoten. Er is geen notariële akte of startkapitaal vereist. Dit maakt de personenvennootschap in het bijzonder een aantrekkelijke rechtsvorm voor zelfstandigen.

Rechtspersonen

Naast personenvennootschappen kan de samenwerking ook vorm krijgen door het aangaan van een kapitaalvennootschap, hierbij gaat het om de naamloze vennootschap (nv) en de besloten vennootschap (bv), een vereniging, een coöperatie of een stichting. Deze samenwerkingsverbanden betreffen rechtspersonen die zelfstandig aan het rechtsverkeer deelnemen.

Anders dan de samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid is niet elke rechtspersoon een reële mogelijkheid voor een zelfstandige om zijn activiteiten te organiseren en uit te voeren.

¹ HR 19 april 2019, ECLI:NL:HR:2019:649.

Waar het bijvoorbeeld gaat om de nv dient de oprichting plaats te vinden op basis van een notariële akte en moet er een startkapitaal aanwezig zijn van tenminste € 45.000,-.

Een coöperatie is een speciale vereniging die gericht is op samenwerking en die overeenkomsten aangaat met en voor haar leden. Veel voorkomende coöperaties voor ondernemers zijn de bedrijfscoöperatie en de ondernemerscoöperatie. Een bedrijfscoöperatie behartigt de zakelijke belangen van haar leden zoals belangen over inkoop of reclame. Een ondernemerscoöperatie is een coöperatie waarin alle leden zelfstandig werken en die bijvoorbeeld geschikt is voor onderlinge samenwerking tussen zelfstandigen. Op die manier kunnen zelfstandigen gezamenlijk een bepaalde klus of project uitvoeren die zij alleen niet zouden kunnen doen. Voor de opdrachtgever heeft dit als voordeel dat hij een aanspreekpunt heeft en meer zekerheid over het op tijd afronden van het project of de klus. De leden die aan zo'n project deelnemen doen dit in de hoedanigheid van natuurlijke persoon en contracteren met de coöperatie als opdrachtgever. In die situatie is het niet nodig om in de definitie hiervoor regels te geven.

Een persoon kan zijn activiteiten ook verrichten via een bv. Het oprichten van een bv is eenvoudiger dan een nv. De bestuurders geven de dagelijkse leiding aan het bedrijf. Bij kleine bv's is de bestuurder vaak ook de enige aandeelhouder en is dan directeur en grootaandeelhouder (dga). Alternatief voor een eenmanszaak is dat een zelfstandige zijn bedrijf exploiteert in de vorm van een bv in de hoedanigheid van dga.

In de definitie is rekening gehouden met bedrijfsexploitatie van zelfstandigen via een rechtspersoon

Om te voorkomen dat ten aanzien van de betaling aan een rechtspersoon de minimumarbeidsbeloning niet geldt voor de arbeid van een bestuurder van die rechtspersoon, is in de definitie hiermee rekening gehouden. Wanneer in het geval van een rechtspersoon een persoon namens de rechtspersoon de arbeid doet verrichten voor een opdrachtgever, valt die rechtspersoon onder de definitie van zelfstandige. Ook indien deze persoon werkzaam is op grond van een arbeidsovereenkomst met de rechtspersoon wordt de rechtspersoon als zelfstandige beschouwd, tenzij op grond van het derde lid bij die rechtspersoon werknemers werkzaam zijn die substantiële arbeid hebben verricht. Bij de vaststelling of er werknemers in dienst zijn bij een rechtspersoon worden de bestuurders van een rechtspersoon die een arbeidsovereenkomst hebben met die rechtspersoon niet meegerekend. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer de overeenkomst is gesloten tussen een opdrachtgever en een bv (als rechtspersoon) en de directeur grootaandeelhouder (dga) van die bv ter uitvoering van die overeenkomst de arbeid verricht, de bv als zelfstandige wordt aangemerkt voor de toepassing van de Wmz. Hierbij maakt het niet uit of de dga al dan niet een arbeidsovereenkomst heeft met de bv. De definitie brengt met zich mee dat ook andere rechtspersonen dan de bv, indien aan de voorwaarden wordt voldaan, kunnen worden aangemerkt als zelfstandigen, behalve wanneer bij die rechtspersonen werknemers in dienst zijn die substantiële arbeid verrichten (derde lid).

Buitenlandse rechtsvormen

In het eerste lid is voorts rekening gehouden dat een zelfstandige zijn bedrijf kan exploiteren via een buitenlandse rechtsvorm. Bepaald is dat een persoon een zelfstandige is ongeacht de rechtsvorm van die persoon indien ook aan de andere voorwaarden wordt voldaan.

Wanneer bijvoorbeeld een overeenkomst wordt gesloten tussen een opdrachtgever en een buitenlandse rechtspersoon, wordt die rechtspersoon onder dezelfde voorwaarden als een Nederlandse rechtspersoon aangemerkt als een zelfstandige. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de (Belgische) Bvba, de (Duitse) GmbH, de (Engelse) Limited liability company en de (Amerikaanse) Incorporated. Ook kan het gaan om buitenlandse rechtsvormen die weliswaar niet als rechtspersonen worden aangemerkt maar die bevoegd zijn in eigen naam rechtshandelingen te verrichten. Dit betekent dat wanneer een dergelijke rechtsvorm naar buitenlands recht bevoegd is overeenkomsten aan te gaan met een Nederlands opdrachtgever, een dergelijke rechtsvorm wordt aangemerkt als zelfstandige. Een voorbeeld hiervan is de zogenoemde Außen-GbR op grond van het Duitse recht. Deze rechtsvorm heeft geen rechtspersoonlijkheid maar wel rechtsbevoegdheid; een rechtsvorm die bij machte is drager te zijn van rechten en verplichtingen.

Tussenpersonen

Ook zijn er dienstverleners die zich bezighouden met bemiddeling van zelfstandigen. Voor de externe inhuur van zelfstandigen kan een beroep worden gedaan op dergelijke dienstverleners. Een dienstverlener kan bemiddelen tussen de opdrachtgever en de zelfstandige bij de totstandkoming van een overeenkomst tussen deze twee partijen. De dienstverlener is hierbij zelf geen contractspartij. Deze wet is van toepassing op de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de zelfstandige.

Ook kan de dienstverlener als opdrachtgever van de zelfstandige optreden waarbij vervolgens de zelfstandige wordt uitgeleend aan de eindopdrachtgever. In deze situatie wordt een overeenkomst gesloten tussen de zelfstandige en de dienstverlener die de zelfstandige laat werken bij diens opdrachtgever. Ook dan is er sprake van een zelfstandige in de zin van de wet: de opdrachtgever van de zelfstandige is de dienstverlener die op zijn beurt een overeenkomst heeft met zijn opdrachtgever aan wie de zelfstandige wordt uitgeleend en arbeid verricht ter uitvoering van die overeenkomst.

Tweede lid (koopovereenkomst)

In het tweede lid is bepaald dat niet als zelfstandige wordt beschouwd indien de arbeid ondergeschikt is aan het tussen partijen gesloten koopovereenkomst. Indien primair sprake is van koop en verkoop van producten bijvoorbeeld in een winkel, is de arbeid die in dit verband wordt verricht, bijvoorbeeld het inpakken van de producten, ondergeschikt aan het kopen en verkopen van deze producten. Indien primair sprake is van het uitvoeren van een opdracht of het tot stand brengen van een werk, ligt het accent op de arbeid die de zelfstandige hiervoor verricht. Wanneer bijvoorbeeld een schilder tevens de benodigde verf koopt ter uitvoering van zijn opdracht, is het leveren van de verf ondergeschikt aan de arbeid die hij verricht om de opdracht uit te voeren.

Derde en vierde lid (zelfstandigen zonder personeel)

Uitgangspunten zijn dat de zelfstandige geen werknemers in dienst heeft en dat hij de arbeid zelf verricht. Wanneer bij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon werknemers in dienst zijn, die substantiële arbeid hebben verricht dan wordt op grond van het derde lid deze natuurlijke persoon of rechtspersoon niet als een zelfstandige beschouwd.

Als deze werknemers geen substantiële arbeid verrichten wordt de opdrachtnemer wel als zelfstandige aangemerkt. Bij de vaststelling of er werknemers in dienst zijn bij een rechtspersoon worden de bestuurders van een rechtspersoon die een arbeidsovereenkomst hebben met die rechtspersoon niet meegerekend. Dit is geregeld in het vierde lid. Dit betekent bijvoorbeeld dat een bv met een dga, die een arbeidsovereenkomst heeft met de bv, als zelfstandige wordt beschouwd, tenzij bij die bv, nog andere werknemers werkzaam zijn die substantiële arbeid hebben verricht.

Wanneer een opdrachtnemer wel werknemers in dienst heeft die substantiële arbeid hebben verricht, dan dient hij op grond van artikel 5 op verzoek van de zakelijke opdrachtgever schriftelijk te verklaren dat hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, derde lid, en derhalve niet wordt beschouwd als zelfstandige voor de toepassing van deze wet. Voorkomen moet worden dat een opdrachtnemer gemakkelijk een situatie kan creëren dat hij niet als een zelfstandige wordt aangemerkt, bijvoorbeeld door een persoon met een nul-urencontract in dienst te nemen of zijn partner in dienst te nemen, terwijl die persoon of partner geen noemenswaardige arbeid verricht. Daarom is bepaald dat wanneer een opdrachtnemer één of meer werknemers in dienst heeft, deze werknemer(s) in een periode van drie maanden voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst met de opdrachtgever substantiële arbeid moeten hebben verricht voor die opdrachtnemer. Dit is ingevuld door de norm dat deze werknemer(s) tezamen gemiddeld meer dan 8 uur per week arbeid hebben verricht voor die opdrachtnemer in die periode. Hierbij is aansluiting gezocht bij een uitspraak van de Hoge Raad waarbij is geoordeeld dat er bij substantiële vermindering van de arbeidstijd van een werknemer recht is op transitievergoeding². De Hoge Raad heeft geoordeeld dat er sprake was van 'substantiële

² HR 20 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1617.

arbeidstijd' als er sprake is van een vermindering van ten minste 20% arbeidstijd. Uitgaande van een voltijdse werkweek van 40 uur zou dat een wekelijkse arbeidstijd betreffen van 8 uur.

Het gaat er dus om dat de opdrachtnemer werknemers in dienst heeft die werkzaam zijn op grond van een arbeidsovereenkomst bij de opdrachtnemer. Uitzendkrachten of collegiaal ingeleend personeel die werkzaamheden verrichten of hebben verricht voor de opdrachtnemer tellen niet mee. Wanneer een opdrachtnemer geen werknemers in dienst heeft maar wel uitzendkrachten of andere tijdelijke arbeidskrachten bijspringen, kan derhalve die opdrachtnemer als zelfstandige worden aangemerkt.

Een opdrachtnemer dient aan te tonen dat hij werknemers in dienst heeft. Voor een werknemer dient in de regel loonheffingen te worden afdragen en voldaan via de loonaangifte en in verband hiermee is de betrokken werknemer opgenomen in de polisadministratie, bedoeld in artikel 33 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, dat door het UWV wordt beheerd. Als hiervan sprake kan in de regel worden vastgesteld dat het gaat om een werknemer die in dienst is van de opdrachtnemer. De toezichthouder kan aan de hand hiervan gemakkelijk nagaan of het gaat om een werknemer als bedoeld in het derde lid. Wanneer het gaat om een werknemer die op grond van de coördinatieverordening sociale zekerheid nr. 883/2004 sociaal verzekerd is in een andere lidstaat kan door middel van een zogenoemde A1-verklaring aangetoond worden dat er sprake is van een werknemer die terecht niet opgenomen is voor werknemersverzekeringen. De opdrachtnemer kan aan zijn buitenlandse werknemer vragen om een A1-verklaring waarmee de werknemer aantoont dat hij in het land van herkomst verzekerd blijft met als gevolg dat de opdrachtnemer geen premies werknemersverzekeringen hoeft af te dragen.

Ook heeft Nederland met meer dan 30 landen verdragen gesloten over sociale zekerheid. In verdragssituaties kan tevens een verklaring verkregen worden waarin de toepasselijke sociale zekerheidswetgeving bevestigd staat.

Een A1-verklaring kan een belangrijke aanwijzing zijn dat het gaat om een werknemer in dienst van de opdrachtnemer. Er kunnen zich echter situaties voordoen dat een werknemer niet onder de coördinatieverordening of een verdrag valt, dan zal op andere wijze moeten worden aangetoond dat het gaat om een werknemer in dienst van de opdrachtnemer, bijvoorbeeld aan de hand van de arbeidsovereenkomst of loonstroken.

Artikel 3 (territoriale reikwijdte)

In dit artikel is de territoriale reikwijdte van de wet geregeld. Hierbij wordt aangesloten bij de reikwijdte van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml).

In het eerste lid is de hoofdregel gegeven. De wet is van toepassing op zelfstandigen die in Nederland arbeid verrichten. Hierbij gaat om de zelfstandige zowel in de hoedanigheid van natuurlijke persoon als rechtspersoon.

In het tweede lid is geregeld dat wanneer de zelfstandige zijn arbeid buiten Nederland verricht, de Wmz in beginsel alleen van toepassing is als zowel hijzelf als zijn opdrachtgever binnen Nederland woont (c.q. gevestigd is). De beperking van de territoriale werkingssfeer vindt zijn ratio in de doelstelling van de wet, namelijk het bieden van een sociaal aanvaardbare minimale tegenprestatie voor de arbeidsverrichting, in het licht van het sociaal minimum in Nederland ter voorkoming en bestrijding van armoede. Een zelfstandige die zijn arbeid (vrijwel geheel) buiten Nederland vervult en om die reden bestendig in het buitenland, dus buiten de Nederlandse welvaartssituatie met het daarbij behorende prijsniveau, verblijft, valt buiten de werkingssfeer van de Wmz. In deze zin dient het begrip 'wonen' in het tweede lid te worden begrepen. Volgens de Hoge Raad is het bij de toepassing van de Wml niet voldoende dat een werknemer die in het buitenland verblijft, woonruimte in Nederland aanhoudt of zijn inschrijving in het bevolkingsregister handhaaft. Deze lijn kan ook ten aanzien van de zelfstandige worden gevolgd³. Het uitgangspunt dat de Wmz alleen geldt voor arbeid verricht in Nederland, geldt ook voor het toezicht op de naleving van de Wmz.

In het derde lid is de situatie van het tweede lid geregeld wanneer een zelfstandige een rechtspersoon is. Wanneer de arbeid buiten Nederland wordt verricht, wordt een rechtspersoon slechts als

³ HR 30 mei 1980, NJ 1980, 634.

zelfstandige beschouwd wanneer een bestuurder van die rechtspersoon de arbeid heeft verricht of mede heeft verricht en die bestuurder in Nederland woont en de opdrachtgever van die rechtspersoon eveneens in Nederland woont of gevestigd is.

Het vierde lid stelt buiten twijfel dat schepen en luchtvaartuigen die in Nederland hun thuishaven hebben, als een deel van Nederland worden beschouwd, met als gevolg dat zelfstandigen die werkzaam zijn op die schepen en luchtvaartuigen onder de werking van de Wmz vallen.

Artikel 4 (uitzondering en uitbreiding reikwijdte)

Eerste lid

Op grond van artikel 25c van de Auteurswet heeft de maker van een auteursrechtelijk beschermt werk recht op een in de overeenkomst te bepalen billijke vergoeding voor de verlening van exploitatiebevoegdheid. De Minister van OC&W kan bij algemene maatregel van bestuur de hoogte van een billijke vergoeding vaststellen voor een specifieke branche en voor een bepaalde periode na overleg met de Minister voor Rechtsbescherming. De vaststelling van een billijke vergoeding geschiedt met inachtneming van het belang van het behoud van de culturele diversiteit, de toegankelijkheid van cultuur, een doelstelling van sociaal beleid en het belang van de consument. Tot op heden is er geen billijke vergoeding vastgesteld.

In het eerste lid van artikel 4 is geregeld dat de Wmz niet van toepassing wanneer er door de Minister van OC&W een billijke vergoeding is vastgesteld. Wanneer dat niet het geval is, dan is de Wmz van toepassing voor zover een maker van een auteursrechtelijk beschermt werk die zijn exploitatiebevoegdheid overdraagt als een zelfstandige wordt aangemerkt.

Tweede lid

Omdat de Wmz betrekking heeft op personen die als zelfstandigen worden beschouwd en die voorheen niet op deze wijze zijn gedefinieerd, is het op voorhand niet volstrekt duidelijk of er personen onder de reikwijdte gaan vallen die niet eerder helder in beeld zijn geweest bij de definiëring van zelfstandige. Het tweede lid geeft de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur zelfstandigen uit te zonderen van de reikwijdte van de wet wanneer daartoe in verband met de bijzondere aard van de arbeidsverhouding met de opdrachtgever dan wel in verband met bijzondere omstandigheden aanleiding bestaat. Bij een dergelijke uitzondering kunnen ook voorwaarden worden gesteld, bijvoorbeeld dat voor deze zelfstandigen op andere wijze is of wordt voorzien in een minimale arbeidsbeloning om armoede te voorkomen of te bestrijden.

Derde lid

Het derde lid betreft het spiegelbeeld van het tweede lid. Niet is uitgesloten dat bij de definiëring van zelfstandigen personen die tegen beloning arbeid verrichten anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst ten onrechte van de werkingssfeer van de Wmz zijn uitgesloten. Ook moet niet worden uitgesloten dat personen hun arbeidsverhouding met hun opdrachtgever zodanig vorm geven dat zij weliswaar formeel niet of niet meer voldoen aan de criteria voor het begrip zelfstandige maar in maatschappelijk opzicht hiermee wel gelijk behoren te worden gesteld. Met oog hierop is in het derde lid bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur personen die tegen beloning arbeid verrichten en die niet reeds vallen onder de definitie van zelfstandige, voor de toepassing van de Wmz als zelfstandige kunnen worden beschouwd wanneer deze personen hiermee maatschappelijk gelijk kunnen worden gesteld.

Hoofdstuk II (kwalificatie zelfstandige)

Artikel 5 (bijzondere verplichtingen opdrachtgever en opdrachtnemer)

In dit artikel zijn verplichtingen opgenomen om te kunnen nagaan of een opdrachtnemer al dan niet valt onder de definitie van zelfstandige. Dit artikel richt zich op de opdrachtnemer die werknemers in dienst heeft. Ten aanzien van een opdrachtnemer die geen werknemers in dienst heeft is uiteraard

een toetsing van de omvang van de arbeid van werknemers niet aan de orde.

Op grond van artikel 2, derde lid, is een opdrachtnemer geen zelfstandige indien hij werknemers in dienst heeft en die werknemer of werknemers tezamen meer dan gemiddeld 8 uren arbeid voor die opdrachtnemer hebben verricht in een periode van drie maanden voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst met de opdrachtgever. De opdrachtnemer dient op verzoek van de zakelijke opdrachtgever in een schriftelijke verklaring aan de opdrachtgever te melden dat hij werknemers in dienst heeft met ten minste genoemde arbeidsomvang. Indien een zakelijke opdrachtgever geen verklaring heeft gevraagd en ontvangen van de opdrachtnemer, terwijl later toch blijkt dat de werknemers in dienst van de opdrachtnemer geen substantiële arbeid hebben verricht en daarmee de opdrachtnemer zich als een zelfstandige kwalificeert, dan is de zakelijke opdrachtgever verplicht ten minste de minimumarbeidsbeloning te betalen.

Eerste lid

Onderdeel a

Een opdrachtnemer die werknemers in dienst heeft, dient te voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, derde lid, om niet als een zelfstandige te worden aangemerkt. Omdat hij (nog) geen zelfstandige is wordt degene die arbeid verricht of gaat verrichten ter uitvoering van een overeenkomst met een opdrachtgever aangeduid als opdrachtnemer.

Onderdeel b

Dit artikel geldt niet voor een particuliere opdrachtgever; hierbij gaat het om een opdrachtgever die een natuurlijke persoon is die niet handelt in de uitoefening van bedrijf of zelfstandige uitoefening van een beroep. Voor de particuliere opdrachtgever geldt dat hij mag vertrouwen op de informatie van de zelfstandige. De zelfstandige moet hier zelf het initiatief nemen. Om voor de minimumarbeidsbeloning in aanmerking te komen moet hij jegens de particuliere opdrachtgever verklaren dat hij geen personeel in dienst heeft of personeel in dienst heeft die geen substantiële arbeid verricht. Verklaart hij niet, dan mag de particuliere opdrachtgever er vanuit gaan dat deze wet met de verplichting tot betaling van ten minste de minimumarbeidsbeloning niet van toepassing is.

Tweede lid

Wanneer een zakelijke opdrachtgever de opdrachtnemer schriftelijk heeft verzocht om een verklaring dat ten aanzien van de werknemers in dienst van de opdrachtnemer wordt voldaan aan de voorwaarden, genoemd in artikel 2, derde lid, zijn in de onderdelen a tot en met d verplichtingen opgenomen voor de opdrachtnemer.

Onderdeel a

In onderdeel a is de verplichting opgenomen voor de opdrachtnemer die een of meerdere werknemers in dienst heeft te toetsen of ten aanzien van die werknemer(s) gezamenlijk meer dan gemiddeld 8 uren arbeid voor de opdrachtnemer hebben verricht in een periode van drie maanden voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst met de opdrachtgever. Het gaat hierbij om werknemers die in dienst zijn van de opdrachtnemer en niet om ingeleend personeel zoals uitzendkrachten en tijdelijke arbeidskrachten van een collega ondernemer of detachingsbedrijf. Zie ook de toelichting op artikel 2, derde lid.

Onderdeel b

In onderdeel b is de verplichting voor de opdrachtnemer opgenomen de resultaten van de toetsing zoals hij die heeft uitgevoerd op grond van onderdeel a in zijn administratie op te nemen.

Onderdeel c

Wanneer de opdrachtnemer voldoet aan de voorwaarden, dan is hij op grond van onderdeel c verplicht de schriftelijke verklaring, met daarbij de argumentatie dat hij niet als zelfstandige wordt aangemerkt,

voor het sluiten van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid aan de opdrachtgever te verstrekken.

Onderdeel d

In onderdeel d is de verplichting voor de opdrachtnemer opgenomen de schriftelijke verklaring in zijn administratie op te nemen.

Derde lid

In dit lid is de verplichting voor de zakelijke opdrachtgever opgenomen om de schriftelijke verklaring in zijn administratie op te nemen. Deze verplichting geldt uiteraard alleen wanneer de opdrachtgever om een verklaring heeft verzocht en heeft ontvangen van de opdrachtnemer. Aan de hand hiervan kan de opdrachtgever vaststellen dat de opdrachtnemer niet als zelfstandige wordt beschouwd. Ook de toezichthouder kan aan de hand van deze verklaring en op basis van de resultaten van de toetsing in het tweede lid, onderdeel a, die de opdrachtnemer in zijn administratie moet bewaren, nagaan of de opdrachtnemer al dan niet als een zelfstandige moet worden beschouwd.

Hoofdstuk III (minimumarbeidsbeloning)

Artikel 6 (minimumarbeidsbeloning zelfstandige)

De zelfstandige heeft voor de arbeid die hij heeft verricht recht op een arbeidsbeloning van ten minste € 16,- per uur overeenkomstig de regels die bij en krachtens artikel 7 zijn of worden gesteld. Dit recht heeft de zelfstandige ten opzichte van zijn opdrachtgever voor arbeid die hij in Nederland heeft verricht of, in bepaalde situaties genoemd in artikel 3, voor arbeid die hij heeft verricht buiten Nederland. De opdrachtgever is verplicht ten minste deze minimum arbeidsbeloning aan de zelfstandige te betalen (artikel 10). Het recht op minimumbeloning berust op de wet; partijen hoeven op dit punt niets overeen te komen. Bedingen strijdig met artikel 6 zijn nietig op grond van artikel 29. De Wmz staat niet in de weg aan contractuele afspraken met betrekking tot de (minimum) beloning, voor zover de overeengekomen arbeidsbeloning tenminste niet lager ligt dan de wettelijke minimumarbeidsbeloning.

Wanneer ten onrechte de minimumarbeidsbeloning niet aan de zelfstandige is betaald, dan is er sprake van een bestuursrechtelijke overtreding waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd aan de opdrachtgever (artikelen 14 en 15). Ook kan aan de opdrachtgever een last onder dwangsom worden opgelegd om de opdrachtgever te bewegen om alsnog de beloning waarop de zelfstandige recht heeft te betalen (artikel 19). Daarnaast bestaat voor de zelfstandige de mogelijkheid op grond van hoofdstuk VI om zijn opdrachtgever of de wederpartij van de opdrachtgever hoofdelijk civielrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van de minimumarbeidsbeloning (artikel 22). Onder voorwaarden bestaat verder de mogelijkheid om schakels hoger in de keten aansprakelijk te stellen voor de betaling van de minimumarbeidsbeloning (artikel 23).

Verder is in artikel 6 bepaald dat het recht op een minimumbeloning van toepassing is, ongeacht het recht dat van toepassing is op de overeenkomst tussen de zelfstandige en de opdrachtgever. Zonder de laatste toevoeging wordt op grond van artikel 4, eerste lid, onderdeel b, Rome I verordening, de overeenkomst inzake dienstverlening beheerst door het recht van het land waar de dienstverlener zijn gewone verblijfplaats heeft. De toepasselijkheid van de minimumarbeidsbeloning wordt ook in die situatie dwingend voorgeschreven. Dit is een bepaling van bijzonder dwingend recht als bedoeld in artikel 9 Rome I verordening. Bepalingen van bijzonder dwingend recht zijn bepalingen aan de inachtneming waarvan Nederland zoveel belang hecht voor de handhaving van zijn openbare belangen zoals zijn politieke, sociale of economische organisatie, dat zij moeten worden toegepast op elk geval dat onder de werkingssfeer ervan valt, ongeacht welk recht op grond van de Rome I verordening overigens van toepassing is op de overeenkomst (artikel 9, eerste lid, Rome I verordening). Aan de minimumbeloning voor zelfstandigen, in lijn met het minimumloon voor werknemers, hecht Nederland

veel belang teneinde de kwetsbare zelfstandige reële bescherming te bieden tegen onderbetaling. Dit zou zonder deze toevoeging aan artikel 6 gemakkelijk omzeild kunnen worden.

Artikel 7 (arbeidsbeloning per uur)

Eerste lid

In artikel 6 is bepaald dat de minimumarbeidsbeloning €16,- per uur bedraagt (bedrag 2019). In artikel 7 is verder uitgewerkt waarmee rekening moet worden gehouden bij de vaststelling en verificatie van de hoogte van de arbeidsbeloning per uur. De berekening van de arbeidsbeloning per uur kan worden gevat in de volgende formule:

(vergoeding voor de opdracht exclusief omzetbelasting -/- direct aan de opdracht toe te rekenen kosten) / aantal direct aan de opdracht toe te rekenen uren.

Twee variabelen die van belang zijn bij het berekenen van de arbeidsvergoeding per uur zijn de "direct aan de opdracht toe te rekenen kosten" en "het aantal direct aan de opdracht toe te rekenen uren".

Onderdeel a

Voor de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning wordt de vergoeding voor de opdracht zonder omzetbelasting in aanmerking genomen. Hierbij gaat het niet om de afgesproken vergoeding, maar om de werkelijk betaalde of te betalen vergoeding. Dit bedrag omvat daarmee ook de vergoeding voor bij aanvang van de opdracht nog onvoorzien uren en kosten. Bij de bepaling van de arbeidsbeloning worden alleen door de zelfstandige gemaakte kosten die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht in mindering gebracht op de vergoeding voor de opdracht. Voor zover over deze kosten omzetbelasting betaald is die niet teruggevraagd kan worden van de Belastingdienst, bijvoorbeeld omdat de opdrachtnemer prestaties verricht die vrijgesteld zijn voor de omzetbelasting, vormt deze omzetbelasting ook kosten. Aan de factuur kan de zakelijke opdrachtgever opmerken of de prestaties die de opdrachtnemer voor hem verricht heeft, zijn vrijgesteld van omzetbelasting. Indien de geleverde prestaties vrijgesteld zijn, dient de opdrachtnemer hier immers ook geen omzetbelasting over in rekening te brengen bij de opdrachtgever.

Met direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden kosten bedoeld die voor de desbetreffende opdracht worden gemaakt. In het achtste lid is een regeling gegeven voor het geval tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt voor (en direct aan de opdracht toerekenbare tijd wordt besteed aan) meerdere opdrachten. Dat lid bepaalt ook hoe die kosten en tijd aan de betrokken opdrachtgevers worden toegerekend. Direct aan de opdracht toe te rekenen kosten kunnen bijvoorbeeld materiaalkosten, kosten voor (de aanschaf, huur of lease van) bedrijfsmiddelen, waaronder werkruimtes, (tenzij die bedrijfsmiddelen voor meerdere opdrachten worden gebruikt; zie vijfde lid, onderdeel h) en kosten voor de inhuur van derden zijn.

Onderdeel b

Voor de vaststelling van de omvang van de arbeidstijd wordt uitgegaan van de direct aan de opdracht toe te rekenen tijd. Met direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt de arbeidstijd bedoeld die aan de desbetreffende opdracht wordt besteed. Direct aan de opdracht toe te rekenen tijd kan bijvoorbeeld tijd zijn die is besteed aan de aanschaf en de huur van materialen, voorbereidingstijd en de tijd die wordt besteed aan de uitvoering van de opdracht. De tijd die een tegelzetter besteedt aan het aanbrengen van tegels bij de opdrachtgever vormt bijvoorbeeld direct aan de opdracht toe te rekenen tijd. Ook de voorbereidingstijd die een tegelzetter besteedt, zoals het bezoek aan een tegelverkoper vormt direct aan de opdracht toe te rekenen tijd. Indien hij dit voor meerdere opdrachten doet is in het achtste lid een regeling gegeven voor het geval tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed aan (en direct aan de opdracht toerekenbare kosten worden gemaakt voor) meerdere opdrachten. Dat lid bepaalt ook hoe die tijd en kosten aan de betrokken opdrachten worden toegerekend.

Tweede tot en met zevende lid

In het tweede lid tot en met zevende lid zijn de kosten en tijdseenheden opgenomen die in ieder geval beschouwd worden als wel, respectievelijk niet, direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijdseenheden. Het gaat hierbij om kosten en tijdseenheden waarbij verschil van inzicht kan bestaan of deze al dan niet direct toe te rekenen zijn aan de opdracht, waarbij de beoordeling of sprake is van direct toerekenbaar aan de opdracht per feitelijke situatie kan verschillen en/of waarbij het wenselijk wordt geacht dat deze kosten en tijdseenheden al dan niet geacht worden direct toerekenbaar te zijn aan de opdracht. Ten aanzien van kostenposten en tijdseenheden die niet in deze leden opgenomen zijn en ook niet op grond van het negende lid opgenomen zijn in een ministeriële regeling, zal zelfstandig getoetst moeten worden of deze kosten en tijdseenheden op basis van de hoofdregel uit het eerste lid, onderdelen a en b, direct toerekenbaar zijn aan de opdracht.

In het tweede en vierde lid zijn specifieke kosten die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht nader bepaald. Deze nader bepaalde kosten worden in aanmerking genomen bij de vaststelling en verificatie van de hoogte van de arbeidsbeloning per uur.

Tweede en derde lid

In het tweede lid, onderdeel a, zijn de kosten voor de voorbereiding en de feitelijke uitvoering van de opdracht aangemerkt als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten.

In het tweede lid, onderdeel b, is opgenomen dat kosten voor vervoer in het kader van de opdracht, zoals reiskosten en parkeerkosten, worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten, tenzij het gaat om de in het vijfde lid, onderdeel a, genoemde kosten voor vervoer. Op grond van het vijfde lid, onderdeel a, worden kosten voor vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats (woon-werkverkeer), alsmede kosten voor vervoer tussen de ene opdracht naar een andere opdracht, beschouwd als niet direct aan de opdracht toe te rekenen kosten. Wel als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten voor vervoer zijn bijvoorbeeld de kosten voor vervoer tussen verschillende bestemmingen in het kader van de opdracht. Een voorbeeld hiervan is het reizen tussen de bouwmarkt en de opdrachtgever als de loodgieter bij de bouwmarkt materialen voor de werkzaamheden bij die opdrachtgever koopt. En ander voorbeeld is het vervoer tussen de plek waar een koerier voor een opdrachtgever een pakket ophaalt en waar de koerier het pakket aflevert.

Als voor het vervoer een specifiek bedrag is betaald, dan wordt dit bedrag in aanmerking genomen. Een specifiek bedrag kan bijvoorbeeld van toepassing zijn bij een taxirit en bij reizen met het openbaar vervoer zonder jaar- of trajectkaart.

Indien door de zelfstandige geen specifiek bedrag betaald is voor de reis, bijvoorbeeld wanneer er met een eigen (bestel)auto of fiets wordt gereisd, dan wordt, op grond van het derde lid een forfaitair bedrag van per kilometer in aanmerking genomen. Hierbij gaat het om het bedrag van € 0,19 dat vermeld is in artikel 3.17, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001. Parkeerkosten en tolgelden maken onderdeel uit van het forfaitaire bedrag en worden derhalve niet bovenop dat forfaitaire bedrag in aanmerking genomen. Wanneer het genoemde bedrag wijzigt, dan werkt deze wijziging automatisch door in het derde lid.

Vierde lid

In dit lid zijn de materiaalkosten die direct toe te rekenen zijn aan de opdracht nader bepaald. In beginsel wordt uitgegaan van de aan de opdrachtgever gefactureerde prijs van voor de opdracht verbruikte materialen. Echter wanneer de inkoopprijs van het materiaal hoger is dan gefactureerde prijs of wanneer er geen kosten voor de materialen wordt gefactureerd, wordt de inkoopprijs in aanmerking genomen als materiaalkosten. Door in beginsel uit te gaan van de gefactureerde prijs, worden zelfstandigen in staat gesteld een normale winstmarge op materiaalkosten te behalen. Bovendien hoeven zelfstandigen dan geen inzicht te geven in de inkoopprijs. De reden dat minimaal de inkoopprijs in aanmerking moet worden genomen, is om te voorkomen dat zelfstandigen een kunstmatig laag bedrag aan materiaalkosten (moeten) factureren om zodoende de arbeidsvergoeding

per uur hoger uit te laten komen. Immers, hoe lager de kosten hoe hoger de arbeidsvergoeding per uur uit zal vallen.

Vijfde lid

In het vijfde lid zijn in de onderdelen a tot en met i, kosten geduid die in ieder geval niet worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten. Het gaat hierbij om kosten voor vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats en voor vervoer tussen bestemmingen van verschillende opdrachten (onderdeel a), om acquisitie- en representatiekosten (onderdeel b), om administratiekosten (onderdeel c), om scholings- en studiekosten en kosten voor vakliteratuur (onderdeel d), om verzekeringspremies, tenzij de verzekering enkel is afgesloten voor de opdracht (onderdeel e), om kosten voor communicatie en communicatiemiddelen (onderdeel f) en om kosten die gemaakt worden voor het opstellen en ondertekenen van de overeenkomst op basis waarvan de zelfstandige zijn werkzaamheden gaat verrichten en voor de zelfstandigenverklaring (onderdeel g). Kosten die zijn gemaakt voor bedrijfsmiddelen die voor meerdere opdrachten worden of zullen worden gebruikt zijn evenmin kosten die worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten (onderdeel h). Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om de kosten van aanschaf van bedrijfsmiddelen maar ook kosten voor het leasen of huren van bedrijfsmiddelen die voor meerdere opdrachten worden of zullen worden gebruikt. Deze kosten worden niet beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten. Bedrijfsmiddelen zijn bijvoorbeeld machines, vervoermiddelen, installaties, apparaten, gereedschappen en werkruimtes die door de zelfstandige worden of kunnen worden gebruikt bij of ten behoeve van zijn werkzaamheden. Hierbij doet niet ter zake of een bedrijfsmiddel ook daadwerkelijk op de arbeidsplaats wordt gebruikt. In het tweede lid is opgenomen welke kosten voor vervoer beschouwd worden als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten. In het derde lid is bepaald voor welk bedrag per kilometer deze kosten voor vervoer in aanmerking worden genomen. Hetgeen in het tweede en derde lid bepaald is, geldt ongeacht of dit vervoer plaatsvindt met een bedrijfsmiddel of anderszins.

Kosten die zijn gemaakt voor de ontwikkeling van een dienst indien deze dienst voor meerdere opdrachtgevers wordt of zal worden verricht zijn evenmin kosten die worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten (onderdeel i). Het gaat hierbij uitdrukkelijk om kosten van de ontwikkeling van een dienst en niet om de kosten voor het voorbereiden van de dienst of voor het verlenen van de dienst zelf. Als tijdens de voorbereiding van de dienst de dienst op punten geactualiseerd of verbeterd wordt, zijn de kosten hiervoor niet aan te merken als kosten voor het ontwikkelen van de dienst. De ontwikkeling van de dienst, indien die dienst voor meerdere opdrachtgevers kan worden aangeboden, is de algemene fase waarin de dienst nog op verschillende opdrachten toegespitst kan worden. Deze fase eindigt zodra de dienst wordt toegespitst, dan wel geactualiseerd in het kader van een specifieke opdracht. Dit is het begin van de voorbereiding. In de praktijk is het vaak op voorhand niet duidelijk dat er meerdere opdrachtgevers zijn of dat toekomstige opdrachtgevers zich zullen aandienen. Doorslaggevend is dat wanneer het aannemelijk is dat de dienst voor meerdere (toekomstige) opdrachtgevers zal worden verricht, de kosten van de ontwikkeling van die dienst als niet-direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden beschouwd. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om de kosten voor ontwikkeling van een cursus, waarbij het de bedoeling is dat die cursus aan meerdere cursisten wordt gegeven en vaak ook dat die cursus meerdere malen wordt gegeven.

Zesde lid

In het zesde lid zijn tijdseenheden geduid die in ieder geval worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd.

In onderdeel a betreft het arbeidstijd. Hierbij gaat het om de arbeidstijd die wordt besteed aan de voorbereiding en feitelijke uitvoering van de opdracht. Dit is omwille van de rechtszekerheid expliciet bepaald. Onder tijd besteed aan de feitelijke uitvoering van de opdracht kan het ook gaan om wachttijd, afhankelijk van de aard van de werkzaamheden. Indien bijvoorbeeld in de gezondheidszorg

sprake is van een aanwezigheidsdienst dan vormt de wachttijd, de tijd dat er niet daadwerkelijk werkzaamheden worden verricht, een inherent onderdeel van de arbeidstijd. In dit verband kan een parallel worden getrokken met het begrip arbeidstijd in de Arbeidstijdenwet voor werknemers en de toepassing van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

In onderdeel b is opgenomen dat tijd besteed aan vervoer in het kader van de opdracht wordt beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd, tenzij het gaat om de tijd, bedoeld in het zevende lid, onderdeel a. Op grond van het zevende lid, onderdeel a, wordt tijd besteed aan vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats (woon-werkverkeer), alsmede tijd besteed aan vervoer tussen de ene opdracht naar een andere opdracht, beschouwd als niet direct aan de opdracht toe te rekenen tijd. Wel als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd voor vervoer is bijvoorbeeld de tijd die besteed wordt aan vervoer tussen verschillende bestemmingen in het kader van de opdracht. In de praktijk kan het voorkomen dat de zelfstandige vanuit huis naar zijn eigen kantoor reist en daarna doorreist naar de opdrachtgever. De reistijd voor de rit van thuis naar kantoor is in dat geval het woon-werkverkeer en derhalve niet aan de opdracht toerekenbaar. Het daaropvolgende ritje van kantoor naar de opdrachtgever geldt wel als direct aan de opdracht toerekenbaar. Het tweede en het zesde lid, onderdeel c, sluiten op elkaar aan. Als de kosten voor vervoer in het kader van de opdracht op grond van het tweede lid beschouwd worden als direct toerekenbaar aan de opdracht, dan worden op grond van het zesde lid, onderdeel c, ook de met dat vervoer gemoeide tijd beschouwd als direct aan de opdracht toerekenbaar.

Zevende lid

In het zevende lid zijn in de onderdelen a tot en met g tijdseenheden geduid die in ieder geval niet worden beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd. Het gaat hierbij om tijd besteed aan vervoer van en naar de vaste woon- of verblijfplaats en aan vervoer tussen bestemmingen van verschillende opdrachten (onderdeel a), om tijd besteed aan acquisitie en representatie (onderdeel b), om tijd die is besteed aan administratie (onderdeel c), om tijd besteed aan scholing, studie en vakliteratuur (onderdeel d).

Verder gaat het om tijd besteed aan het opstellen en ondertekenen van de overeenkomst op basis waarvan de zelfstandige zijn werkzaamheden gaat verrichten en van de zelfstandigenverklaring (onderdeel e).

De tijd die is besteed aan het terbeschikking krijgen van bedrijfsmiddelen wordt evenmin beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wanneer die bedrijfsmiddelen voor meerdere opdrachten worden of zullen worden gebruikt (onderdeel f). Hierbij kan het gaan om die tijd die is gemoeid met de aanschaf, het huren of leasen van een bedrijfsmiddel. Dit is in lijn met het vijfde lid, onderdeel h, waarbij de kosten die zijn gemaakt voor bedrijfsmiddelen worden beschouwd als niet-direct aan de opdracht toe te rekenen kosten. Zie verder de toelichting op het vijfde lid, onderdeel h.

Tot slot wordt de tijd die is besteed aan de ontwikkeling van een dienst, indien deze dienst voor meerdere opdrachtgevers wordt of zal worden verricht, niet beschouwd als direct aan de opdracht toe te rekenen tijd (onderdeel g). Dit is in lijn met het vijfde lid, onderdeel i, waarbij de kosten die zijn gemaakt voor de ontwikkeling van een dergelijke dienst worden beschouwd als indirecte kosten.

Achtste lid

Bij dit lid is een regeling gegeven wanneer tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt voor, onderscheidenlijk direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed aan meerdere opdrachten. Dit lid bepaalt ook hoe die kosten en tijd aan de betrokken opdrachtgevers worden toegerekend. Bijvoorbeeld uren en kosten voor het inkopen van materialen voor meerdere (toekomstige) opdrachten. Deze uren en kosten worden verdeeld over alle bestaande en toekomstige opdrachtgevers waarvoor ze relevant zijn. De toekomstige opdrachtgevers zijn uiteraard niet bekend, hiervan moet een inschatting worden gemaakt die aannemelijk is (zie in dit verband ook artikel 9, tweede lid, onderdeel c). De verdeling tussen de opdrachtgevers is volgens de hoofdregel een evenredige verdeling over het aantal opdrachtgevers. Er kan ook gekozen worden voor een andere

verdeling dan een evenredige verdeling wanneer ten aanzien van de verschillende (toekomstige) opdrachtgevers sprake is of naar verwachting zal zijn van een verschillend kostenniveau en verschillen in bestede tijd. Een voorbeeld van zo'n andere verdeling is een verdeling evenredig naar het percentage van het belang van de werkzaamheden voor de opdracht. Een voorbeeld hiervan is wanneer tweederde van de inkoop voor een bepaalde opdracht zijn. In dat geval kan tweederde van de inkoop tijd toegerekend worden aan die ene opdracht.

Negende lid

Wanneer tijd wordt besteed voor toekomstige opdrachtgevers, bijvoorbeeld de inkoop tijd van materialen, is het voor de toerekening van die tijd aan een opdracht van belang hiervoor een regeling te geven. In dit lid is bepaald dat wanneer direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed vóór het sluiten van de opdracht, die tijd aangemerkt wordt als tijd die wordt besteed na het eerste moment na sluiten van de opdracht, derhalve het moment waarop de werkzaamheden plaatsvinden. Het gevolg hiervan is ook dat deze tijd opgenomen moet worden in het overzicht bij de eerste factuur na het sluiten van de overeenkomst.

Tiende en elfde lid

Voor de toerekening van kosten aan een opdracht is het van belang op welk moment die kosten worden gemaakt. In het tiende lid is bepaald dat direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt op het moment dat deze betaald worden. Dit betreft de hoofdregel.

Ten aanzien van kosten van vervoer is in het elfde lid bepaald dat deze kosten geacht worden gemaakt te zijn op het moment dat het vervoer plaatsvindt. Dit kan een afwijking van het tiende lid zijn, maar dat hoeft niet noodzakelijkerwijs het geval zijn. Bijvoorbeeld wanneer kosten worden betaald op het moment van vervoer (bijvoorbeeld taxikosten). In dat geval gaat de hoofdregel op en worden de directe kosten gemaakt op het moment van betaling.

Indien niet een bepaald bedrag is betaald voor vervoer, wordt op grond van het derde lid een forfait per kilometer in aanmerking genomen. Dit betekent dat er geen betaalmoment is zoals in het tiende lid bedoeld. Voor dergelijke vervoerskosten kan daarom op basis van het elfde lid uitgegaan worden van het moment van vervoer.

Twaalfde en dertiende lid

Wanneer direct aan de opdracht toe te rekenen kosten zijn betaald voor het moment van sluiten van de overeenkomst wordt in het twaalfde lid een uitzondering gemaakt op het tiende en elfde lid. Hierbij is bepaald dat deze direct aan de opdracht toe te rekenen kosten geacht worden gemaakt te zijn op het moment waarop voor het eerst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed.

In het dertiende lid is een regeling gegeven voor de spiegelbeeldige situatie. Indien direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden betaald na einde van de opdracht wordt niet het moment van betaling aangehouden als moment waarop de kosten worden gemaakt (hoofdregel). In dat geval worden de kosten geacht te zijn gemaakt op het moment waarop voor het laatst direct aan de opdracht toe te rekenen tijd is besteed.

Hierbij valt te denken aan de situatie dat na beëindiging van de opdracht nog een factuur wordt gestuurd met betrekking tot nog niet betaalde materiaalkosten.

Veertiende lid

Onderdeel a

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de kosten en tijdseenheden die in het vijfde en zevende lid zijn gedefinieerd, alsmede aan kosten en tijdseenheden die op grond van het tweede, vierde en zesde lid beschouwd worden als direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd. Deze delegatiemogelijkheid is noodzakelijk om bijvoorbeeld (forfaitaire) bedragen te regelen die in aanmerking worden genomen voor direct aan de opdracht toe te rekenen specifieke kosten. Het kan

ook nodig blijken om bij ministeriële regeling bepaalde posten die in het tweede en derde tot en met zevende lid zijn opgenomen nader af te bakenen, bijvoorbeeld als er onduidelijkheid blijkt te bestaan over de reikwijdte van de aldaar genoemde kosten en tijdseenheden.

Onderdeel b

Getracht is om bij dit artikel een zo compleet mogelijke opsomming te geven van kosten en tijdseenheden waarvoor duidelijkheid gegeven moet worden of deze wel of juist niet meegerekend moeten worden bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning per uur. Omdat het nieuwe wetgeving betreft waarbij nog geen volledig beeld bestaat van de soorten kosten en tijdseenheden waarover onzekerheid kan ontstaan ten aanzien van de vraag of deze direct zijn toe te rekenen aan de opdracht, is in onderdeel b de delegatiebevoegdheid opgenomen om in aanvulling op genoemde leden bij ministeriële regeling andere kosten en tijdseenheden te bepalen die al dan niet beschouwd worden als direct aan de opdracht toe te rekenen. In die delegatiebepaling is tevens de mogelijkheid opgenomen om aan die aanvullende kosten en tijdseenheden nadere regels te stellen. Op grond van deze delegatiebepaling kan bij ministeriële regeling eveneens worden geanticipeerd op onvoorziene omstandigheden en technologische- en arbeidsmarktontwikkelingen.

Artikel 8 (indexering)

In dit artikel is een indexeringsbepaling opgenomen. Het bedrag van de minimumarbeidsbeloning per uur wordt geïndexeerd aan de hand van de ontwikkeling van het sociaal minimum dat wordt bepaald door het netto minimumloon. Deze bepaling is analoog aan de indexeringsystematiek voor het sociaal minimum en daarmee voor de algemene bijstand in artikel 37 van de Participatiewet. Wanneer het netto minimumloon wijzigt, worden de bijstandsbedragen overeenkomstig aangepast. In dit artikel is deze systematiek ook van toepassing op de indexering van de minimum arbeidsbeloning voor zelfstandigen. Het sociaal minimum wordt bepaald door het netto minimumloon per maand, genoemd in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, verhoogd met de aanspraak op vakantiebijslag waarop een werknemer op grond van artikel 15 van die wet over dat minimumloon ten minste aanspraak kan maken, na aftrek van de daarvan in te houden loonbelasting en premies volksverzekeringen (eerste lid).

Er geldt een gelijke minimumarbeidsbeloning ongeacht of de zelfstandige al dan niet de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Dit brengt met zich mee dat ook bij de indexering een gelijk percentage in acht dient te worden genomen ongeacht de leeftijd van de zelfstandige. Dit wordt bereikt door bij de vaststelling van het netto minimumloon uit te gaan van gelijke inhoudingen. Hierbij wordt uitgegaan van inhoudingen die gelden voor een werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt. Dit is geregeld in het tweede lid. Bij de inhoudingen wordt rekening gehouden met uitsluitend 161,875% van de algemene heffingskorting, bedoeld in artikel 22 van de Wet op de loonbelasting 1964. Hierbij gaat het om een gefaseerde afbouw van de algemene heffingskorting, zoals die ook is geregeld in artikel 37 van de Participatiewet. Het genoemde percentage geldt voor de indexering per 1 januari 2022 over het jaar 2021.

In het derde lid is geregeld dat de minimum arbeidsbeloning éénmaal per jaar op 1 januari wordt geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het netto minimumloon in het afgelopen jaar. Wanneer de wet bijvoorbeeld per 1 januari 2021 in werking treedt, zal het bedrag van de minimum arbeidsbeloning per 1 januari 2022 voor de eerste keer worden aangepast met het percentage van de netto minimumloon ontwikkeling in 2021. In de situatie dat de wet later in enig jaar dan op 1 januari van dat jaar in werking treedt, geldt een afwijkende indexering op grond van het overgangsrecht. In het vijfde lid is overeenkomstig artikel 37 van de Participatiewet met ingang van 1 januari 2023 een versnelde afbouw van de algemene heffingskorting geregeld.

Hoofdstuk IV (verplichtingen zelfstandige en opdrachtgever)

Artikel 9 (verplichtingen zelfstandige)

In dit artikel zijn de verplichtingen van de zelfstandige opgenomen. Hierbij gaat het om verplichtingen voordat de werkzaamheden aanvangen, verplichtingen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en bij beëindiging van de werkzaamheden en verder is een regeling gegeven over factureringstermijnen.

Eerste lid

Onderdeel a

In onderdeel a gaat het om de verplichting van de zelfstandige om voor aanvang van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid de opdrachtgever schriftelijk een gespecificeerd overzicht te verstrekken waarin is opgenomen het totaal te verwachten bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting, een opgave van de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd en de te verwachten arbeidsbeloning per uur. Een dergelijk overzicht kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de offerte. Aan de hand van deze gegevens kan de opdrachtgever een onderbouwde inschatting maken of ten minste de minimumarbeidsbeloning in acht wordt genomen. Deze informatie heeft de opdrachtgever nodig om zelf aan zijn verplichting te voldoen om bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning te toetsen of de in aanmerking genomen kosten en tijd voldoen aan de criteria van artikel 7 (artikel 11, onderdelen a en b). Aan de hand van deze toetsing kan de opdrachtgever nagaan of hij voldoet aan zijn verplichting ten minste de minimumarbeidsbeloning te betalen aan de zelfstandige (artikel 10).

Onderdeel b

Onderdeel b betreft de verplichting van de zelfstandige om tijdens de uitvoering van de arbeid maandelijks een factuur aan de opdrachtgever te verstrekken met een overzicht waarin de in dit lid genoemde gegevens zijn opgenomen, dit met het oog op het doen van (periodieke) betalingen op grond van artikel 10, derde lid. Hierbij gaat het om een opgave van het totaal betaalde of te betalen bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting over de maand voorafgaand aan de maand waarin de factuur wordt verstrekt. Met de formulering "het totaal betaalde of te betalen bedrag" is rekening gehouden dat al een voorschot kan zijn betaald. Dit vooruitbetaalde bedrag komt als 'betaald bedrag' tot uitdrukking in het overzicht bij de factuur. Een voorbeeld is wanneer de opdrachtgever een voorschot betaalt voor materiaalkosten. Dit voorschot komt als 'betaald bedrag' op het overzicht over de maand waarin de materiaalkosten zijn gemaakt tot uitdrukking. Indien het voorschot hoger is dan de minimumarbeidsbeloning en de directe kosten tezamen, kan het restant doorgeschoven worden. Verder gaat het hierbij om een geactualiseerd overzicht van de toe te rekenen kosten en tijd over de maand voorafgaand aan de maand waarin de factuur moet worden verstrekt, zoals die gegevens op grond van onderdeel a al zijn aangeleverd, maar dan met een uitgesplitste opgave van kosten en tijd en een opgave van de arbeidsbeloning per uur zoals dat volgt uit de geactualiseerde gegevens van kosten en tijd. De kosten moeten op grond van onderdeel b, onder 2, zijn uitsplitst per kostensoort. Voorbeelden van dergelijke kostensoorten zijn kosten voor vervoer als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onderdeel b, materiaalkosten als bedoeld in artikel 7, vierde lid, en kosten voor inhuur van derden. Waar het gaat om de tijd die direct is toe te rekenen aan de opdracht is onder 3 van onderdeel b bepaald dat in het overzicht moet worden opgenomen de tijd per dag waarop arbeid is verricht en per uur met vermelding van de locatie waar de arbeid is verricht. Aan de hand van deze gegevens kan zowel de opdrachtgever als de toezichthouder nagaan of de tijd die in aanmerking is genomen tijd betreft waarin daadwerkelijk arbeid is verricht die direct is toe te rekenen aan de opdracht. Een factuur met een overzicht van de gegevens wordt telkens aan de opdrachtgever verstrekt uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid is verricht. Op grond van het derde lid kan de factureringstermijn worden verlengd.

Onderdeel c

Onderdeel c betreft de verplichting van de zelfstandige om bij beëindiging van de arbeid een gespecificeerde factuur te verstrekken aan de opdrachtgever met de gegevens die in onderdeel b zijn opgenomen en waarin de datum van aanvang en beëindiging van de arbeid is vermeld. Dit overzicht wordt aan de opdrachtgever verstrekt uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid eindigt. Als de werkzaamheden bijvoorbeeld op de laatste dag van januari

eindigt, moet uiterlijk op 15 februari de factuur met de daarbij behorende overzicht met gegevens zijn verstrekt. Deze gegevens zijn nodig voor de (slot)betaling bij beëindiging van de arbeid.

Onderdeel d

In dit onderdeel zijn administratieverplichtingen voor de zelfstandige opgenomen.

De zelfstandige dient het overzicht dat voorafgaand aan de opdrachtgever is verstrekt (offerte) en de facturen, met de daarbij behorende overzichten met gegevens, die aan de opdrachtgever tijdens de arbeid en bij beëindiging van de arbeid zijn verstrekt in zijn administratie op te nemen (onder 1). Hierbij gaat het ook om de gegevens in het overzicht in de facturen over de uren. Dit betreft de direct aan de opdracht toe te rekenen tijd die per dag en per uur moet worden vermeld in het overzicht met vermelding van de locatie waar de arbeid is verricht (eerste lid, onderdeel b, onder 3). Verder moet de zelfstandige bewijstukken in zijn administratie opnemen waaruit blijkt dat de kosten die hij in aanmerking heeft genomen kosten betreffen die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen (onder 2). Tot slot dient de onderbouwing van het aantal toekomstige opdrachtgevers, bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, in de administratie te worden opgenomen (onder 3). Hierbij gaat het om de situatie in het tweede lid dat er tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt of direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed voor meerdere opdrachten.

Tweede lid

In artikel 7, achtste lid, is een regeling gegeven wanneer tegelijkertijd direct aan de opdracht toe te rekenen kosten worden gemaakt voor, onderscheidenlijk direct aan de opdracht toe te rekenen tijd wordt besteed aan, meerdere opdrachten. Dit lid bepaalt ook hoe die kosten en tijd aan de betrokken opdrachtgevers worden toegerekend. Ter uitvoering van dit lid zijn in het tweede lid van artikel 9 aanvullende verplichtingen voor de zelfstandige opgenomen.

Op grond van onderdeel a moeten in het overzicht dat op grond van het eerste lid, onderdeel a, voorafgaand aan de werkzaamheden aan de opdrachtgever is verstrekt, aanvullende gegevens worden opgenomen. Het doel van deze aanvullende gegevens is om een toerekening van kosten en tijd aan een opdrachtgever te kunnen maken.

Hierbij gaat het om een overzicht van de werkzaamheden die voor meerdere opdrachten worden gedaan. Wanneer bijvoorbeeld grondstoffen worden ingekocht die voor meerdere opdrachten worden gebruikt dan is de werkzaamheid het inkopen van materialen. Daarna worden voor elke werkzaamheid de gegevens bepaald die onder 1 tot en met 5 zijn vermeld die vervolgens in een aanvulling op het overzicht worden opgenomen.

Hierbij gaat het onder 1 om het aantal bestaande of te verwachten opdrachtgevers waarvoor de desbetreffende werkzaamheid van belang is. Waar het gaat om het aantal toekomstige opdrachtgevers dient op grond van onderdeel c een onderbouwde reële inschatting te worden gemaakt aan de hand van objectieve gegevens, bijvoorbeeld ervaringsgegevens uit het verleden. Onder 2 gaat het om de totaal gemaakte of te verwachten kosten van de desbetreffende werkzaamheid. Onder 3 betreft het de kosten die voor de desbetreffende werkzaamheid naar verwachting aan de opdracht toegerekend zullen worden. Vervolgens gaat het onder 4 om het totaal aantal bestede of te verwachten uren van desbetreffende werkzaamheid. Tot slot gaat het onder 5 om het aantal uur dat voor die werkzaamheid naar verwachting aan de opdracht toegerekend zal worden. Op grond van onderdeel b moeten in het overzicht bij de factuur op grond van het eerste lid, onderdeel b, geactualiseerde gegevens worden opgenomen. Hierbij gaat het om een actualisatie van de werkzaamheden die zijn verricht voor meerdere opdrachten en de gegevens ten aanzien van elke werkzaamheid die op grond van onderdeel a eerder voorafgaand aan de arbeid zijn vertrekt. In het overzicht over de periode waarin de kosten worden gemaakt of de tijd wordt besteedt dient derhalve opnieuw, naar de actuele situatie, te worden beoordeeld of de gegevens in het overzicht dat op grond van het eerste lid, onderdeel a, voorafgaand aan de werkzaamheden aan de opdrachtgever is verstrekt, nog correct zijn. De gegevens in het overzicht zoals bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, dienen naar de actuele situatie en reële inschatting zoals bedoeld in het tweede lid, onderdelen a en c, opgenomen te worden. Aan de hand van deze geactualiseerde gegevens kan bij de factuur een meer

reëel beeld worden gegeven van de toerekening van kosten en tijd die voor meerdere opdrachten zijn en worden gemaakt.

Derde en vierde lid

Op grond van het eerste lid, onderdeel b, dient door de zelfstandige in beginsel uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid is verricht te worden gefactureerd. Indien de arbeid plaatsvindt in meer dan één kalendermaand kunnen partijen op grond van het derde lid bij schriftelijke overeenkomst overeenkomen dat een termijn waarover gefactureerd moet worden van ten hoogste drie maanden geldt. Bij beëindiging van de arbeid moet wel uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeid eindigt worden gefactureerd. Wanneer een langere termijn waarover gefactureerd kan worden is overeengekomen, is in het vierde lid geregeld dat uiterlijk op de vijftiende dag van de maand volgend op de maand waarin de overeengekomen termijn afloopt de zelfstandige een factuur aan de opdrachtgever dient te verstrekken. Bij de factuur moet een overzicht worden opgenomen met de gegevens, bedoeld in onderdeel b. De factuur met de gegevens moeten worden opgenomen in de administratie van de zelfstandige.

Vijfde lid

Wanneer een zelfstandige beschikt over een zelfstandigenverklaring als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de zelfstandigenverklaring dan geldt een afwijkende termijn waarover gefactureerd moet worden. Bij een zelfstandigenverklaring kan bij einde van de werkzaamheden worden bezien of voldaan is aan de voorwaarden. Een zelfstandigenverklaring wordt in de regel gehanteerd bij uurtarieven van € 75 en hoger maar geeft geen garantie in de praktijk dat tijdens de looptijd van de werkzaamheden ten minste de minimumarbeidsbeloning wordt betaald. Om hier zicht op te krijgen is in dit lid bepaald dat de zelfstandige verplicht is de opdrachtgever telkens uiterlijk op de vijftiende dag van de maand na afloop van een periode van 3 maanden waarin de arbeid is verricht, een factuur te verstrekken. Bij de factuur moet een overzicht worden opgenomen met de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b. De factuur met de gegevens moet worden opgenomen in de administratie van de zelfstandige.

Artikel 10 (verplichtingen opdrachtgever betaling minimumarbeidsbeloning en directe kosten)

Eerste lid

De opdrachtgever is verplicht ten minste de minimumarbeidsbeloning, bedoeld in artikel 6, en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, aan de zelfstandige te betalen. De opdrachtgever betreft de partij voor wie de zelfstandige de arbeid verricht. Wanneer de zelfstandige een natuurlijke persoon betreft wordt aan die persoon betaald. Wanneer is gecontracteerd met een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid kan aan dat samenwerkingsverband worden betaald of, bijvoorbeeld in geval van een vof, aan de vennoot die de arbeid heeft verricht of aan de gezamenlijke vennoten. De feitelijke verdeling van de beloning vindt plaats op basis van de interne regels die gelden binnen dat samenwerkingsverband. Deze wet treedt derhalve niet in de civielrechtelijke afspraken over de verdeling en bestemming van de opbrengsten die gelden tussen de deelnemers in dat samenwerkingsverband. Binnen een vof gelden vaak regels over het vaststellen van een staat van baten en lasten, en het vaststellen van een resultaat om te bepalen wie recht heeft op welk gedeelte van de winstuitkering. Wanneer is gecontracteerd met een rechtspersoon die als een zelfstandige is aangemerkt, wordt aan de rechtspersoon betaald.

Tweede lid

Doelstelling van de bepaling is een extra drempel op te werpen tegen ontduiking van de verplichting de wettelijke minimumarbeidsbeloning en de directe kosten te betalen. De wettelijke minimumarbeidsbeloning en de directe kosten dienen op grond van het tweede lid door de opdrachtgever uitsluitend giraal aan de zelfstandige te worden betaald. De opdrachtgever die meer

betaalt dan de wettelijke minimumarbeidsbeloning zal in ieder geval het bedrag ter hoogte van de wettelijke minimumarbeidsbeloning giraal aan de zelfstandige moeten betalen. Doet hij dat niet dan overtreedt hij artikel 10, tweede lid, dat bestuursrechtelijk beboetbaar is gesteld. De verwijzing naar art. 6:114 BW heeft betrekking op de rechtsgevolgen van girale betaling. De schuldenaar kan de verbintenis voldoen door het verschuldigde bedrag op de rekening te doen bijschrijven en dat de betaling geschiedt op het tijdstip waarop de rekening wordt gecrediteerd. Op grond van artikel 14, achtste, onderdelen c en d, kan de Inspectie SZW bescheiden of informatiedragers vorderen waaruit onder andere de uitbetaalde beloning en betaalde directe kosten overeenkomstig het eerste lid moeten blijken. Het gaat daarbij om de giraal uitbetaalde beloning en betaalde directe kosten. Bijvoorbeeld door middel van het verstrekken van een bankafschrift waaruit blijkt dat de beloning en kosten giraal aan de zelfstandige zijn betaald kan de opdrachtgever voldoen aan artikel 14, achtste lid, onderdelen c en d, ten aanzien van de uitbetaalde beloning en betaalde kosten. De opdrachtgever die de wettelijke minimumarbeidsbeloning en de directe kosten niet giraal aan de zelfstandige heeft betaald kan door de Inspectie SZW worden beboet met een bestuurlijke boete.

Derde lid

In het derde lid is het moment van betaling geregeld. De betaling van de minimumarbeidsbeloning en de directe kosten vindt plaats uiterlijk op de 30^e dag na ontvangst van de factuur die de opdrachtgever heeft ontvangen van de zelfstandige overeenkomstig de termijnen die in artikel 9 zijn geregeld. Omdat op grond van de artikelen 119a en 119b van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek over de schadevergoeding die is verschuldigd wegens vertraging in de voldoening van een geldsom rekening wordt gehouden met een langere uitbetalingstermijn dan 30 dagen is van enkele onderdelen van deze artikelen afgeweken. Indien niet is betaald op de uiterste dag waarop betaald moet worden, dan is de opdrachtgever wettelijke rente verschuldigd op grond van de artikelen 119a, lid 1, en 119b, lid 1, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

De hoogte van de betalingen wordt bepaald op basis van de toetsing die de opdrachtgever op grond van artikel 11, onderdeel b, moet uitvoeren of de te maken kosten en de arbeidstijd die hij hierbij in aanmerking neemt, voldoen aan de criteria, bedoeld in artikel 7. Wanneer het gaat om een particuliere opdrachtgever dan wordt de hoogte van de betalingen bepaald op basis van de toetsing die de particuliere opdrachtgever op grond van artikel 12, vijfde lid, onderdeel a, moet uitvoeren; deze toetsing vindt plaats op basis van gegevens die hij van de zelfstandige heeft ontvangen voordat de overeenkomst is gesloten en de arbeid is aangevangen.

Artikel 11 (overige verplichtingen opdrachtgever)

In dit artikel zijn de overige verplichtingen van de opdrachtgever opgenomen.

Onderdeel a

Op grond van dit onderdeel is de opdrachtgever bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning verplicht te toetsen of de te maken kosten en de tijd die hij hierbij in aanmerking neemt, voldoen aan de criteria, bedoeld in artikel 7. Het gaat er om dat vastgesteld wordt dat ten minste de minimumarbeidsbeloning per uur wordt betaald, gelet op de kosten en tijd die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht.

Wanneer de zelfstandige tegelijkertijd kosten en tijd heeft besteed aan meerdere opdrachten, is elke opdrachtgever aan de zelfstandige een arbeidsbeloning per uur verschuldigd over de uren die aan de desbetreffende opdrachtgever zijn toegerekend overeenkomstig artikel 7, achtste lid.

De toetsing vindt plaats aan de hand van het overzicht (offerte) en de facturen die de zelfstandige hem op grond van artikel 9 heeft verstrekt waarin het totaal bedrag van de werkzaamheden zonder omzetbelasting en de arbeidsbeloning per uur, met daarbij een opgave van direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd, bedoeld in artikel 7, eerste lid, zijn opgenomen. Dit betekent niet dat de opdrachtgever automatisch de gegevens en bevindingen van de zelfstandige kan overnemen. Hij

behoudt een eigen onderzoeksplicht na te gaan of ten minste de minimumarbeidsbeloning per uur wordt betaald. De toetsing wordt telkens uitgevoerd op het moment voordat er facturen moeten worden betaald of bij betaling na de beëindiging van de arbeid op grond van artikel 10.

Onderdeel b

Dit onderdeel betreft de verplichting van de opdrachtgever om te toetsen of de kosten en tijd die in aanmerking worden genomen in verhouding staan tot de aard en omvang van de opdracht. Van belang is dat de opdrachtgever zich een reëel beeld vormt van het soort werk dat gedaan moet worden en de materialen die hiervoor nodig zijn en de tijd die ingeschat wordt waarin de opdracht moet worden uitgevoerd en dat deze feiten en omstandigheden in verhouding staan tot de kosten en tijd die zowel de zelfstandige als de opdrachtgever in aanmerking nemen voor de opdracht. Dit onderzoek is van belang om een reële inschatting te krijgen of ten minste de minimumarbeidsbeloning wordt betaald op de momenten dat die betaling moet plaatsvinden. Met de toetsing in onderdeel a wordt een zuivere beoordeling gemaakt of de kosten en tijd die daadwerkelijk in aanmerking worden genomen direct aan de opdracht zijn toe te rekenen, terwijl met het onderzoek in dit onderdeel wordt beoogd te bezien of met de kosten en tijd die in aanmerking worden genomen ook in verhouding staan tot de werkelijke aard en omvang van de opdracht. Voorkomen moet worden dat de opdracht feitelijk meer kosten en tijd vergen dan de kosten en tijd die in aanmerking worden genomen. Het gaat erom dat er een reële inschatting wordt gemaakt dat met de opgevoerde kosten en tijd deze overeenstemmen met de werkelijke kosten en tijd zodanig dat op grond hiervan kan worden vastgesteld dat, gelet op de hoogte van de overeengekomen vergoeding, hiermee in redelijkheid ten minste de minimumarbeidsbeloning kan worden betaald.

Onderdeel c

In dit onderdeel zijn administratieve verplichtingen voor de opdrachtgever opgenomen.

Onder 1 is de verplichting opgenomen tot het opnemen in de administratie van het overzicht (offerte) en de facturen met de daarin opgenomen gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en aanvang de arbeid, tijdens de arbeid en na beëindiging van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever zijn verstrekt op grond van artikel 9.

Onder 2 is de verplichting opgenomen tot het opnemen in de administratie van de resultaten van toetsing die hij op grond van onderdeel a moet uitvoeren voordat er betalingen moeten worden gedaan aan de zelfstandige. Uit de toetsingsgegevens moet blijken welke kosten en tijd in aanmerking zijn genomen bij de berekening van de arbeidsbeloning per uur en de vaststelling dat de minimumarbeidsbeloning in acht is genomen.

Onder 3 is de verplichting opgenomen tot het opnemen in de administratie van de resultaten van de toetsing van het onderzoek op grond van onderdeel b.

Onder 4 is de verplichting opgenomen tot het opnemen in de administratie van bewijsstukken waaruit blijkt dat de kosten die de opdrachtgever in aanmerking heeft genomen kosten betreffen die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen. Deze verplichting geldt alleen wanneer de opdrachtgever deze bewijsstukken bij de zelfstandige heeft opgevraagd. De zelfstandige dient deze bewijsstukken op te nemen in zijn administratie (artikel 9, eerste lid, onderdeel d).

Onderdeel d

In onderdeel d, onder 1, is de verplichting opgenomen om bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, in de administratie op te nemen waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning aan de zelfstandige.

Onder 2 is de verplichting opgenomen om bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, in de administratie op te nemen waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van de directe kosten aan de zelfstandige. Bij de bepaling van de arbeidsbeloning worden alleen door de zelfstandige gemaakte kosten die direct zijn toe te rekenen aan de opdracht in mindering gebracht op de vergoeding voor de opdracht. Het is van belang dat deze kosten ook daadwerkelijk zijn

vergoed aan de zelfstandige voor een juiste vaststelling van de arbeidsbeloning dat aan de zelfstandige is betaald.

Artikel 12 (uitzonderingen en afwijkende verplichtingen zelfstandige en particuliere opdrachtgever)

Eerste, tweede en vierde lid

In dit artikel zijn de verplichtingen opgenomen van de zelfstandige die arbeid verricht voor een niet-zakelijke opdrachtgever (particuliere opdrachtgever). De verplichtingen die zijn opgenomen in de artikelen 9, 10, tweede en derde lid, en 11 die gelden voor de zelfstandige respectievelijk de (zakelijke) opdrachtgever zijn niet van toepassing op de zelfstandige en zijn particuliere opdrachtgever.

Op de zelfstandige die een opdracht uitvoert voor een particuliere opdrachtgever is de verplichting van toepassing die is opgenomen in het derde lid. Voor de particuliere opdrachtgever gelden de verplichtingen die zijn opgenomen in het vijfde lid. Voor een particuliere opdrachtgever gelden lichtere verplichtingen dan de verplichtingen die gelden voor zakelijke opdrachtgevers. Een particulier heeft in de regel minder kennis en mogelijkheden om te verifiëren of een zelfstandige de juiste beloning ontvangt. Niettemin behoudt hij een verplichting om in bepaalde mate na te gaan of de zelfstandige de minimumarbeidsbeloning ontvangt.

Derde lid

Op grond van het derde lid, onderdeel a, geldt een verplichting voor de zelfstandige die ook is opgenomen in artikel 9, eerste lid, onderdeel a. Hierbij gaat het om de verplichting van de zelfstandige om voor aanvang van de overeenkomst ter uitvoering waarvan de arbeid wordt verricht en voor aanvang van de arbeid de opdrachtgever schriftelijk een gespecificeerd overzicht te verstrekken waarin is opgenomen het totaal te verwachten bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting, een opgave van de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd en de te verwachten arbeidsbeloning per uur.

Voor zover over direct aan de opdracht toe te rekenen kosten omzetbelasting betaald is die niet teruggevraagd kan worden van de Belastingdienst, bijvoorbeeld omdat de opdrachtnemer prestaties verricht die vrijgesteld zijn voor de omzetbelasting, vormt deze omzetbelasting ook kosten. Het is niet verplicht aan een particuliere opdrachtgever een btw-factuur te sturen. Dus een particuliere opdrachtgever kan een factuur krijgen zonder aparte vermelding van btw. Wel moet dan in het overzicht dat de zelfstandige verstrekt een lager totaal betaalde of te betalen bedrag staan dan op de factuur, omdat in het overzicht het bedrag exclusief omzetbelasting vermeld moet worden. Dus als daar verschil tussen is (hoger bedrag op factuur dan bedrag op overzicht), is de prestatie niet vrijgesteld van btw.

Het overzicht kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de offerte. Aan de hand van deze gegevens kan de particuliere opdrachtgever een onderbouwde inschatting maken of ten minste de minimumarbeidsbeloning in acht wordt genomen. Deze informatie heeft de particuliere opdrachtgever nodig om zelf aan zijn verplichting te voldoen om ten minste de minimumarbeidsbeloning te betalen (vijfde lid, onderdelen b en c).

Op grond van onderdeel b, dient de zelfstandige dit overzicht op te nemen in zijn administratie.

In onderdeel c, is de verplichting opgenomen om bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, in de administratie op te nemen waaruit de betaling door de opdrachtgever en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de directe kosten aan de zelfstandige. Deze bedragen zijn opgenomen in het overzicht, bedoeld in onderdeel a, dat de zelfstandige aan de particuliere opdrachtgever heeft verstrekt.

In onderdeel d is de verplichting opgenomen om een registratie van de gewerkte uren in zijn administratie op te nemen. Met betrekking tot de tijd die direct is toe te rekenen aan de opdracht moet de tijd per dag waarop arbeid is verricht en per uur worden geregistreerd met vermelding van de

locatie waar de arbeid is verricht. Aan de hand van deze gegevens kan de toezichthouder nagaan of de tijd die in aanmerking is genomen tijd betreft waarin daadwerkelijk arbeid is verricht die direct is toe te rekenen aan de opdracht.

Vijfde lid

Onderdelen a en c

Op grond van onderdeel a gaat de particuliere opdrachtgever bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning uit van het overzicht dat de zelfstandige aan hem heeft verstrekt. In dit overzicht dient het totaal te verwachten bedrag voor de werkzaamheden exclusief omzetbelasting, een opgave van de te verwachten direct aan de opdracht toe te rekenen kosten en tijd en de te verwachten arbeidsbeloning per uur te zijn opgenomen.

Aan de hand van deze gegevens kan de particuliere opdrachtgever nagaan of ten minste de minimumarbeidsbeloning wordt betaald. Dit betekent dat de particuliere opdrachtgever in beginsel mag uitgaan van de gegevens die de zelfstandige aan hem heeft verstrekt. Dit is anders wanneer uit de gegevens van dit overzicht de arbeidsbeloning redelijkerwijs niet kan worden vastgesteld. Dan ligt het op de weg van de particuliere opdrachtgever om aan de zelfstandige wel de juiste gegevens te vragen en te ontvangen zodat hij kan vaststellen dat ten minste de minimumarbeidsbeloning wordt betaald. Zowel bij tussentijdse betalingen als bij de betaling bij beëindiging van de arbeid geldt het overzicht met de gegevens van de zelfstandige die hij vooraf aan de particuliere opdrachtgever heeft verstrekt. Het uitgangspunt is dat de particuliere opdrachtgever uit mag gaan van de gegevens die de zelfstandige bij aanvang van de opdracht aanlevert. Als voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en het uitvoeren van de werkzaamheden blijkt dat ten minste de minimumarbeidsbeloning wordt gerekend, bijvoorbeeld uit de offerte, dan hoeft de particuliere opdrachtgever niet achteraf, voor wat dit minimum betreft, bij te betalen als uiteindelijk toch meer uren of kosten gemaakt worden door de zelfstandige. Er zal dus geen nabetaaling plaatsvinden indien achteraf, op basis van de daadwerkelijke kosten en uren, blijkt dat onder het minimumtarief betaald wordt. Daarentegen zal er in deze situatie wel een nabetaaling moeten worden gedaan indien uit de gegevens die de opdrachtgever van de zelfstandige heeft ontvangen de arbeidsbeloning redelijkerwijs niet kan worden vastgesteld, terwijl de opdrachtgever niet alsnog de juiste gegevens van de zelfstandige heeft ontvangen.

Op grond van onderdeel c dient de particuliere opdrachtgever het overzicht met de gegevens die daarin moeten zijn opgenomen gedurende ten minste 7 jaren te bewaren.

Onderdeel b

Wanneer de particuliere opdrachtgever een factuur van de zelfstandige heeft ontvangen, dan moet hij de factuur, voor wat betreft het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de directe kosten, betalen uiterlijk 30 dagen na ontvangst van de factuur.

Onderdeel d

In onderdeel d is de verplichting voor de particuliere opdrachtgever opgenomen om bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, in de administratie op te nemen waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en het bedrag van de directe kosten aan de zelfstandige.

Onderdeel e

Op grond van onderdeel e dient de particuliere opdrachtgever de bescheiden en informatiedragers, bedoeld in onderdeel d, gedurende ten minste 7 jaren te bewaren.

Zesde lid

In de situatie dat een zelfstandige de uitvoering van de overeenkomst voor het geheel of een deel uitbesteedt aan een andere zelfstandige, dan zijn de lichtere verplichtingen voor de zelfstandige op

grond van dit artikel niet van toepassing, maar dan gelden voor die andere zelfstandige(n) de reguliere verplichtingen op grond van artikel 9. In die situatie is de zelfstandige, opdrachtgever van die andere ingeschakelde zelfstandige(n). Omdat in die situatie dit artikel niet van toepassing is, brengt dat met zich mee dat ook de lichtere verplichtingen voor de particuliere opdrachtgever niet van toepassing zijn op de zelfstandige die opdrachtgever is geworden ten opzichte van zijn ingeschakelde zelfstandigen. In deze situatie gelden de reguliere verplichtingen voor zakelijke opdrachtgevers op grond van de artikelen 5, 10 en 11.

Wanneer een zelfstandige heeft gecontracteerd met een zakelijke opdrachtgever en vervolgens deze zelfstandige ter uitvoering van zijn overeenkomst met de zakelijke (hoofd)opdrachtgever en of meerdere zelfstandigen inschakelt, dan wordt deze zelfstandige ten opzichte van die andere zelfstandige(n) opdrachtgever. Ook in die situatie is dit artikel evenmin van toepassing. Dit betekent dat wanneer deze zelfstandige ten opzichte van die andere zelfstandige(n) een particuliere opdrachtgever is, dit artikel evenmin van toepassing is en gelden de reguliere verplichtingen voor opdrachtgevers en zelfstandigen.

Zevende lid

In dit lid is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden geregeld dat de verplichtingen in het derde en vijfde lid, die gelden voor de zelfstandige respectievelijk diens particuliere opdrachtgever, voor het geheel of een deel niet gelden wanneer er sprake is van een door een particuliere opdrachtgever gegeven opdracht van geringe omvang. De omvang van een geringe opdracht wordt bepaald door het totaal te betalen bedrag voor de werkzaamheden zonder omzetbelasting dat bij AmvB wordt bepaald, waarbij tevens voorwaarden kunnen worden gesteld. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een samentelregeling om te voorkomen dat een opdracht in deelopdrachten wordt opgeknipt zodat de desbetreffende verplichtingen niet van toepassing zouden zijn.

Hoofdstuk V (toezicht op de naleving)

Artikel 13 (toezichthouders)

Eerste lid

Primair worden ambtenaren die werkzaam zijn bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid belast met het houden van toezicht op de Wmz. Feitelijk zal het hierbij gaan om de ambtenaren die werkzaam zijn bij de Inspectie SZW die belast zijn met het uitoefenen van toezicht. Deze ambtenaren houden ook toezicht op de publiekrechtelijke arbeidswetten. In de Algemene wet bestuursrecht zijn de algemene bevoegdheden geregeld waarover de met het toezicht belaste ambtenaren, zoals die van de Inspectie SZW, en die worden aangeduid met de term 'toezichthouder', beschikken. Het gaat dan om het betreden van plaatsen, het vorderen van inlichtingen, het krijgen van inzage in zakelijke gegevens en het onderzoeken van zaken, bijvoorbeeld door het nemen van monsters. Daaraan is gekoppeld een medewerkingsplicht van een ieder waardoor het mogelijk wordt het toezicht op een adequate manier te kunnen uitoefenen. Daarnaast is aan de toezichthouders in het vierde lid nog een specifieke bevoegdheid toegekend.

Tweede lid

In verband met de toenemende samenwerking tussen de verschillende inspectiediensten is het van belang dat ook ambtenaren van andere inspectiediensten kunnen worden aangewezen als toezichthouder. Het tweede lid geeft aan dat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ook andere ambtenaren dan die onder hem ressorteren, kan aanwijzen die met het toezicht op de naleving van de voorschriften die bij of krachtens de Wmz zijn gesteld, kunnen worden belast. Het kan dan gaan om een bevoegdheid die wordt uitgeoefend tezamen met de toezichthouders van de Inspectie SZW of die alleen door de op grond van het tweede lid aangewezen toezichthouders wordt uitgeoefend. In het tweede lid wordt voor het eerste geval gesproken van het 'mede belasten'; in het

tweede geval is er sprake van 'belasten'.

Een dergelijke bevoegdheid is ook opgenomen in een aantal publiekrechtelijke arbeidswetten, waaronder de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

Derde lid

Aanwijzing van ambtenaren die onder een andere minister vallen, moet altijd gebeuren bij gezamenlijk besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister onder wiens gezag die andere ambtenaren werkzaam zijn.

Vierde lid

Op grond van dit lid is het mogelijk snel in te grijpen om op die manier het verwijderen of wijzigen van bewijsmateriaal te voorkomen. Ook kan het voorkomen dat de betrokkenen weigert mee te werken aan een vordering door de toezichthouder om inzage te geven in gegevens en bescheiden. Bij uitlevering moet een schriftelijk bewijs daaromtrent worden afgegeven. De bevoegdheid tot inbeslagname mag alleen worden gebruikt als dit redelijkerwijs voor de goede vervulling van de taak nodig is. Voorts dient, wanneer het belang van het onderzoek naar een overtreding dit toelaat, het in beslag genomen voorwerp zo spoedig mogelijk wordt teruggegeven aan degene bij wie het in beslag is genomen.

Artikel 14 (overtredingen)

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld dat de Minister van SZW een bestuurlijke boete kan opleggen voor de in dit artikel genoemde overtredingen. In het tweede tot en met zevende lid gaat het om overtredingen van verplichtingen die gelden voor respectievelijk de opdrachtnemer, de opdrachtgever, de particuliere opdrachtgever, de zelfstandige, en de zelfstandige die arbeid verricht voor een particuliere opdrachtgever. In het achtste tot en met twaalfde lid zijn ten aanzien van deze adressanten overtredingen van verplichtingen jegens de toezichthouder opgenomen.

Tweede lid

In het tweede lid zijn overtredingen van verplichtingen voor de opdrachtnemer opgenomen die heeft verklaard dat hij werknemers in dienst heeft die substantiële arbeid voor hem verrichten en hebben verricht en daardoor zich niet als een zelfstandige aanmerkt. Hierbij gaat het om verplichtingen die zijn opgenomen in artikel 5, tweede lid, onderdelen a tot en met d. In onderdeel a gaat het om de overtreding van de verplichting te toetsen of ten aanzien van zijn werknemers wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het derde lid van artikel 2. In onderdeel b gaat het om overtreding van de verplichting om de resultaten van die toetsing in de administratie op te nemen. In onderdeel c gaat het om de overtreding van de verplichting voorafgaand aan de aanvang van de arbeid de opdrachtgever een schriftelijke verklaring te verstrekken dat hij niet als een zelfstandige wordt aangemerkt en wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden in dit verband. Tot slot gaat het in onderdeel d om de overtreding van de verplichting om de schriftelijke verklaring op te nemen in de administratie.

Derde lid

In het derde lid gaat het om overtredingen van verplichtingen voor de opdrachtgever. Onderdeel a betreft de overtreding van de verplichting die voortvloeit uit artikel 5, derde lid. Hierbij gaat het om het bewaren in de administratie van de verklaring van de opdrachtnemer, bedoeld in artikel 2, derde lid, waaruit blijkt dat de opdrachtnemer geen zelfstandige is.

Onderdeel b betreft het de overtreding van de verplichting voor de opdrachtgever om de minimumarbeidsbeloning en de directe kosten giraal uit te betalen aan de zelfstandige. Uiteraard geldt dat ook het juiste bedrag moet worden betaald. Dus als er weliswaar giraal is betaald, maar er onder het minimumniveau is betaald, zal de opdrachtgever nog steeds beboet worden. Ook moet op tijd worden betaald; in artikel 10, derde, is een betalingstermijn opgenomen. Wanneer weliswaar giraal is

betaald maar de uitbetalingstermijn niet in acht is genomen, kan dit leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete.

Onderdeel c, betreft de overtreding van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 11. Het gaat hierbij om de toetsing van de hoogte van de arbeidsbeloning en hierop betrekking hebbende toetsingsgegevens die in de administratie moeten worden opgenomen en de toetsing van de kosten en tijd in relatie tot de aard en omvang van de opdracht die in de administratie moeten worden opgenomen. Verder gaat het hierbij naast de hiervoor genoemde toetsingsgegevens om het bewaren in de administratie van overige gegevens, documenten of informatiedragers. Dit betreft het overzicht (offerte) en gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en de aanvang van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever zijn verstrekt, en de facturen met gegevens die tijdens de arbeid en na beëindiging van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever zijn verstrekt. Ook gaat het om bewijstukken waaruit de kosten blijken die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen, voor zover deze bewijstukken zijn door de opdrachtgever zijn opgevraagd bij de zelfstandige. Tot slot gaat het hierbij om bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, die in de administratie moeten worden bewaard en waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning aan de zelfstandige en de betaling en het tijdstip van betaling van de directe kosten aan de zelfstandige.

Vierde lid

In het vierde lid zijn de overtredingen van de particuliere opdrachtgever opgenomen. Hierbij gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op de particuliere opdrachtgever rustende verplichting om bij de vaststelling van de hoogte van de arbeidsbeloning uit te gaan van het overzicht en gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en de aanvang de arbeid door de zelfstandige aan de particuliere opdrachtgever verstrekt moeten worden. Verder gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot het bewaren van dit overzicht met de daarin vermelde gegevens. Voorts gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op de particuliere opdrachtgever rustende verplichting om de minimumarbeidsbeloning en de directe kosten uit te betalen uiterlijk 30 dagen na ontvangst van de factuur.

Tot slot gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen de verplichting te beschikken over bescheiden of informatiedragers, bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden, waaruit de betaling en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning aan de zelfstandige. Deze bescheiden of informatiedragers moeten ten minste 7 jaren worden bewaard.

Vijfde lid

In het vijfde lid zijn de overtredingen van de verplichtingen van de zelfstandige opgenomen. Hierbij gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichting om overzichten en gegevens als bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, aan de opdrachtgever te verstrekken. Dit betreft het overzicht (offerte) en gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en de aanvang van de arbeid moeten zijn verstrekt aan de opdrachtgever en de facturen met gegevens die tijdens de arbeid en na beëindiging van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever moeten zijn verstrekt. Hierbij gaat het ook om de gegevens in het overzicht in de facturen over de uren. Dit betreft de direct aan de opdracht toe te rekenen tijd die per dag en per uur moet worden vermeld in het overzicht met vermelding van de locatie waar de arbeid is verricht (artikel 9, eerste lid, onderdeel b, onder 3). Wanneer tegelijkertijd kosten worden gemaakt of tijd wordt besteed voor meerdere opdrachten, moeten de overzichten met de daarbij behorende gegevens worden aangevuld en geactualiseerd (artikel 9, tweede lid). Verder gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichting om het overzicht en de facturen met de gegevens die daarin moeten zijn opgenomen, met eventueel noodzakelijke aanvullingen, te bewaren in de administratie.

Voorts gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichting om bewijstukken in zijn administratie op te nemen waaruit blijkt dat de kosten die hij in aanmerking heeft genomen kosten betreffen die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen. Daarnaast

gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichtingen die zijn vermeld in artikel 9, derde tot en met het vijfde lid. Deze verplichtingen zijn aan de orde bij langere factureringstermijnen.

Zesde lid

In het zesde lid zijn de overtredingen van de verplichtingen van de zelfstandige opgenomen die arbeid verricht voor een particuliere opdrachtgever. Hierbij gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichting om het overzicht, met de gegevens die daarin moeten zijn opgenomen, voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en voor aanvang van de arbeid aan de particuliere opdrachtgever te verstrekken. Verder gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen van de op de zelfstandige rustende verplichting dit overzicht met de gegevens die daarin moeten zijn opgenomen, in de administratie op te nemen.

Voorts gaat het om de verplichting om bescheiden of informatiedragers in de administratie op te nemen waaruit de betaling door de opdrachtgever en het tijdstip van betaling blijkt van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning en de directe kosten aan de zelfstandige.

Tot slot gaat het om de verplichting om een registratie van de gewerkte uren in zijn administratie op te nemen.

Zevende lid

In het zevende lid is een overtreding van de opdrachtnemer, zelfstandige en opdrachtgever opgenomen. Hierbij gaat het om het niet of onvoldoende nakomen van de op deze personen rustende verplichting om documenten en gegevens die op grond van deze wet in de administratie moeten worden opgenomen op grond van artikel 27, eerste lid, ten minste 7 jaren te bewaren. Verder gaat het hierbij om het niet of onvoldoende nakomen van de op deze personen rustende verplichting om documenten en gegevens overeenkomstig artikel 27, tweede lid, over te zetten op een andere gegevensdrager, wanneer gegevens en documenten op een gegevensdrager worden bewaard.

Achtste lid

In het achtste lid zijn overtredingen opgenomen met betrekking tot verplichtingen die de opdrachtgever jegens de toezichthouder heeft.

Hierbij gaat het in onderdeel a om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de schriftelijke verklaring waaruit blijkt dat de opdrachtnemer zich niet als een zelfstandige heeft aangemerkt. Deze verplichting geldt alleen wanneer de (zakelijke) opdrachtgever deze verklaring van de opdrachtnemer heeft gevraagd en ontvangen.

In onderdeel b gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de overzichten, facturen en gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en de aanvang de arbeid, tijdens de arbeid en na beëindiging van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever moeten zijn verstrekt die de informatie moet bevatten die in artikel 9, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, is voorgeschreven.

In onderdeel c gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de bescheiden of informatiedragers (bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden) waaruit de hoogte van de arbeidsbeloning blijkt dat aan de zelfstandige is betaald en het tijdstip waarop de betaling is gedaan.

In onderdeel d gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de bescheiden of informatiedragers (bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden) waaruit de hoogte van de betaalde directe kosten blijkt die aan de zelfstandige zijn betaald en het tijdstip waarop de betaling is gedaan.

In onderdeel e gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de resultaten van de toetsing, bedoeld in artikel 11, onderdeel c, onder 2° waaruit de samenstelling van de onderdelen van de arbeidsbeloning blijkt.

In onderdeel f gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de toetsing, bedoeld in artikel 11, onderdeel c, onder 3°, op grond waarvan op

het moment van (tussentijdse) betaling is onderzocht of de omvang van de kosten en tijd die in aanmerking zijn genomen in verhouding staan tot de aard en omvang van de opdracht. Tot slot gaat het in onderdeel g om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van bewijsstukken waaruit de kosten blijken die direct aan de opdracht zijn toe te rekenen.

Negende lid

In het negende lid zijn overtredingen opgenomen met betrekking tot verplichtingen die de particuliere opdrachtgever jegens de toezichthouder heeft. Hierbij gaat het in onderdeel a om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van het overzicht en de hierin opgenomen gegevens dat voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en aanvang de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever moet zijn verstrekt dat de informatie moet bevatten die in artikel 12, vijfde lid, onderdeel a, is voorgeschreven. In onderdeel b gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de bescheiden of informatiedragers (bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden) waaruit de hoogte van de arbeidsbeloning blijkt dat aan de zelfstandige is betaald en het tijdstip waarop de betaling is gedaan. Tot slot gaat het in onderdeel c om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de bescheiden of informatiedragers (bijvoorbeeld elektronische gegevensbestanden) waaruit de hoogte van de betaalde directe kosten blijkt die aan de zelfstandige zijn betaald en het tijdstip waarop de betaling is gedaan.

Tiende lid

In dit lid gaat het om een overtreding van een opdrachtnemer die heeft verklaard geen zelfstandige te zijn. Het betreft de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de resultaten van toetsing aan de voorwaarden om niet als zelfstandige te worden aangemerkt. Hierbij gaat het om de toetsing of ten aanzien van zijn werknemers wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het derde lid van artikel 2.

Elfde lid

In dit lid gaat het om een overtreding van een zelfstandige. Het betreft de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de overzichten, facturen en gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en de aanvang de arbeid, tijdens de arbeid en na beëindiging van de arbeid door de zelfstandige aan de opdrachtgever moeten zijn verstrekt die de informatie moet bevatten die in artikel 9, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, is voorgeschreven.

Twaalfde lid

In dit lid gaat het om overtredingen van een zelfstandige die een overeenkomst heeft met een particuliere opdrachtgever. Het betreft de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van het overzicht met de daarin opgenomen gegevens die voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst en aanvang de arbeid door de zelfstandige aan de particuliere opdrachtgever moet zijn verstrekt dat de informatie moet bevatten die in artikel 12, derde lid, onderdeel a, is voorgeschreven.

Verder gaat het hierbij om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van bescheiden of informatiedragers waaruit de betaling blijkt van de opdrachtgever aan de zelfstandige en het tijdstip van betaling van ten minste het bedrag van de minimumarbeidsbeloning. Voorts gaat het om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de bescheiden of informatiedragers waaruit de hoogte van de betaalde directe kosten blijkt die aan de zelfstandige zijn betaald en het tijdstip waarop de betaling is gedaan. Tot slot gaat het hierbij om de overtreding van het niet verstrekken of het niet tijdig verstrekken aan de toezichthouder van de specificatie van de gewerkte uren waaruit de tijd blijkt die direct aan de opdracht is toe te rekenen.

Dertiende lid

In dit lid is een rechtsvermoeden van opdrachtgeverschap geregeld. Deze regeling is analoog aan de regeling van rechtsvermoeden van werkgeverschap in artikel 18b, derde lid, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

Als opdrachtgever wordt aangemerkt degene voor wie een persoon arbeid verricht of heeft verricht of voor wie op grond van feiten en omstandigheden naar redelijk vermoeden een persoon arbeid verricht of heeft verricht. Hierbij kan het gaan om arbeid van die persoon in of ten behoeve van de onderneming, bedrijf of inrichting van degene voor wie hij die arbeid verricht, heeft verricht of naar redelijk vermoeden verricht of heeft verricht. Het kan echter ook gaan om arbeid van die persoon voor een particulier die niet handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf voor wie hij die arbeid verricht, heeft verricht of naar redelijk vermoeden verricht of heeft verricht.

Personen die arbeid verrichten zijn niet alleen personen die fysiek werkend worden aangetroffen bij een controle van de toezichthoudende instantie. Ook uit de controle van een administratie kan blijken dat personen arbeid hebben verricht. Dit zal zich bijvoorbeeld voordoen, indien een controle plaatsvindt bij een administratiekantoor of een bemiddelingsbureau. De verplichting om bescheiden over te leggen geldt voorts als een redelijk vermoeden bestaat dat iemand arbeid verricht of heeft verricht. Dit redelijk vermoeden van de toezichthouder moet zijn gebaseerd op feiten en omstandigheden. Het redelijk vermoeden dat de toezichthouder heeft zal uit objectief vast te stellen feiten en omstandigheden moeten blijken. Als voorbeeld kan worden genoemd het zich bevinden in een voor het publiek niet toegankelijk gedeelte van de bedrijfsruimte of uiterlijke kenmerken die erop duiden dat een persoon arbeid verricht of heeft verricht. Ook naar aanleiding van een klacht kan sprake zijn van een redelijk vermoeden dat iemand ergens arbeid heeft verricht. Ook hiervoor geldt dat het redelijk vermoeden moet zijn gebaseerd op feiten en omstandigheden. Dit moet objectief zijn vast te stellen. Al deze personen kunnen voor de toepassing van het achtste en negende lid dus als zelfstandigen worden aangemerkt. De opdrachtgever zal ten aanzien van die personen bescheiden moeten verstrekken waaruit blijkt dat de minimumarbeidsbeloning is betaald. Het niet verstrekken van dergelijke bescheiden betekent dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Het gaat om een rechtsvermoeden, dat met tegenbewijs kan worden weerlegd. In dit verband wordt er op gewezen dat wanneer bijvoorbeeld een persoon ergens werkend wordt aangetroffen, kan het zijn dat deze persoon aldaar is tewerkgesteld door zijn opdrachtgever. Een zelfstandige kan derhalve door zijn opdrachtgever bij iemand anders werken ter uitvoering van een overeenkomst tussen zijn opdrachtgever en degene bij wie de zelfstandige werkend wordt aangetroffen. In een dergelijk geval is uiteraard niet als opdrachtgever aan te merken degene bij wie de zelfstandige arbeid verricht.

Artikel 15 (bestuurlijke boete)

In artikel 15 is bepaald wie de bestuurlijke boetes ter zake van overtreding van de Wmz mag opleggen en aan wie de boete kan worden opgelegd. Het eerste lid geeft de basis voor het aanwijzen van de boeteoplegger door de Minister van SZW. Er is uitdrukkelijk een scheiding aangebracht tussen toezicht als bedoeld in artikel 12 en boeteoplegging als bedoeld in artikel 15. Het gaat in artikel 15 om een bestuurlijke boete. Op grond van art. 5:40, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is een bestuurlijke boete een bestraffende sanctie inhoudende een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom.

Eerste lid

De boete wordt op grond van het eerste lid opgelegd aan degene op wie de verplichtingen rusten die voortvloeien uit de Wmz. In artikel 5:1, derde lid, Awb is opgenomen dat overtredingen kunnen worden begaan door natuurlijke en rechtspersonen en wordt verwezen naar artikel 51 Sr. In art. 51, derde lid, Sr is aangegeven wie met een rechtspersoon wordt gelijkgesteld.

Tweede lid

In verband met de noodzakelijke objectiviteit en ter voorkoming van willekeur is er uitdrukkelijk onderscheid gemaakt tussen degene die de overtreding constateert – de toezichthouder – en degene

die de boete oplegt – de boeteoplegger. Dit is verwoord in het tweede lid waarin uitdrukkelijk is bepaald dat de boeteoplegger niet al kan zijn aangewezen als toezichthouder. De boeteoplegging vindt dus plaats door een ambtenaar van het bestuursorgaan die niet met de uitvoering – het toezicht – is belast.

Derde lid

In het derde lid is de zogenoemde cumulatiebepaling neergelegd. De bestuurlijke boete geldt voor elk persoon met of ten aanzien van wie de opdrachtgever het boetbare feit heeft begaan. Op zich is een dergelijke constructie niet nieuw. In artikel 11:4 Arbeidstijdenwet, 19a, tweede lid, Wet arbeid vreemdelingen en artikel 19c, tweede lid, van de Wml is een zelfde cumulatiebepaling neergelegd. Doel van de bepaling is te vermijden dat een opdrachtgever die bijvoorbeeld aan één zelfstandige een opdracht heeft verleend een even hoge boete krijgt bij overtreding van een verplichting als een opdrachtgever die ten aanzien van tien zelfstandigen aan wie door hem opdrachten zijn verleend de normen overtreedt.

Artikel 16 (boeterapport)

Op grond van artikel 5:48, tweede lid, van de Awb vermeldt het rapport de naam van de overtreder, de overtreding alsmede het overtreden voorschrift en zo nodig een aanduiding van de plaats waar en het tijdstip waarop de overtreding is geconstateerd. De voorschriften van artikel 15, eerste lid, vormen hier een aanvulling op. Ook de bij de overtreding betrokken persoon of personen anders dan de overtreder moeten in het boeterapport worden opgenomen. Dit is noodzakelijk, omdat de bij de overtreding betrokken persoon of personen meestal een ander is dan de formele overtreder die de bestuurlijke boete krijgt opgelegd. De formele overtreder is bijvoorbeeld de opdrachtgever. Bij de overige bij de overtreding betrokken personen moet worden gedacht aan de zelfstandige, vennoten van een vennootschap, werknemers, een inleenkracht of zelfs een derde.

In het tweede lid is geregeld dat het rapport wordt doorgestuurd aan de aangewezen ambtenaar die als boeteoplegger optreedt. In de Awb is niet voorzien in een structurele toezending van het rapport aan de boeteoplegger.

Artikel 17 (hoogte bestuurlijke boete)

Eerste tot en met derde lid

De regeling van de (hoogte van) de bestuurlijke boete is analoog aan de regelingen voor de bestuurlijke boete in de publiekrechtelijke arbeidswetten. In artikel 17 is de maximale hoogte van de boete opgenomen. De bestuurlijke boete voor een overtreding begaan door een opdrachtgever met uitzondering van een particuliere opdrachtgever (tweede lid), derhalve een zakelijke opdrachtgever, bedraagt op grond van het eerste lid ten hoogste het bedrag van de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Hierbij gaat het om ten hoogste €83.000. De maximale hoogte van de boete die kan worden opgelegd aan een zakelijke opdrachtgever is gelijk aan de hoogte van de maximale boete die aan een werkgever kan worden opgelegd voor een overtreding van de Wml.

De bestuurlijke boete voor een overtreding begaan door een opdrachtgever die niet handelt in de uitoefening van een bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van een beroep, derhalve een particuliere opdrachtgever (tweede lid), en een overtreding begaan door een zelfstandige (derde lid) bedraagt ten hoogste het bedrag van de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Hierbij gaat het om ten hoogste €4.150. De maximum boetehoogte voor overtredingen begaan door een particuliere opdrachtgever en een zelfstandige is beduidend lager dan het boetemaximum voor overtredingen begaan door zakelijke opdrachtgevers. In de regel zal een zelfstandige die een inkomen verwerft van rond de minimumarbeidsbeloning een beperkte financiële draagkracht hebben, waarmee rekening wordt gehouden bij de bepaling van de maximum boetehoogte. Voor een particuliere opdrachtgever gelden lichtere verplichtingen dan de verplichtingen

die gelden voor zakelijke opdrachtgevers. Een particulier heeft in de regel minder kennis en mogelijkheden om te verifiëren of een zelfstandige de juiste beloning ontvangt. Hiermee is de aard en ernst van een overtreding begaan door een particuliere opdrachtgever lichter dan overtredingen die worden begaan door zakelijke opdrachtgevers, waarmee rekening wordt gehouden bij de bepaling van de maximum boetehoogte.

Als gevolg van de verwijzing naar het Wetboek van Strafrecht wordt de maximale bestuurlijke boete automatisch aangepast aan de tweejaarlijkse wijzigingen van de maximale strafrechtelijke geldboetes op grond van artikel 23, negende lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Met deze maxima is tevens rekening gehouden met de noodzaak om voldoende ruimte te hebben bij de vaststelling van boetenormbedragen die bij (herhaalde) recidive conform het vierde tot en met het zesde lid met genoemde percentages moeten worden verhoogd en tegelijkertijd de boete niet hoger mag worden vastgesteld dan het wettelijk maximum.

Vierde tot en met zevende lid

Bij een herhaling van de overtreding wordt de bestuurlijke boete verhoogd met 100% waarbij een recidivetermijn wordt gehanteerd van vijf jaar op voorwaarde dat de bestuurlijke boete voor de eerdere overtreding onherroepelijk is geworden. De verhoging van de bestuurlijke boete bij recidive bedraagt 200% wanneer zowel bij de tweede overtreding als de eerste overtreding sprake is geweest van ernstige overtredingen die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur als zodanig zijn aangewezen. Bij ernstige overtredingen kan het bijvoorbeeld gaan om forse onderbetalingen of onderbetalingen gedurende langere tijd. Indien binnen vijf jaar sprake is geweest van herhaalde recidive dan wordt de bestuurlijke boete voor de derde overtreding verhoogd met 200% ten opzichte van de boete die bij de eerste overtreding is opgelegd, waarbij de geldende boetemaxima op grond van het eerste tot en met derde lid blijven gelden, en op voorwaarde dat de bestuurlijke boetes voor die eerdere overtredingen onherroepelijk zijn geworden.

Verder is bepaald dat niet alleen sprake is van recidive wanneer eenzelfde verplichting of verbod opnieuw wordt overtreden, maar ook indien sprake is van het niet naleven van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen soortgelijke verplichtingen. Hierbij worden de verplichtingen ingedeeld naar aard en zwaarte. Tot slot is geregeld dat de recidivetermijn wordt verlengd van vijf jaar naar tien jaar indien in die periode sprake is geweest van onherroepelijke boetes die zijn opgelegd wegens ernstige overtredingen.

Achtste lid

Op basis van artikel 5:41 van de Algemene wet bestuursrecht zullen er geen bestuurlijke boetes worden opgelegd voor zover de overtreding niet aan de overtreder kan worden verweten. De boeteoplegging en de feitelijke boetehoogte is afhankelijk van de mate van verwijtbaarheid. Het beleid ten aanzien van de matiging van de boetes zal worden neergelegd in een beleidsregel die door de Minister van SZW wordt vastgesteld op grond van het achtste lid. Bij de vaststelling van boetenormbedragen in een beleidsregel zal afstemming plaatsvinden met de boetenormbedragen die gelden voor overtredingen van de Wml. Hierbij gaat het niet alleen om de aard van het voorschrift, bijvoorbeeld overtreding van een informatieverplichting, maar ook om het doel van het voorschrift en de gevolgen van de overtreding van het voorschrift.

Negende lid

In dit lid wordt uitdrukkelijk afgeweken van artikel 8:69 van de Algemene wet bestuursrecht, omdat de rechter vrij moet zijn om binnen de grenzen van de wettelijke bepalingen een andere boete op te leggen dan die door het bestuursorgaan is opgelegd, als hij meent dat daar goede redenen voor zijn. Dit lid bepaalt dat de rechter de boete die is opgelegd ook ten nadele van de belanghebbende kan verhogen indien daar gronden voor zijn. Bij het bij voorbaat uitsluiten van deze mogelijkheid van reformatio in peius zou tot gevolg kunnen hebben dat vrijwel iedere opgelegde boete aan de rechter ter beoordeling wordt voorgelegd. Daardoor zou een procesgang naar de rechter kunnen worden

uitgelokt terwijl dit leidt tot niet-bedoeld gebruik van het recht van vrije toegang tot de rechter⁴. Ook dit lid is in lijn met hetgeen is geregeld in de publiekrechtelijke arbeidswetten over de bestuurlijke boete.

Artikel 18 (terugbetaling bestuurlijke boete)

Dit artikel regelt ook in overeenstemming met wat is bepaald in de publiekrechtelijke arbeidswetten, dat een boete waarvan is vastgesteld dat die ten onrechte is opgelegd binnen zes weken daarna moet worden terugbetaald aan de rechthebbende.

Artikel 19 (last onder dwangsom)

Eerste en tweede lid

Naast het opleggen van een bestuurlijke boete bestaat de mogelijkheid een last onder dwangsom (een last onder dwangsom is geregeld in de artikelen 5:32 – 5:35 Awb) op te leggen. De aangewezen ambtenaar kan de opdrachtgever vorderen om alsnog de juiste minimumarbeidsbeloning te voldoen, en de direct aan de opdracht toe te rekenen kosten te betalen, waardoor de zelfstandige hier niet zelf een civiele vordering voor hoeft in te stellen. De last onder dwangsom zorgt er voor, dat de overtreding door de opdrachtgever ongedaan wordt gemaakt en ook dat verdere overtreding, dan wel een herhaling van de onderbetaling, wordt voorkomen.

In beginsel zal de opdrachtgever eerst de mogelijkheid worden gegeven om binnen vier weken de achterstallige beloning te betalen. In die periode wordt geen last onder dwangsom opgelegd. Laat de opdrachtgever dit na, dan kan een last onder dwangsom worden opgelegd. Een last onder dwangsom kan per onderbetaalde zelfstandige worden opgelegd, waarbij de last onder dwangsom wordt vastgesteld op een bepaald bedrag per overtreding. Wanneer bij een opdrachtgever meerdere zelfstandigen zijn onderbetaald, kan er voor worden gekozen om in de last onder dwangsom de gehele som van de achterstallige (minimum)beloning en het totale bedrag aan niet betaalde directe kosten dat de opdrachtgever aan de zelfstandigen is verschuldigd op te nemen. Bij de last onder dwangsom zal een termijn worden gesteld waarbinnen de opdrachtgever de zelfstandige de te weinig betaalde beloning en directe kosten moet betalen zonder dat een dwangsom wordt verbeurd. Mocht de opdrachtgever desondanks de zelfstandige niet de verschuldigde minimum beloning en directe kosten betalen, dan wordt de dwangsom verbeurd. De aangewezen ambtenaar kan vervolgens bij dwangbevel het verschuldigde bedrag, verhoogd met de kosten, invorderen van de opdrachtgever. Dit geldt ook voor de situatie waarin wordt geconstateerd dat een voormalige zelfstandige in een bepaalde periode onderbetaald is. Ook in dat geval kan een last onder dwangsom aan de opdrachtgever worden opgelegd, ondanks het feit, dat de overeenkomst tussen de zelfstandige en de opdrachtgever niet langer bestaat. Deze bestond immers op het moment van onderbetaling. De voormalige zelfstandige dient dan alsnog de achterstallige (minimum)arbeidsbeloning en de niet betaalde directe kosten te ontvangen. Op grond van het tweede lid kan een last onder dwangsom voor maximaal twee jaar worden opgelegd.

Derde lid

Op grond van artikel 5:32 Awb moet het bestuursorgaan de dwangsom vaststellen, hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last wordt uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last. Ook moet een bedrag worden vastgesteld waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd. De bedragen moeten in een redelijke verhouding staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging. Deze bedragen worden vastgesteld in een beleidsregel.

⁴ Zie bijvoorbeeld ook de memorie van toelichting bij een wijzigingswet van de Wml, Kamerstukken II 2005/06, 30678, 3.

Artikel 20 (terugbetaling dwangsom)

Op grond van dit artikel dient een ten onrechte ingevorderde dwangsom, vermeerderd met de wettelijke interest, binnen zes weken nadat is vastgesteld dat de dwangsom ten onrechte is ingevorderd, terug te betalen aan degene die heeft betaald.

Artikel 21 (verstrekken gegevens)

Eerste en tweede lid

Artikel 21 bevat een regeling voor de gegevensuitwisseling, uit eigen beweging en verplicht, tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de aangewezen toezichthouders op de Wmz enerzijds en andere bestuursorganen, met inbegrip van de onder deze bestuursorganen ressorterende toezichthouders anderzijds. Voorwaarde is dat de verstrekking van gegevens noodzakelijk is voor de uitvoering en het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wmz of de verstrekking noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taak van die andere bestuursorganen en dit noodzakelijk is ten behoeve van een samenwerkingsverband tussen twee of meer van de vornoemde instanties. Het gaat dus om gegevensuitwisseling in het kader van een samenwerkingsverband. Dit artikel heeft geen betrekking op de gegevensverstrekking tussen bestuursorganen buiten het kader van een samenwerkingsverband. In dit verband wordt gewezen op artikel 54 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI) op grond van waarvan de noodzakelijke gegevensverstrekking aan bijvoorbeeld de Inspectie SZW kan plaatsvinden door bestuursorganen, instanties en personen die in het derde lid van dat artikel zijn genoemd, zoals de colleges van burgemeester en wethouders en de Belastingdienst. Artikel 21 zal dus niet worden gebruikt voor de gegevensverstrekking door de Belastingdienst, omdat die al afdoende is geregeld in de Wet SUWI.

Met een samenwerkingsverband wordt primair een verhoging van de effectiviteit en efficiency van de handhaving van de Wmz nagestreefd. De Inspectie SZW werkt steeds meer samen met andere (rijks)inspecties. Hierbij gaat het niet alleen om de samenwerking met de toezichthouders van andere ministeries die op grond van artikel 13, tweede lid, als mede toezichthouder kunnen worden aangewezen, maar ook om samenwerking met toezichthoudende diensten die niet primair zijn belast met het toezicht op de naleving van de Wmz. De intensivering van de samenwerking vereist een adequate gegevensuitwisseling waarvoor dit artikel het kader vormt. Deze regeling is ook opgenomen in de Wml, de Arbeidstijdenwet en de Arbeidsomstandighedenwet.

De samenwerking tussen toezichthoudende diensten vindt plaats in de vorm van zogenoemd ketentoezicht. Ketentoezicht is een vorm van samenwerking waarin het maatschappelijke belang (of probleem) leidend is. Met ketentoezicht volgen de betrokken toezichthouders van bedrijven en instellingen de grondstoffen, goederen, producten, distributie en diensten. De verwachting is dat het toezicht op de verschillende onderdelen van de keten (domeinen) effectiever en efficiënter kunnen verlopen. Door samenwerking van toezichthouders in de keten kunnen eventuele lacunes of overlappings in de handhaving worden ondervangen. Met de ketenbenadering zal de ene toezichthouder, uitgaande van de informatie verkregen uit toezichtcontroles van de andere toezichthouder, een betere inschatting kunnen maken van de nalevingrisico's en zijn controles daarop aanpassen.

Gegevensuitwisseling en persoonsgegevens

Door domeingericht toezicht (en handhaving) doet zich ook steeds vaker de vraag voor welke interventiestrategie er moet worden gevolgd. Het onderscheid tussen toezicht en handhaving wordt diffuser. Uiteindelijk gaat het om de effectiviteit van het toezichtdoel. Door de integrale aanpak van toezichtdoelen die worden toegepast op een domein, bestaat er een toenemende behoefte om enige kaders of criteria te hebben op grond waarvan interventies binnen een domein op elkaar kunnen worden afgestemd. Voor afstemming is uitwisseling van informatie over toegepaste interventies noodzakelijk.

In de domeinen zal het ook kunnen gaan om persoonsgegevens. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om zelfstandigen of particuliere opdrachtgevers die verplichtingen op grond van de Wmz hebben

overtreden. Derhalve zullen voor de beantwoording van de vraag voor uitwisseling van basisgegevens en/of toezichtsbevindingen de kaders van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) bepalend zijn. Bij het uitwisselen van de genoemde gegevens kan sprake zijn van verwerking van gegevens die verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verkregen. Dit zal per geval moeten worden beoordeeld. De uitkomst van die beoordeling is afhankelijk van de aard van de gegevens. Omdat de gewenste gegevensuitwisseling in de samenwerking tussen de Inspectie SZW en andere inspectiediensten een structureel karakter heeft, heeft het daarom de voorkeur de informatiestroom tussen de Inspectie SZW en de andere diensten een wettelijke grondslag te geven en daarmee wettelijk toe te staan. Het voorgestelde artikel 21 voorziet daarin. Hierbij gaat het niet om uitwisseling van bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 van de AVG. Voor bijvoorbeeld de eventuele verstrekking van strafrechtelijke persoonsgegevens is de Wet politiegegevens primair van toepassing. Structurele gegevensuitwisseling op grond van het eerste en tweede lid is mogelijk wanneer de gegevens noodzakelijk zijn voor de uitvoering van wettelijke taken of het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften. Hieraan is de voorwaarde toegevoegd dat de gegevensverstrekking noodzakelijk moet zijn ten behoeve van een samenwerkingsverband tussen de betrokken inspectiediensten met het oog op het uitoefenen van toezichthoudende bevoegdheden en de uitvoering van de wettelijke taken. Niet is voorgeschreven welke vormgeving de samenwerking dient te hebben. Aan een samenwerkingsverband zullen meestal schriftelijke afspraken ten grondslag liggen. Dit sluit aan bij de praktijk waarin de samenwerking tussen de deelnemende inspectiediensten en andere bestuursorganen veelal plaatsvindt op basis van convenanten. De noodzakelijkheid van structurele gegevensverstrekking kan ook voortvloeien uit regelgeving, bijvoorbeeld met toepassing van het vijfde lid.

Waar sprake is van samenwerkingsverbanden in een domein kan erop worden gewezen dat de gegevensuitwisseling beperkt blijft tot de deelnemers aan het samenwerkingsverband (toezichthoudende/inspecterende en handhavende deelnemers). De deelnemers aan een samenwerkingsverband voor een bepaald domein zijn allen bestuursorganen of privaatrechtelijke rechtspersonen die een bepaalde publiekrechtelijke taak (als toezichthouder, vergunningverstrekker of certificaatverlener) uitvoeren en hebben daarmee een grond voor de gegevensverwerking. Ook bestuursorganen die niet direct een toezichthoudende taak vervullen, maar wel relevante gegevens (kunnen) verstrekken aan het samenwerkingsverband kunnen participeren. Ten behoeve van een samenwerkingsverband zal er doorgaans sprake zijn van een goed omschreven (gemeenschappelijk) doel en zullen er in de regel afspraken worden gemaakt over de onderlinge noodzakelijke verstrekking van (persoon)gegevens waarmee deze verstrekking van gegevens binnen een domein is te rechtvaardigen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om uitwisseling van:

- basisgegevens, ter voorbereiding op een (gezamenlijk) onderzoek;
- inspectieresultaten t.b.v. een gemeenschappelijke risicoanalyse;
- de uitkomsten van de gezamenlijke risicoanalyse ten behoeve van selectieve controles;
- het voorbereiden van een gezamenlijk onderzoek met als resultaat een gezamenlijk rapport van bevindingen;
- (mogelijke) ad-hoc misstanden op het terrein van de ander.

Het hoofddoel van de samenwerking binnen domeinen is vermindering van de toezichtlast bij ondertoezichtgestelden door operationalisering van de Kaderstellende Visie op Toezicht. Voorbeelden voor (gemeenschappelijke) subdoelen zijn:

- Om meervoudige gegevensuitvraag bij de ondertoezichtgestelden zo veel mogelijk te voorkomen, worden de door (een lid van) het samenwerkingsverband verzamelde gegevens ter voorbereiding op een gezamenlijk afgestemde inspectie/controle onderling uitgewisseld.
- Inspectieoordelen en bevindingen worden binnen het samenwerkingsverband onderling uitgewisseld om nalevingsrisico's vast te stellen op grond waarvan bedrijven en instellingen onder verscherpt toezicht worden gesteld.
- Vermoedens van overtredingen die door individuele deelnemers uit het samenwerkingsverband

worden gesignaleerd worden doorgegeven aan de daarvoor verantwoordelijke opsporingsdienst. De gezamenlijke inspecties stellen een integraal rapport op.

Geheimhoudingsverplichtingen

Met artikel 21 wordt beoogd een grondslag te bieden voor de doorbreking van de bestaande algemene geheimhoudingsplichten voor die gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken van andere bestuursorganen en toezichthouders. In dit verband kan worden gewezen op de volgende algemene geheimhoudingsbepalingen. Voor toezichthouders bij rijksinspecties geldt een geheimhoudingsplicht uit hoofde van hun ambt; de geheimhoudingsplicht maakt deel uit van de eed of belofte die geldt voor rijksambtenaren. Artikel 21 maakt het mogelijk om de beoogde gegevens toch te kunnen verstrekken. Artikel 22, vierde lid, van de AVG stelt dat een ieder die handelt onder het gezag van een verwerkingsverantwoordelijke, voor zover deze toegang heeft tot persoonsgegevens, deze slechts verwerkt in opdracht van de verantwoordelijke, behoudens afwijkende wettelijke verplichtingen. Het tweede lid van artikel 21 geeft hiervoor de afwijkende wettelijke grondslag. Verder bevat artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht een algemene geheimhoudingsbepaling ten aanzien van gegevens waarvan een bij de uitvoering van de taak van het desbetreffende bestuursorgaan betrokkene het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden. Ook hiervoor biedt artikel 21 de grondslag voor de beoogde gegevensverstrekking, uiteraard met inachtneming van het vierde lid.

Derde lid

In het derde lid is bepaald dat bij het verwerken van persoonsgegevens gebruikgemaakt kan worden van het burgerservicenummer. Op grond van artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer kunnen bestuursorganen en toezichthouders bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taken gebruikmaken van het burgerservicenummer.

Vierde lid

In dit lid is bepaald dat geen gegevensverstrekking plaatsvindt indien de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor onevenredig wordt geschaad. Hiermee wordt gerefereerd aan aspecten van subsidiariteit en proportionaliteit bij de gegevensverstrekking. Gegevensverstrekking is aan de orde wanneer dit noodzakelijk is en er worden niet meer gegevens verstrekt dan die welke nodig zijn. Deze bepaling heeft met name betekenis in gevallen waar geen sprake is van structurele samenwerkingsverbanden van inspectiediensten maar bijvoorbeeld van een ad-hoc verzoek om gegevens. In dit verband wordt erop gewezen dat op grond van het tweede lid gegevensverstrekking alleen aan de orde kan zijn voor zover deze gegevens nodig zijn voor de uitvoering van een wettelijke taak van de verzoekende bestuursorganen.

Vijfde lid

In het vijfde lid is de mogelijkheid geboden om bij lagere regelgeving te bepalen in welke gevallen en de wijze waarop in ieder geval gegevens moeten worden verstrekt. Indien bijvoorbeeld sprake is van een gestructureerde gegevensuitwisseling in de domeinen die betrekking hebben op dezelfde of soortgelijke gegevens, ligt het voor de hand deze in de regelgeving te benoemen zodat niet steeds in de samenwerkingsafspraken hieraan aandacht behoeft te worden besteed. Ook kunnen de samenwerkingspartners in de domeinen tussen wie de onderlinge gegevensverstrekking plaatsvindt in de regelgeving worden geduid.

Hoofdstuk VI (civielrechtelijke ketenaansprakelijkheid)

Artikel 22 Hoofdelijke aansprakelijkheid opdrachtgever en wederpartij

In artikel 22 is in samenhang met artikel 25 de kern van de ketenaansprakelijkheidsregeling voor de aan zelfstandigen verschuldigde minimumarbeidsbeloning neergelegd.

De artikelen 22 en 23 behelzen een ketenaansprakelijkheid voor iedere opdrachtgever die onderdeel is

van een keten waarin op basis van overeenkomsten van opdracht (artikel 7:400 BW) of van aanneming van werk (artikel 7:750 BW) arbeid wordt verricht door een zelfstandige. Voor gevallen waarin in een keten ter uitvoering van overeenkomsten van goederenvervoer over de weg (artikel 8:1090 BW) of een overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen over de weg (artikel 8:60 BW) arbeid wordt verricht, geldt dat naast de opdrachtgever de wederpartij van de opdrachtgever aansprakelijk is voor de voldoening van de verschuldigde beloning.

In artikel 22 is een hoofdelijke aansprakelijkheid geregeld voor de opdrachtgever van de zelfstandige en de wederpartij van die opdrachtgever (diens opdrachtgever) voor de verschuldigde minimumbeloning indien dat niet is voldaan.

De keten vangt aan bij de hoofdopdrachtgever. Dit is de opdrachtgever die niet handelt in opdracht van een andere opdrachtgever. Elke opdrachtnemer of aannemer met wie de hoofdopdrachtgever een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk heeft gesloten, kan er voor kiezen (een deel) van de werkzaamheden te laten verrichten door een opdrachtnemer of aannemer. Indien een opdrachtnemer of aannemer kiest voor het, op grond van de overeenkomst van opdracht of aanneming van werk, laten verrichten van werkzaamheden, is de opdrachtnemer of aannemer daarmee tevens opdrachtgever. De laatste schakel is de opdrachtgever van de zelfstandige met wie de zelfstandige een overeenkomst heeft om de opdracht uit te voeren of een werk tot stand te brengen. De hoofdopdrachtgever bij de vervoerovereenkomst kan de afzender (de wederpartij van de vervoerder op grond van artikel 8:1090 BW) zijn, indien er sprake is van een overeenkomst tot het vervoeren van goederen over de weg. Bij de overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen (artikel 8:60 BW) (in dit wetsvoorstel beperkt tot het vervoer over de weg) verbindt de expediteur zich tegenover zijn wederpartij (ook wel opdrachtgever genoemd) om ten behoeve van die wederpartij een of meer overeenkomsten van vervoer te sluiten van door die wederpartij ter beschikking te stellen goederen. De expediteur is dan in de keten de wederpartij van de vervoerder. De expediteur kan ook zelf vervoerder zijn (artikel 8:61 BW). Als hij vervoerder is en hierdoor ook de opdrachtgever van de zelfstandige, dan is hij met zijn opdrachtgever (wederpartij) hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van de beloning op grond van artikel 22. Omdat het telkens om andere partijen kan gaan die met een andere benaming worden aangeduid in Boek 8 BW, worden zij aangeduid als "de wederpartij" in het tweede lid van de artikelen 22 en 23.

De hoofdelijke aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag van de verschuldigde minimumarbeidsbeloning zoals dat volgt uit artikel 5 en derhalve niet van toepassing is op de overeengekomen beloning boven dit niveau.

Uit het voorgestelde artikel 24 volgt dat ook zelfstandigen die een overeenkomst met hun opdrachtgevers naar buitenlands recht hebben, maar in Nederland arbeid verrichten, zich kunnen beroepen op de ketenaansprakelijkheid.

Indien een vordering uit hoofde van artikel 22 niet slaagt, vanwege een van de gronden die in artikel 23, derde lid, worden genoemd, kan de zelfstandige zijn vordering instellen bij de naast hogere opdrachtgever in de keten (dat is de derde opdrachtgever; de directe opdrachtgever van de zelfstandige en de wederpartij van die opdrachtgever zijn immers al hoofdelijk aansprakelijk) of bij de naast hogere wederpartij in de vervoerketen. Voor deze schakels in een keten is in artikel 23 een volgtijdelijke ketenaansprakelijkheid voor de voldoening van de minimum beloning opgenomen.

In het derde lid van 22 (en het vierde lid van artikel 23) is tot uitdrukking gebracht dat de wederpartij van de opdrachtgever van de zelfstandige zich kan disculperen. Hij dient daartoe aannemelijk te maken dat hem, gelet op de omstandigheden van het geval, geen verwijt gemaakt kan worden ter zake van de onderbetaling. Zie voor een verdere toelichting op niet-verwijtbaarheid de toelichting op artikel 23, vierde lid.

In het vierde lid van artikel 22 is, evenals in het zevende lid van artikel 23, bepaald dat de ketenaansprakelijkheid niet van toepassing is ten aanzien van een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Die natuurlijke persoon kan bijvoorbeeld een particulier zijn die een huis voor zichzelf laat bouwen (de eigenbouwer).

Artikel 23 Aansprakelijkheid hogere opdrachtgevers

Voor de schakels in een keten, die zich boven de wederpartij van de opdrachtgever van de zelfstandige bevinden is in artikel 23 een volgtijdelijke ketenaansprakelijkheid voor de beloning opgenomen. Het betreft in tegenstelling tot artikel 22 derhalve geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Voor gevallen waarin in een keten arbeid wordt verricht ter uitvoering van overeenkomsten van opdracht of aanneming van werk, wordt in het eerste lid van artikel 23 bepaald dat iedere deelnemer aan die keten, onder voorwaarden, aansprakelijk is voor de voldoening van het aan de zelfstandige verschuldigde beloning. Voorwaarde voor aansprakelijkheid is dat de directe opdrachtgever van de zelfstandige of diens wederpartij, de zelfstandige niet heeft betaald of heeft onderbetaald.

In de situatie dat er arbeid wordt verricht ter uitvoering van overeenkomsten van goederen vervoer over de weg of het doen vervoeren van goederen over de weg kan de volgende keten van belang zijn. Elke partij met wie de hoofdopdrachtgever een overeenkomst van goederenvervoer over de weg of een expeditieovereenkomst heeft gesloten, kan er voor kiezen (een deel) van de werkzaamheden te laten verrichten door een (onder)vervoerder. Indien een (onder)vervoerder kiest voor het, op grond van de overeenkomst van goederenvervoer over de weg of een overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen over de weg, laten verrichten van werkzaamheden door een derde, is de vervoerder tevens opdrachtgever. In het tweede lid van artikel 23 zijn de partijen bij de overeenkomsten van goederenvervoer over de weg benoemd. Voor de duidelijkheid is geregeld dat deze partijen voor de toepassing van de ketenaansprakelijkheid in de artikelen 23 tot en met 26 als wederpartij worden aangeduid.

De door de zelfstandige te volgen route van aansprakelijkstelling wordt bepaald in het tweede lid. Daaruit volgt ook dat de zelfstandige vooreerst op grond van artikel 22 zijn minimumarbeidsbeloning moet vorderen van diens opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever. Indien dit echter niet is geslaagd, kan de zelfstandige gebruik maken van artikel 23 en volgtijdelijk de schakels boven de wederpartij van de opdrachtgever van de zelfstandige aansprakelijk stellen. De rechtspositie van de zelfstandige wordt op die manier versterkt doordat hij, na zijn opdrachtgever en/of de wederpartij van die opdrachtgever onder omstandigheden *uiteindelijk* elke opdrachtgever of wederpartij aansprakelijk kan stellen voor het niet voldoen van de verschuldigde beloning. *Uiteindelijk*, omdat de zelfstandige bij het aanspreken van de verschillende opdrachtgevers en wederpartijen de ketenvolgorde dient aan te houden. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door de terminologie "naast lagere" en "naast hogere".

Voor het geval dat een vordering van de zelfstandige bij diens opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever niet slaagt, kan de zelfstandige telkens de naast hogere opdrachtgever of, in situaties van vervoer van goederen over de weg, de naast hogere wederpartij aanspreken. De naast hogere schakel kan echter alleen worden aangesproken in bepaalde gevallen, zo blijkt uit het derde lid. Daarin worden de volgende omstandigheden genoemd waaronder de naast hogere schakel aangesproken kan worden; dit is mogelijk wanneer de directe opdrachtgever van de zelfstandige en/of de wederpartij van die opdrachtgever en de naast lagere opdrachtgever of de naast lagere wederpartij:

- a. geen bekende woonplaats, of bekend werkelijk verblijf heeft;
- b. niet in het handelsregister, bedoeld in artikel 2 van de Handelsregisterwet 2007, of een buitenlands register voor ondernemingen is ingeschreven;
- c. in staat van faillissement is verklaard en het loon niet door vereffening van de overige baten kan worden voldaan;
- d. bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is veroordeeld tot de voldoening van de beloning en de uitspraak niet ten uitvoer kan worden gelegd; of
- e. niet aansprakelijk is voor het niet voldoen van de verschuldigde beloning.

Voor het geval dat een opdrachtgever onvindbaar is en geen bekende woon- of verblijfplaats in Nederland of in het buitenland (meer) heeft als bedoeld in artikel 1:10 BW, is in onderdeel a bepaald dat de zelfstandige dan de naast hogere opdrachtgever (of wederpartij) kan aanspreken. Hiermee wordt een langdurige en uitzichtloze betekeningsprocedure voorkomen. Doorgaans zal bij het aangaan van een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk duidelijk zijn waar de opdrachtnemer of aannemer is gevestigd. Het kan echter voorkomen dat gedurende de looptijd van de overeenkomst een schakel onvindbaar blijkt voor de zelfstandige. Wanneer de woonplaats van een natuurlijk persoon of een rechtspersoon niet bekend is, kan de zelfstandige de naast hogere schakel aansprakelijk stellen. Blijkens artikel 1:10 BW heeft een rechtspersoon zijn woonplaats waar hij zijn zetel heeft. Dat de naast lagere schakel onvindbaar is, kan worden betwist door de aangesproken naast hogere schakel. Wanneer de door de zelfstandige aangesproken naast hogere opdrachtgever aantoonbaar dat de naast lagere opdrachtgever een bekende woon- of verblijfplaats heeft, zal de zelfstandige de vordering van de verschuldigde beloning daar alsnog dienen in te stellen.

Een tweede omstandigheid waarin de zelfstandige een naast hogere schakel kan aanspreken is ingevolge onderdeel b wanneer de opdrachtgever of naast lagere opdrachtgever niet is ingeschreven in het Nederlandse handelsregister of in een buitenlands handelsregister. Het Nederlandse handelsregister is op het internet te raadplegen, evenals de meeste buitenlandse handelsregisters. Wanneer een schakel in de keten niet is ingeschreven in een handelsregister kan een hogere schakel worden aangesproken door de zelfstandige. Ook voor dit geval kan een hogere schakel aantonen dat een zelfstandige ten onrechte heeft gemeend dat de naast lagere schakel niet is ingeschreven in een handelsregister. In dat geval zal de zelfstandige de vordering alsnog dienen te richten aan die naast lagere schakel. De rechter zal in dat geval de vordering tegen de hogere schakel afwijzen.

In het geval van een faillissement van een opdrachtgever waarbij de boedel ontoereikend is om het aan de zelfstandige verschuldigde beloning te voldoen, kan de naast hogere schakel ingevolge onderdeel c aansprakelijk worden gesteld door de zelfstandige. De ontoereikendheid van de boedel zal evenwel eerst vastgesteld moeten worden. Dat kan pas geschieden nadat door de curator overgegaan is tot de vereffening van de boedel. Het faillissement van één schakel in de keten belet dus uiteindelijk niet dat de zelfstandige zijn vordering bij een andere schakel indient.

Uit onderdeel d van het derde lid van artikel 23, bezien tegen de achtergrond van de eveneens in dat lid geregelde volgtijdelijke systematiek, volgt dat de naast hogere opdrachtgever – die niet hoofdelijk aansprakelijk is – eveneens aansprakelijk kan worden gesteld in het geval dat de opdrachtgever of een naast lagere opdrachtgever bij een onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak veroordeeld is tot de voldoening van de verschuldigde beloning, maar dat de uitspraak niet ten uitvoer gelegd kan worden. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de aansprakelijk gestelde partij gedurende de procedure bij de rechter niet verschijnt en, na een veroordeling bij verstek, onvindbaar is. Kan vervolgens een deurwaarder de rechterlijke uitspraak niet ten uitvoer leggen, dan kan de zelfstandige een hogere schakel aansprakelijk stellen. Om een beroep te kunnen doen op onderdeel d zal de zelfstadiige pogingen moeten hebben ondernomen om de onherroepelijk geworden uitspraak te laten executeren. Executie van een vonnis geschiedt door een deurwaarder, waarbij de executant in beginsel de kosten van de tenuitvoerlegging draagt voor zover die niet op de schuldenaar verhaald kunnen worden. Indien een deurwaarder een vonnis niet met succes kan executeren, kan een volgende schakel worden aangesproken.

Wanneer door de rechter is vastgesteld dat een opdrachtgever niet aansprakelijk is, kan de zelfstandige ingevolge onderdeel e de naast hogere opdrachtgever aansprakelijk stellen. Wanneer een opdrachtgever in rechte aannemelijk maakt dat hem geen verwijt te maken valt ten aanzien van het niet voldoen van de beloning, is hij niet aansprakelijk op grond van het derde lid van artikel 23.

In het vierde lid is, evenals in het derde lid van artikel 22, bepaald dat de aangesproken opdrachtgever die in rechte aannemelijk maakt dat het hem niet kan worden verweten dat een

zelfstandige niet de minimale beloning heeft ontvangen, niet aansprakelijk is. Wanneer de zelfstandige voldoende heeft onderbouwd dat hij minder heeft ontvangen dan de verschuldigde minimale beloning, kan de opdrachtgever, in rechte, aannemelijk maken dat hem geen verwijt valt te maken. Niet-verwijtbaarheid kan in beginsel worden bereikt door preventieve maatregelen te nemen bij opdrachtverlening en adequaat optreden achteraf, bij geconstateerde misstanden. In het eerste geval kan dat bijvoorbeeld gebeuren via een bewezen onderscheidend keurmerk of certificaat dat toetsbaar waarborgt dat de verschuldigde beloning aan zelfstandigen in de keten wordt betaald. Het kan ook door als opdrachtgever zelf waarborgen in te bouwen bij de opdrachtverlening, door de volgende maatregelen te nemen:

- a) De opdrachtgever draagt zorg voor een verantwoordelijke opdrachtverlening waardoor een bonafide keten ontstaat waarin de toepasselijke wettelijke regels en civielrechtelijke afspraken over de beloning van zelfstandigen worden nagekomen.
- b) De opdrachtgever neemt bij de opdrachtverlening contractuele bepalingen op betreffende het handelen conform wet- en regelgeving en het naleven van de geldende minimale arbeidsbeloning voor zelfstandigen. Tevens regelt de opdrachtgever in het contract het meewerken aan controles en audits. De opdrachtgever verplicht de opdrachtnemer of aannemer voorts deze contractuele bepalingen op te nemen in de contracten die hij lager in de keten aangaat (kettingbeding).
- c) In de contract- of uitvoeringsvoorwaarden wordt een procedure opgenomen over optreden bij eventuele misstanden. De procedure houdt onder meer in dat de opdrachtgever na een signaal over onderbetaling steekproefsgewijs of incidenteel controleert (of laat controleren) of de bij het werk betrokken zelfstandigen ook daadwerkelijk hun beloning waarop zij minimaal recht hebben, hebben ontvangen, bijvoorbeeld door een onafhankelijke audit uit te laten voeren.
- d) De opdrachtgever doet alleen zaken met bedrijven die geregistreerd zijn in het Handelsregister (in Nederland of in het buitenland) en met opdrachtnemers (bijvoorbeeld aannemers die gecertificeerd zijn).

In geval van, desalniettemin, geconstateerde duidelijke misstanden van onderbetaling kan het leveren van voldoende inspanningen om die onderbetaling tegen te gaan zekerheid verschaffen omtrent niet-verwijtbaarheid. Dit kan als volgt:

- e) Na het signaal van een zelfstandige over een duidelijke misstand van onderbetaling onderneemt de opdrachtgever actie richting de betreffende lagere schakel(s) in de keten met het oog op betaling van het verschuldigde beloning. De opdrachtgever laat bijvoorbeeld een controle uitvoeren, informeert zich over de situatie, verlangt dat contractuele bepalingen worden nagekomen of treedt bemiddelend op.

In beginsel is sprake van niet-verwijtbaarheid als zowel vooraf als bij duidelijke misstanden van onderbetaling ook achteraf een voldoende inzet is getoond om onderbetaling te voorkomen en op te lossen. Dit laat onverlet dat een rechter altijd zal toetsen aan de omstandigheden van het geval. Daarbij zal de rechter de specifieke omstandigheden van het geval in aanmerking nemen zoals de omvang van het bedrijf, de positie van het bedrijf in de keten of de omvang van de opdracht.

In het vijfde en zesde lid is geregeld dat de zelfstandige, nadat een vordering jegens zijn opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever niet is geslaagd, onder bepaalde omstandigheden direct de hoofdopdrachtgever kan aanspreken. De leden vijf en zes brengen de bijzondere positie van de hoofdopdrachtgever tot uitdrukking. Ook in dit verband moet worden opgemerkt dat een hoofdopdrachtgever die in rechte aannemelijk maakt dat hij niet verwijtbaar heeft gehandeld, op grond van het vierde lid niet aansprakelijk is voor de voldoening van het aan de zelfstandige verschuldigde beloning. De zelfstandige zal overigens ook in dit geval eerst de weg van artikel 22 moeten bewandelen.

In het vijfde lid is bepaald dat een zelfstandige, die de verschillende schakels in de keten na elkaar aansprakelijk stelt en, na een jaar de verschuldigde beloning nog steeds niet heeft ontvangen, de hoofdopdrachtgever kan aanspreken. De zelfstandige moet gedurende dit jaar proberen de beloning te

vorderen bij andere schakels in de keten. Hij dient daartoe, conform het derde lid, telkens een vordering in te stellen bij de naast hogere schakel in de keten. Na een jaar kan de volgtijdelijke aansprakelijkstelling, die in het derde lid is voorgeschreven, worden doorkruist en kan de hoofdopdrachtgever worden aangesproken. Die opdrachtgever moet dan wel schriftelijk of elektronisch zijn geïnformeerd door de zelfstandige over het instellen van een vordering op grond van artikel 22, eerste of tweede lid, bij de directe opdrachtgever van de zelfstandige of de wederpartij van die opdrachtgever. Op dat moment hoeft nog niet duidelijk te zijn dat de vordering binnen een jaar niet zal slagen bij zijn opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever of naast lagere opdrachtgevers van de hoofdopdrachtgever in de keten. Dat betekent dat de zelfstandige gestimuleerd wordt om bij het instellen van een vordering de hoofdopdrachtgever te informeren. Een zelfstandige behoeft niet te wachten met het informeren tot diens opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever in rechte wordt aangesproken. Vanaf de dag nadat de hoofdopdrachtgever is geïnformeerd, begint de termijn van een jaar te lopen. Er geldt overigens geen termijn waarbinnen de zelfstandige de hoofdopdrachtgever geïnformeerd moet hebben over het instellen van de vordering bij diens opdrachtgever of de wederpartij van die opdrachtgever. Maar vanwege het feit dat een jaar na het informeren van de hoofdopdrachtgever, de hoofdopdrachtgever (vaak de meest solvabele schakel in de keten) aangesproken kan worden, zal een zelfstandige wel worden aangespoord om de hoofdopdrachtgever zo snel mogelijk te informeren.

Het zesde lid bepaalt dat de hoofdopdrachtgever bij langdurige en forse onderbetaling aansprakelijk gesteld kan worden voor de voldoening van de verschuldigde beloning, mits een vordering bij de directe opdrachtgever van de zelfstandige of de wederpartij van die opdrachtgever niet is geslaagd en een wachtperiode van zes maanden in acht is genomen. De volgorde die wordt voorgeschreven in het derde lid van artikel 23 wordt derhalve in het zesde lid doorkruist. Evenals voor het vijfde lid is voor de afwijking van het derde lid vereist dat de zelfstandige de hoofdopdrachtgever informeert over de vordering op grond van artikel 22, of hem informeert over een poging daartoe. Op dat moment hoeft, zoals ook geldt bij toepassing van het vijfde lid, nog niet duidelijk te zijn dat er de vordering binnen een jaar niet zal slagen bij de directe opdrachtgever van de zelfstandige, de wederpartij van die opdrachtgever of naast lagere opdrachtgevers van de hoofdopdrachtgever in de keten. Wanneer de zelfstandige na het tijdsverloop van zes maanden de verschuldigde beloning nog steeds niet heeft ontvangen, kan de hoofdopdrachtgever aangesproken worden.

In het zevende lid is bepaald dat artikel 23 niet van toepassing is op een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Zie hiervoor ook de toelichting op artikel 22, vierde lid. Wanneer de natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf, een opdrachtnemer of aannemer inschakelt en die opdrachtnemer of aannemer sluit een overeenkomst van opdracht of aanneming van werk, zijn de schakels die in de uitoefening van beroep of bedrijf handelen wel aansprakelijk voor de betaling van de beloning aan de zelfstandige. Een zelfstandige die arbeid verricht in een keten die geïnitieerd wordt door een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf, kan wel andere schakels in de keten aanspreken. Hij kan in een dergelijke keten echter geen beroep doen op artikel 23, vierde en vijfde lid. De opdrachtgever is immers een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf en is om die reden niet aansprakelijk.

Artikel 24 Dwingend recht

In artikel 24 is bepaald dat, als de arbeid in Nederland wordt verricht, de ketenaansprakelijkheid geldt, ongeacht het recht dat van toepassing is op de overeenkomst tussen de zelfstandige en diens opdrachtgever en de andere overeenkomst(en) die tussen de verschillende schakels in een keten zijn gesloten. De toepasselijkheid van de ketenaansprakelijkheid voor de betaling van de minimumbeloning wordt ook in die situatie dwingend voorgeschreven. Dit is een bepaling van bijzonder dwingend recht als bedoeld in artikel 9 Rome I verordening. Bepalingen van bijzonder dwingend recht zijn bepalingen aan de inachtneming waarvan Nederland zoveel belang hecht voor de

handhaving van zijn openbare belangen zoals zijn politieke, sociale of economische organisatie, dat zij moeten worden toegepast op elk geval dat onder de werkingssfeer ervan valt, ongeacht welk recht op grond van de Rome I verordening overigens van toepassing is op de overeenkomst (artikel 9, eerste lid, Rome I verordening). Aan de ketenaansprakelijkheid voor de voldoening van het verschuldigde loon hecht Nederland veel belang teneinde de zelfstandige reële bescherming te bieden tegen onderbetaling in een keten. Dit zou zonder deze bepaling gemakkelijk omzeild kunnen worden. Ongeacht het op de overeenkomsten toepasselijke recht zijn de artikelen 22, 23, 25 en 26 van toepassing. Ook de zelfstandige die arbeid verricht in een keten waarin tussen de verschillende contractspartijen één of meer overeenkomsten zijn gesloten, waarop Nederlands recht niet van toepassing is, heeft belang bij deze bescherming.

In het tweede lid is bepaald dat de aansprakelijkheid niet van toepassing is bij goederenvervoer over de weg waarbij de laad- en losplaats buiten Nederland zijn gelegen. Deze uitzondering is opgenomen omdat in het geval dat buitenlandse chauffeurs enkel rijden door Nederland naar een ander land zonder te laden of te lossen, terwijl buitenlands recht van toepassing is op de arbeidsverhouding, er te weinig aanknopingspunten zijn met Nederland om de ketenaansprakelijkheid met betrekking tot de minimum beloning toe te passen. De regeling in het tweede lid is van belang indien de vervoerovereenkomsten niet door Nederlands recht worden beheerst.

Artikel 25 Verhaal

Vanwege de bijzondere aard van de in artikel 22 en 23 neergelegde aansprakelijkheid, zijn de verhaalsmogelijkheden voor de aansprakelijk gestelde schakel van een keten geregeld. De volgtijdelijke ketenaansprakelijkheid houdt in dat telkens één schakel kan worden aangesproken voor de voldoening van de verschuldigde beloning. In dit artikel is bepaald dat de opdrachtgever (dat kan ook een opdrachtnemer of aannemer zijn, die ook tegelijkertijd opdrachtgever is) of de wederpartij die een vordering als bedoeld in artikel 22 of 23 heeft voldaan, verhaal heeft op de opdrachtgever of wederpartij tegen wie een aansprakelijkstelling is mislukt vanwege een in artikel 23, derde lid, onderdeel a, b of d, genoemde omstandigheden. Een volgtijdelijk aangesproken opdrachtgever of wederpartij kan derhalve onder omstandigheden ook verhaal halen bij een hoofdelijk aansprakelijke opdrachtgever of wederpartij. Onderdeel c is hiervan uitgezonderd. Wanneer een lagere schakel in staat van faillissement is verklaard en er is vastgesteld dat de boedel ontoereikend is om het aan de zelfstandige verschuldigde beloning te voldoen, heeft het geen zin dat een hogere schakel verhaal neemt op de failliet. Deze opdrachtgever of wederpartij kan in voorkomende gevallen een opdrachtgever of wederpartij aansprakelijk stellen tegen wie een aansprakelijkstelling door de zelfstandige is mislukt vanwege een andere omstandigheid dan faillissement. Een op grond van dit artikel aangesproken opdrachtgever of wederpartij zal, op zijn beurt, weer verhaal kunnen nemen op een lagere schakel.

Artikel 26 Informatie verplichtingen

Voor een zelfstandige is het van groot belang om te weten hoe een keten is opgebouwd, met name voor het effectueren van het recht dat hij heeft op grond van artikel 23. Om een vordering te kunnen instellen tegen een ander dan zijn eigen opdrachtgever, moet de zelfstandige immers weten welke opdrachtgever of wederpartij de naast hogere opdrachtgever of wederpartij is. Om een dagvaarding uit te kunnen brengen moeten ten minste de naam en de woonplaats van de gedagvaarde bekend zijn, zie artikel 111, tweede lid, jo. artikel 45, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gegevens kunnen in het geval van een natuurlijke persoon ook informatie over het werkelijk verblijf van die persoon betreffen. Het eerste lid, onderdeel a, van artikel 26 bepaalt onder meer dat iedere opdrachtgever of wederpartij in een keten de zelfstandige desgevraagd de naam en adresgegevens moet verschaffen. Wanneer er meerdere schakels zijn, dienen zowel de gegevens te worden verstrekt van de naast hogere als de naast lagere schakel.

In het eerste lid, onderdeel b, is bepaald dat iedere schakel in een keten ook de naam en adresgegevens van de hoofdopdrachtgever of de afzender (bij vervoer van goederen over de weg)

moet verstrekken. Deze voorwaarde is opgenomen om te zorgen dat een zelfstandige zijn bevoegdheden op grond van het vijfde en zesde lid van artikel 23 kan effectueren.

In het tweede lid is als sanctie bepaald dat de zelfstandige een opdrachtgever of wederpartij die niet de gegevens verstrekt, aansprakelijk kan stellen.

Wanneer een (hoofd)opdrachtgever of wederpartij in het door de zelfstandige verzocht wordt de in het eerste lid bedoelde gegevens te verstrekken en niet voldoet aan dat verzoek, kan de zelfstandige die (hoofd)opdrachtgever of die wederpartij in het vervoer aansprakelijk stellen. De volgorde waarop aansprakelijkstelling volgens artikel 23, derde lid moet geschieden, wordt in een dergelijk geval doorkruist. De op grond van het tweede lid aangesprokene kan zich beroepen op het ontbreken van verwijtbaarheid.

Hoofdstuk VII (overige bepalingen)

Artikel 27 (bewaarplicht documenten en gegevens in de administratie)

In diverse bepalingen in deze wet is de verplichting opgenomen voor de opdrachtnemer, zelfstandige en de opdrachtgever om documenten en gegevens in de administratie op te nemen. Op grond van het eerste lid dienen deze documenten en gegevens gedurende zeven jaren te worden bewaard en kunnen worden vastgelegd op een gegevensdrager. Hierbij is aansluiting gezocht bij artikel 52 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr). Het kan bijvoorbeeld gaan om schriftelijke bescheiden maar ook om elektronische vastlegging op computers of usb-sticks. Deze verplichting is niet van toepassing op de particuliere opdrachtgever omdat er voor hem geen verplichting geldt om documenten en gegevens in een administratie op te nemen. Wel is de particuliere opdrachtgever op grond van artikel 12, vijfde lid, verplicht bepaalde gegevens en documenten gedurende 7 jaren te bewaren. Dit artikel is wel van toepassing op de zelfstandige die contracteert met een particuliere opdrachtgever; op grond van artikel 12, derde lid, is hij verplicht gegevens in zijn administratie op te nemen.

In het tweede lid is geregeld, analoog aan artikel 52, vijfde lid, van de Awr dat de op een gegevensdrager opgenomen documenten en gegevens op een andere gegevensdrager kunnen worden overgebracht en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met de juiste en volledige weergave van de documenten en gegevens en deze documenten en gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.

Artikel 28 (mandaat)

Met dit artikel is geregeld dat in de wet genoemde ambtenaren hun beschikking nemen namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 29 (nietige bedingen)

Met deze bepaling komt het dwingendrechtelijk karakter van deze wet tot uitdrukking. De inhoud van de Wmz kan niet bij overeenkomst terzijde worden geschoven. Dit geldt bijvoorbeeld voor het recht op en de hoogte van de minimumarbeidsbeloning, en de bepalingen die betrekking hebben op de ketenaansprakelijkheid voor het aan de zelfstandige verschuldigde minimumarbeidsbeloning.

Hoofdstuk VIII (wijziging van andere wetten)

Artikel 30 (Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag)

In artikel 2, onderdeel b, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (wml) is geregeld dat onder dienstbetrekking mede wordt verstaan de arbeidsverhouding van degene, die krachtens overeenkomst van opdracht met een ander tegen beloning arbeid verricht, tenzij deze overeenkomst is aangegaan in de uitoefening van bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van beroep. Aangezien deze groep werkenden onder de definitie valt van zelfstandige op grond van artikel 2 van deze wet, is dit onderdeel b geschrapt en is artikel 2 van de Wml hiermee in overeenstemming gebracht.

Artikel 31 (Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering)

De commune regels inzake rechtsmacht komen pas aan de orde, wanneer verdragen en EU-verordeningen niet van toepassing zijn (artikel 1 Rv). Op het terrein van de rechtsmacht van de Nederlandse rechter speelt in burgerlijke en handelszaken vooral de EEX-verordening⁵ een belangrijke rol, ook wel afgekort als EEX-Vo II of aangeduid met de benaming Brussel I bis. In beginsel is de rechter bevoegd van de woonplaats van betrokkene. Echter waar het gaat om de verstrekking van diensten is op grond van artikel 7 van de verordening de rechter bevoegd van de plaats in een andere lidstaat van de EU waar de diensten volgens de overeenkomst verstrekt werden of verstrekt hadden moeten worden. Dit betekent dat een zelfstandige uit een andere lidstaat van de EU een vordering kan indienen bij een Nederlandse rechter voor de nakoming van de verplichting tot betaling van de minimumarbeidsbeloning door de opdrachtgever.

Voor situaties waarin de EEX-verordening niet van toepassing is, bijvoorbeeld wanneer het gaat om een zelfstandige van buiten de EU, geldt de regeling van de rechtsmacht in het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering.

In artikel 6 is de absolute bevoegdheid van de Nederlands burgerlijke rechter geregeld. In de nieuwe onderdelen d en e is toegevoegd dat de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft in zaken die betrekking hebben op geschillen tussen zelfstandigen die hun arbeid in Nederland verrichten onderscheidenlijk tijdelijk hun arbeid in Nederland verrichten en hun opdrachtgevers met betrekking tot de minimumarbeidsbeloning waarop zelfstandigen op grond van de artikelen 6 en 10 van de Wmz recht hebben jegens opdrachtgevers. Hierbij kan het gaan om de directe opdrachtgever van de zelfstandige of opdrachtgevers hoger in de keten met toepassing van hoofdstuk VI van de Wmz (ketenaansprakelijkheid).

Artikel 100 gaat over de relatieve bevoegdheid. Aan dit artikel is toegevoegd dat wanneer de arbeid in Nederland wordt verricht of tijdelijk in Nederland wordt verricht mede bevoegd is de rechter van de plaats waar de arbeid gewoonlijk wordt verricht of laatstelijk gewoonlijk werd verricht onderscheidenlijk van de plaats waar de arbeid tijdelijk wordt verricht of laatstelijk werd verricht.

Hoofdstuk VIII (overgangsrecht en slotbepalingen)

Artikel 32 (overgangsrecht Wmz)

Het overgangsrecht brengt met zich mee dat de wet alleen geldt ten aanzien van de arbeidsbeloning die is verschuldigd is over een tijdvak dat ligt na de datum van inwerkingtreding van artikel 6, waarbij de minimumarbeidsbeloning is geregeld.

Artikel 33 (overgangsrecht indexering)

In dit artikel is overgangsrecht gegeven voor de indexering van de minimumbeloning wanneer de wet niet per 1 januari van enig jaar in werking treedt. In dat geval wordt de indexering per 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de wet in werking is getreden gebaseerd op de ontwikkeling van het netto minimumloon tussen 1 juli van het jaar waarin de wet in werking is getreden en 1 januari van het daaropvolgende jaar.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

⁵ Verordening (EU) Nr. 1215/2012 betreffende rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, Pb EU 2012, L 351.